İŞKUR

2012

HATAY

İşgücü Piyasası Analizi

SUNUŞ

Çağımıza damgasını vuran küreselleşme olgusu, teknoloji alanında yaşanan gelişmeler ve iletişim alanında yaşanan ilerlemelerle birlikte birçok bilim dalını etkisi altına almıştır. Küreselleşme sürecinin beraberinde getirmiş olduğu değişimler, çalışma hayatında da birtakım dönüşümlerin yaşanmasına neden olmuştur. Yeni ekonomi çerçevesinde bilginin önemli bir üretim faktörü haline gelmesi "bilgi işçisi" arzını artırırken, vasıfsız işgücüne olan talebi azaltmıştır. Küreselleşme süreciyle beraber uluslararası rekabetin önüne geçilemez derecede hız kazanmasıyla, işletmelerin sadece verimliliklerini artırması yeterli olmamış, kaliteli mal üretmelerini de zorunlu hale getirmiştir. Verimliliği ve kaliteyi attırmak için daha nitelikli işgücüne ihtiyaç duyan işletmelerin vasıfsız işgücüne olan talebi azalmış, gerekli donanımlara sahip olmayan vasıfsız işgücü istihdam dışına itilmiştir. Böylelikle gerek gelişmiş, gerekse gelişmekte olan ülkelerin büyük sorunu haline gelen işsizlik, her geçen gün daha da ciddi boyutlara ulaşmıştır.

İşsizlik bugün, AB'ye üye ülkeler dahil olmak üzere hemen her ülkenin karşı karşıya bulunduğu önemli sorunların başında gelir. Tüm dünyada yeteri kadar yeni ve yüksek gelirli iş imkanı oluşturulamamaktadır. İşsizlik, bir ülkede sadece üretim ve ekonomik kalkınmayı olumsuz etkilememekte aynı zamanda, sosyal problemler, sosyal dışlanma ve yoksulluğu da beraberinde getirmektedir. O halde işsizlik, yalnızca işsiz kalan birey üzerinde birtakım sonuçlar oluşturmakla kalmayıp ekonomi, işveren ve devlet üzerinde de etkisini yoğun olarak göstermektedir.

İşsizliğin ekonomik yapı üzerindeki olumsuz etkileri aynı zamanda ulusal ekonominin uluslararası alanda rekabet gücünü de etkilemektedir. Rekabet gücü tüm ülkelerin gündeminde birinci sırada yer almaktadır. Dünyanın gelişmiş ve zengin ülkeleri dahi, değişen dünya düzeni içinde, dünya ekonomisinden daha çok pay alabilmek ya da mevcut paylarını koruyabilmek için, rekabet güçlerini artırmanın yollarını aramakta ve bu konuda çeşitli araştırmalar yapmaktadırlar. Ülkemizde de bu alanda yapılan araştırmaların ışığında, istihdam artırıcı yatırım ve politikalara ağırlık verilmeye çalışılmıştır.

Bu süreci daha etkin yürütebilmek ve etkili istihdam politikaları oluşturabilmek amacıyla işgücü piyasasının talep ve isteklerini detaylı bir şekilde inceleme gerekliliği de kaçınılmazdır.

Bu amaçla 2010 yılında, tüm sektörlerin talepleri dikkate alınarak 2010-2015 yılları arasını kapsayacak şekilde 'Hatay İşgücü Piyasası ve İhtiyaç Analizi Raporu' hazırlanmıştır. Bu ihtiyaç analizi, gerek kamu kurum ve kuruluşları gerekse özel sektör temsilcileri için adeta bir başvuru kaynağı olmuştur.

Ancak İşgücü Piyasası Talep Araştırmaları, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından 81 il itibariyle karşılaştırmalara da imkan sağlayacak şekilde yeniden planlanmıştır. Avrupa Birliği Kamu İstihdam Hizmetlerinin Geliştirilmesi Projesi kapsamında Hatay İlinde İşgücü Piyasası Talep Araştırması, Ağustos ve Eylül aylarında Hatay il ve ilçelerinde 10 ve üzeri işçi çalıştıran işyerlerinde uygulanmıştır. Araştırma sonuçları, Hatay ili işveren ihtiyacını ortaya çıkararak daha doğru istihdam ve eğitim politikalarının oluşturulmasına yardımcı olacaktır.

Son yıllarda, Hatay'da, eğitimden sağlığa, ulaşımdan turizme, tarımdan sanayiye birçok sektörde artan bir büyüme devam etmekte, yaşanan tüm bu gelişmeler, işgücü ve istihdam piyasasına da olumlu yansımaktadır. Bu durumun doğal sonucu olarak ilimiz, işgücüne katılma ve istihdama katılım açısından önemli derecede yol katederken, işsizlik oranında kayda değer bir düşüş gözlenmektedir. Hatay İŞKUR İl Müdürlüğü tarafından yürütülen eğitim programları ve stratejilere ilişkin istatistikler de gözönüne alındığında, ortaya çıkan veriler de bu durumu teyit etmektedir.

İlimizde, işgücü piyasasının ihtiyaç duyduğu nitelikli işgücünün yetişmesi, dolayısıyla işsizliğin de azaltılması konusunda katkı sunacak bu raporun hazırlanmasında emeği geçen herkesi tebrik eder, 'Hatay İli İşgücü Piyasası Talep Araştırması Analiz Çalışması'nın ilimiz ve tüm ilgililer için yararlı olmasını dilerim.

M. Celalettin LEKESİZ
Hatay Valisi

ÖNSÖZ

Ülkemizde son 10 yıllık dönemde yaşanan ekonomik, sosyal ve politik dönüşümün ulusal işgücü piyasalarını, istihdamın yapısını ve sektörel dağılımlarını da etkilediği herkesin malumudur. Yapısal değişim eş zamanlı olarak kentleşmeyi desteklerken buna bağlı olarak imalat ve hizmet sektörleri de kent merkezli olarak ortaya çıkmaktadır. Bu değişim süreci bir yandan daha rekabetçi ekonomi ve piyasa odaklı bir model geliştirirken, öte yandan kamunun sistemdeki ağırlığının azaldığı, tarımın göreceli öneminin kaybolduğu ve küresel rekabetle bütünleşmiş bir yapının gelişmesine zemin hazırlamıştır. Üretkenliği sınırlı, rekabete kapalı ve esnekliği olmayan bir işgücü piyasasından küresel rekabete ayak uydurmaya çalışan işletmelerin beklentilerine uygun işgücünün yetiştirilmesi çok büyük önem arz etmektedir.

İşsizlik aslında, modern çağın ekonomik ve sosyal bir olgusu olarak gelişmiş ve gelişmekte olan tüm ekonomiler için önemli bir sorun kaynağı konumundadır. Özellikle küresel krizin yarattığı işsizlik dalgası problemin alanını daha da genişletmektedir. İşsizlik bireylerin ekonomik olarak refah seviyelerini etkilerken, aynı zamanda sosyal açıdan çok ciddi sosyal ve psikolojik etkiler de yaratmaktadır. Ayrıca işsiz kitleler toplumu huzursuz edebileceği gibi politik açıdan da demokratik rejimleri tehdit etme potansiyeline sahiptirler. Özellikle küresel kriz dalgasının yaratmış olduğu işsizlik baskısı sorunun istihdam odaklı bir zeminde ele alınmasını zorunlu kılmış, aktif işgücü piyasası politikaları girişimleri ön plana çıkmıştır. Tam bu noktada yukarıda bahsedilen ve işsizliğin olumsuz yönlerini büyük ölçüde önleyen ve hatta işsizlik oranlarının ciddi seviyede düşmesine neden olan Kurumumuz aktif işgücü politikalarının (Kurslar, TYÇP, İşbaşı eğitim, girişimcilik, vb.) etkisini göz ardı etmek bu yöndeki yapılan çalışmaları görmezden gelmek, başta Kuruma ve özverili bir şekilde çalışan personeline yapılan en büyük haksızlık olacaktır. Ayrıca hedeflere dayalı bir istihdam stratejisi yürüten Kurumumuzun ülkemizde işsizliğin çözümüne ve istihdamın genişletilmesine dönük kamusal odağı arttıracak çalışmalar içinde olduğu da yadsınamaz bir gerçek olarak ortada durmaktadır.

Bu bağlamda, çalışma sonucunda elde edilen veriler ve bu verilerin ülkemiz istihdam kurumu olan İŞKUR'un birikim ve tecrübeleri ile yorumlanarak ortaya çıkartılacak sonuçlara getirilecek çözüm önerilerinin, bundan sonraki süreçte ülkemizin ekonomi, istihdam ve sosyal geleceğine olumlu yönde etkiler kazandıracağı inancıyla hayırlı olmasını temenni ederken, bu çalışmanın hazırlanmasında emeği ve desteği olan bütün taraflara şükranlarımı sunarım.

Ahmet BULANIK
Çalışma ve İş Kurumu Hatay İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ **2**
ÖNSÖZ **4**
TABLOLAR LİSTESİ **6**
ŞEKİLLER LİSTESİ **6**
KISALTMALAR **8**
YÖNETİCİ ÖZETİ **9**
GİRİŞ **13**
1. İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN 15
1.1 Ekonomik Veriler *15*
1.2 Nüfus Göstergeleri *18*
1.3 Eğitim Göstergeleri *22*
2. HATAY İLİ İŞGÜCÜ PİYASASI 25
2.1 İşgücüne Katılım *25*
2.2 İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus *27*
2.3 İstihdam *29*
2.4 Kayıtdışı İstihdam *33*
2.5 İşsizlik *36*
2.6 İşgücü Piyasasında Kadınlar *38*
2.7 İşgücü Piyasasında Gençler *41*
2.8 İşkur'da Kayıtlı İşgücü Göstergeleri *43*
3. İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 54
3.1 İşyerleri ve Mevcut İstihdam *56*
3.2 Mevcut İstihdam Dağılımı *58*
3.3 Açık İşler *61*
3.4 Temininde Güçlük Çekilen Meslekler *68*
3.5 2012 Yılında İşe Giriş-Çıkışlar *71*
3.6 Gelecek Dönem İstihdam Beklentisi *72*
4. SONUÇ 77
KAYNAKÇA **81**
EK 1- İL İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU **82**
EK 2. YÖNTEM **90**
EK 2A: ÖRNEK HACMİ VE ÖRNEK SEÇİMİ **91**
EK 2B:CEVAPSIZLIK DÜZELTMESİ **91**
EK 2C: ÖRNEKLEME YAPILAN İLLER LİSTESİ VE ÖRNEK SAYILARI **92**
EK 3- TANIM VE KAVRAMLAR SÖZLÜĞÜ **93**
EK 4A: İLLERİN SOSYO-EKONOMİK GELİŞMİŞLİK ENDEKSİ (SEGE-2011) **99**
EK 4B: NÜFUS VE KONUT ARAŞTIRMASI KAPSAMINDA İL DÜZEYİNDE TEMEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ* **100**

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. Ana Sektörlere Göre GSKD Yıllık ve 2004-2008 Artış Hızları (%) 166
Tablo 2. Kamu Yatırımlarında İlin Yeri – Türkiye Geneli ve Hatay (2011) 177
Tablo 3. Kurulan, Kapanan Şirket İstatistikleri..... 177
Tablo 4. Yıllara Göre Nüfus, Alınan Göç, Verilen Göç, Net Göç ve Net Göç Hızı 222
Tablo 5. Ortaöğretimde Okuyan Toplam Öğrenci Sayısı, Hatay, 2010-2012..... 233
Tablo 6. İlk ve Ortaöğretimde Yeni Kayıt ve Mezun Öğrenci Sayısı, Türkiye ve Hatay, 2010-2012. 244
Tablo 7 .TR63 Eğitim Durumuna Göre Nüfus, İstihdam ve İşsizlik Oranları (%), 2011. 255
Tablo 8. Eğitim Durumuna Göre Sivil Nüfus ve İşgücü, Türkiye ve TR63, 2011. 266
Tablo 9.Yıllar İtibariyle İstihdam Oranları. 29
Tablo 10. Eğitim Durumuna Göre İstihdam Oranı (%), TR63 Bölgesi, 2011 300
Tablo 11. TR63 Bölgesinde Geniş Yaş Grubuna Göre Kadınlara Ait İşgücü Piyasası Göstergeleri (15+ yaş), 2011. 39
Tablo 12.Geniş Yaş Grubuna ve Cinsiyete Göre İşsizlik Oranı (%), TR63 Bölgesi, 2011. .. 411
Tablo 13. Eğitim Durumuna ve Yıllara Göre İşgücüne Katılma Oranı (%), 15-24 Yaş Grubu, TR63 Bölgesi, 2011..... 411
Tablo 14. Başvuru ve İşe Yerleştirme İstatistikleri, Hatay, 2011-2012. 433
Tablo 15.Tarım ve Tarım Dışı Açık İşler, Türkiye Geneli ve Hatay İli, 2011. 444
Tablo 16. Tarım ve Tarımdışı İşe Yerleştirilenler, Türkiye ve Hatay ili, 2011-2012..... 455
Tablo 17 Yaş Gruplarına Göre İşe Yerleştirmeler, Türkiye ve Hatay İli, 2011-2012. 46
Tablo 18. Eğitim durumu ve Cinsiyete Göre İşe Yerleştirmeler, Türkiye ve Hatay İli, 2011-2012. 47
Tablo 19. İşgücü Piyasası Faaliyetleri, Hatay, 2012. 4747
Tablo 20. İlk 20 Meslekte Açık İş, İşe Yerleştirme ve Kayıtlı İşsizler..... 49
Tablo 21. İşgücü Yetiştirme Kursları, Türkiye ve Hatay, 2011. 500
Tablo 22. İşgücü Yetiştirme Kursları, Türkiye ve Hatay, 2011. 511
Tablo 23. 2012 Yılı İçerisinde Kursların Kurs Türlerine Göre Dağılımı,Hatay 522
Tablo 24. İstihdam Garantili Kurslar, Hatay, 2012 522
Tablo 25. Hükümlülere Yönelik Kurslar, Hatay, 2012 533
Tablo 26. Engellilere Yönelik Kurslar, Hatay, 2012 533
Tablo 27. İŞKUR İşgücü Piyasası Araştırmaları(2007-2012)...……..……55
Tablo 28. Sektöre Göre Ziyaret Edilen İşyeri Oranı(%)arınDağılımı, ... 58
Tablo 29. Sektöre Göre Çalışanların Dağılımı, Türkiye ve Hatay, (%),2012..... 59
Tablo 30. Ana Meslek Gruplarına Göre İstihdam, (%),Türkiye ve Hatay..... 61
Tablo 31. Hatay İli İçin Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranları,2012 632
Tablo 32. Açık İşlerin ve Açık Oranlarının Ana Meslek Gruplarına Göre Dağılımı..... 62
Tablo 33. En Fazla Açık İş Bulunan İlk 10 Meslek, %, 2012..... 63
Tablo 34. Eğitim Düzeyleri İtibariyle En Fazla Açık İşin Bulunduğu İlk Beş Meslek 65
Tablo 35. Beceri Düzeyleri İtibariyle En Fazla Açık İşin Bulunduğu İlk 10 Meslek, 2012.... 66
Tablo 36. Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörlere Göre Dağılımı, %, 2012..... 68
Tablo 37. Temininde En Fazla Güçlük Çekilen İlk 10 Mesleğin Toplam İçerisindeki Ağırlığı, %, 2012..... 69
Tablo 38. Sektörlere Göre Net İstihdam Değişiminin Dağılımı, %, 2012 71
Tablo 39. İstihdam Artışı Beklenen Sektörler, 2012- 2013 72
Tablo 40. Net İstihdam Artışı Beklenen İlk 10 Meslekler- 31 Aralık 2012**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**74
Tablo 41. Net İstihdam Artışı Beklenen İlk 10 Meslekler- 30 Haziran 201....…..……74
Tablo 42. Net İstihdam Azalışı Beklenen İlk 10 Meslekler- 31 Aralık 201276……75
Tablo 43. Net İstihdam Azalışı Beklenen İlk 10 Meslekler- 30 Haziran 2013..... 75

ŞEKİLLER LİSTESİ

Grafik 1. Gayri Safi Katma Değer – Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye (TR63), 2004-2008. 15
Grafik 2. Hatay İli Nüfus Piramidi, 2011 18
Grafik 3. Çalışma Yaşı ve Cinsiyete Göre Nüfus, Hatay, 2011. 19
Grafik 4. Yerleşim Yerlerine Göre Nüfus, Hatay, 2011. 19
Grafik 5. İlçeler Şehir-Köy Nüfus Yüzde Oranı, Hatay, 2011 200
Grafik 6. Yıllara Göre Nüfus Artış Hızı, Türkiye ve Hatay 211
Grafik 7. Çalışma Yaşı Nüfusun Bitirilen Eğitime Göre Dağılımı, Hatay, 2011……..23
Grafik 8. Geniş Yaş Grubuna ve Cinsiyete Göre İşgücüne Katılım Oranı (%), TR63 bölgesi, 2011 27
Grafik 9. Eğitim Durumuna Göre İşgücü Dışında Bulunma Oranı, TR63 bölgesi (%) 28
Grafik 10. Cinsiyet ve Yaşa Göre İstihdam Oranı (%), TR63 Bölgesi, 2011. 29
Grafik 11. Yıllara Göre İktisadi Faaliyet Koluna Göre İstihdam Oranı (%), Türkiye ve TR63 Bölgesi. 300
Grafik 12. İşteki Duruma ve İktisadi Faaliyet Koluna Göre İstihdam Edilenler (bin), TR63 Bölgesi, 2011 31
Grafik 13. İstihdam Edilenlerin İşteki Durumunun Yüzde Dağılımı, TR63 bölgesi ve Türkiye 32
Grafik 14. Meslek Grubuna Göre İstihdam (%), TR63 bölgesi ve Türkiye 32
Grafik 15. İşyeri Büyüklüğüne Göre İstihdam (tarım dahil), TR63 Bölgesi, 2011. 333
Grafik 16. İktisadi Faaliyet ve Kayıtlılık Durumuna Göre İstihdam Oranı, Türkiye ve TR63, (2011) 344
Grafik 17. Eğitim Seviyesine Göre İstihdamda Kayıtlılık Durumu, Türkiye ve TR63, (2011) 344
Grafik 18. İşteki Duruma Göre Kayıtdışı İstihdam Oranı (%), TR63, 2011 355
Grafik 19. Yaş ve Sosyal Güvenlik Kurumuna Kayıtlılık Durumuna Göre İstihdam, Türkiye ve TR63 Bölgesi, (2011) 355
Grafik 20. Yıllar İtibariyle İşsizlik Oranları Türkiye, TR 63, AB-27, Hatay. 366
Grafik 21. Geniş Yaş Grubuna ve Cinsiyete Göre İşsizlik Oranı (%), TR63 Bölgesi, 2011. 3737
Grafik 22. Eğitim Durumu ve Cinsiyete Göre İşsizlik Oranı (%), TR63 Bölgesi, 2011. 38
Grafik 23. Bekleme Sürelerine Göre İşsizler (bin), TR63 bölgesi, 2011. 38
Grafik 24. TR63 Bölgesinde Kadınların Ait İşgücü Piyasasına Dahil Olmama Nedenleri (15+ yaş), 2011. 400
Grafik 25. Tarım ve Tarım Dışı Sektörlerde Cinsiyete Göre Kayıtdışı İstihdam Oranı (%), TR63, 2011. 400
Grafik 26. Cinsiyete Göre 15-24 Yaş Arası İşgücüne Dahil Olmama Nedenleri 422
Grafik 27. Geniş Yaş Grubuna ve Cinsiyete Göre İşsizlik Oranı (%), TR63 Bölgesi, 2011. 422
Grafik 28. Hatay ve Türkiye'deki İşyerlerinin Sektörel Dağılımı, Hatay, 2012. 57
Grafik 29. Açık işler için Talep Edilen Eğitim Düzeylerinin Dağılımı,%, 2012. ..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**4
Grafik 30. Açık İşler İçin Talep Edilen Becerilerin Dağılımı,% ,2012 626
Grafik 31. Açık İş Arama Kanallarının Dağılımı,%, 2012**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**7
Grafik 32. Ana Meslek Grupları İtibariyle Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Dağılımı,%, 2012……..…….. 69
Grafik 33. Eleman Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri, Türkiye ve Hatay 70

KISALTMALAR

KISALTMA	AÇIKLAMA
GSKD	Gayri Safi Katma Değer
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
NUTS	İstatistikî Bölge Birimi
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye
ADNKS	Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi
DOĞAKA	Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu
TMS	Türk Meslekler Sözlüğü
ISCO	**International Standard Classification of Occupations** (Uluslararası Standard Meslek Sınıflaması)
NACE	European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)
İPA	İşgücü Piyasası Analizi
İPTA	İşgücü Piyasası Talep Araştırması
EUROSTAT	Avrupa Birliği İstatistik Ofisi
ILO	International Labor Organization (Uluslar arası Çalışma Örgütü)
İO	İşsizlik Oranı
İKO	İşgücüne Katılma Oranı
OECD	Organization for Economic Co-operation and Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)
TİPA	Türkiye İşgücü Piyasası Analizi
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
TİSK	Türk İşveren Sendikaları Konferederasyonu
ATSO	Antakya Ticaret ve Sanayi Odası
TOBB	Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği

YÖNETİCİ ÖZETİ

2011 yılı sonuçlarına göre Hatay ilinin %64,59' u çalışma yaşındadır. Hatay ilinde nüfusun yerleşim yerlerinin dağılımı Türkiye ortalamasından farklıdır. Hatay kırsalda yaşayanların oranı(%50,23) Türkiye ortalamasından (%23, 20) daha fazladır.

Hatay göç veren bir ildir. Net göç hızı binde -5,18'dir ve il, göç veren 58 il içinde düşük net göç hızına sahiptir ve Ülke genelinde 42. sıradadır. Göç verdiği nüfusun en önemli bölümünü 20-24 yaş grubu oluşturmaktadır. İlin işgücü piyasasına katkıda bulunacak olan nüfusu il dışına çıkarken yine aynı yaş grubundan Hatay'a dönüş yaşanmaktadır.

Hatay ilinin yaş dağılımı da Türkiye ortalamasından farklılık göstermektedir. 0-14 yaş grubu Türkiye ortalamasına göre daha fazla pay alırken, yaşlı nüfusun ile çalışabilir yaştaki nüfus payı daha azdır.

15+ yaş nüfusun %5,15' i okur yazar değildir. Nüfusun % 8,86' sı sadece okur yazar olup, ilkokul diploması bile yoktur. Çalışabilir yaştaki nüfusun ağırlıklı kısmını (%56,53) lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Okur yazar olmayanlar, okur yazar olup bir okul bitirenler ve lise altı eğitimliler birlikte değerlendirildiğinde(%70,54), il Türkiye ortalamasından (%64,3) daha düşük bir eğitim seviyesine sahiptir. Kadınlar arasında özellikle diplomasızlık durumu erkeklere göre çok daha yaygındır. Okur yazar olmayan nüfusun %79,04' ü, diploması olmayanların da %72,44' ü kadın nüfustur. Nüfusun %18,52' si lise ve dengi okul mezunu, %7,91' i yüksek eğitimlidir.

İl bazında mevcut işgücü piyasası temel değişkenler itibariyle ele alındığında Hatay ilinde 2010 yılı verilerine göre il işsizlik oranı % 13,9 'dur. Bu oran ile en yüksek işsizlik oranına sahip 12. ildir. İşgücüne katılım oranı %50'dir. İstihdam oranı %39,4 ile %43 olan Türkiye ortalamasının altındadır.

Hatay sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralaması itibariyle 81 il içinde 46. sıradadır. İlin yatırım teşviklerinden aldığı pay hem düşük hem de istikrarlı değildir. 2011 yılı itibariyle teşviklerden aldığı pay % 0,5'tir. Bu pay ile Hatay 81 il içinde 39. sırada yer almaktadır. Aynı durum kamu yatırımlarında da yaşanmaktadır. 2012 yılı itibariyle ilin toplam kamu yatırımlarından aldığı pay % 0,7 ile sınırlı kalırken, en yüksek kamu yatırım payı da % 34, 3 ile Madencilik yatırımlarında gerçekleşmiştir.

Kendi kaynakları ile yatırım teşviklerinden ve kamu yatırımlarından aldıkları paylar illerin ekonomik gelişimlerini birlikte etkilemektedir. Hatay ilinin açılıp kapanan işyerleri incelendiğinde ilde gerçek kişi-ticari işletmelerin açılıp kapanma oranlarına baktığımızda 2011 yılında ilde açılan her 100 ticari işletmeye karşılık 43 işletme kapanmıştır. Şirketlerde ise açılan her 100 şirkete karşılık 15 şirket kapanmıştır. Genel olarak Hatay' da açılan şirket sayısı kapanan şirketlere oranla çok daha fazladır.

İşgücü Talebine ilişkin olarak 2012 yılı için yapılan araştırma sonuçlarına göre işyerleri en çok toptan ve perakende ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir. Her 100 işyerinin 25'i ticaret sektöründedir. Bu sektörü % 16 oranı ile ulaştırma ve depolama ve % 15 oranı ile imalat, %13 ile de inşaat sektörü takip etmektedir. Dört sektördeki işyerleri araştırmada cevap veren işyerlerinin üçte ikisinden fazlasını oluşturmaktadır.

Çalışanların % 70'i imalat, ulaştırma ve depolama, toptan ve perakende ticaret ve inşaat sektöründe yer almaktadır. En fazla çalışanı olan sektör % 43 ile imalat sektörüdür. İmalat sektörünü, %15 ile toptan ve perakende ticaret ve % 12 ile ulaştırma ve depolama bunu da %8 ile inşaat sektörleri takip etmektedir.

İlde çalışanların %87' si erkek, kadın çalışanların payı ise sadece % 13'tür.

Kadın çalışanların biraz daha ağırlık kazandıkları sektörlerdeki işyerleri ilde en fazla çalışanı olan işyerleri ile paralellik göstermektedir.

Örneğin; En fazla kadın çalıştırma oranı(%6) olan imalat sektörü aynı zaman da ilde de en fazla istihdam edilme oranına sahip sektördür.

İmalat sektörü erkeklerde en çok çalışılan sektör olarak ilk sırada olmasına rağmen insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörü kadınlarda en çok çalışılan sektör olarak ilk sıradadır. Erkek çalışanların % 46' sı imalat, kadın çalışanların da % 25'i insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri(toplam çalışanlar içinde 6.sırada) sektöründedir. İkinci hakim sektör kadınlar da %20 ile imalat sektörüyken erkekler de ise %15 ile ticaret sektöründedir. Toplam çalışanlara göre üçüncü sırada olan ulaştırma ve depolama, % 13 pay ile erkek çalışanlarda yine üçüncü sırada yer alırken, kadınlarda üçüncü sırada %19 ile ticaret sektörü yer almaktadır.

Çalışanların imalat sektöründe yoğunlaşması mesleki dağılımları etkilemektedir. Çalışanların dörtte biri(%26,7 ile) tesis ve makine operatörleri ve montajcılar ana meslek grubunda çalışmaktadır. İkinci sırada % 18,1 ile nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar, üçüncü sırada %16,1 ile Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar ve dördüncü sırada % 9,6 ile profesyonel meslek mensupları yer almaktadır. Ana meslek gruplarının cinsiyetlere göre dağılımı farklılık göstermektedir. Toplam çalışanların % 13,07' ünü kadınlar teşkil ederken, profesyonel meslek mensuplarının % 28,3' i ve büro ve hizmet işlerinde çalışanlarının da % 24,4' ü kadındır. Buna karşılık yöneticilerin sadece % 3,4' ü, teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensuplarının % 9,4'si kadındır.

Araştırmaya cevap veren işyerleri itibariyle en fazla işyerine ticaret sektörü sahip olmasına rağmen en fazla çalışan imalat sektöründedir. Açık işlerde ise ilk sırada idari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü kendini göstermekte ve bu sektörü ticaret sektörü arkasından da imalat sektörlerü takip etmektedir. Açık işlerin % 23,89'u idari ve destek hizmetleri , %19,43'ü ticaret, %18,30'u imalat sektöründedir. Bilgi ve iletişim, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor, su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörlerinde ise hiç açık iş bulunmamaktadır.

İlde açık iş oranı % 2,97'dir ve bu oran % 3,34 olan Türkiye ortalamasının biraz altındadır.
Ana meslek grupları itibariyle en fazla ihtiyaç duyulan meslek grubu % 26 ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılardır. Bu ana meslek grubunu % 23 ile sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar bunu % 17 profesyonel meslek mensupları takip etmektedir.

Meslekler itibariyle de açık işin en fazla olduğu meslek makinecidir. Açık işlerin % 21,63'ünü makineciler oluşturmaktadır. Makinecileri % 7,49 ile Tır şoförü takip etmektedir. En çok talep edilen meslekler sıralamasında ilk on meslekte yer alan diğerleri arasında ise fark minimum düzeydedir ve % 4,17 ile Şoför(Yük Taşıma), % 3,04 ile Beden işçisi, %1,84

ile Pazarlamacı (Satış Temsilcisi), % 1,77 ile Çiftlik İşçisi (Pamuk), % 1,77 ile Kasiyer ve % 1,77 ile Hemşiredir.

İlde açık işlerde işverenlerin aradıkları elemanlarda istenilen eğitim düzeyine verdikleri "fark etmez" cevabı dikkat çekicidir. Açık işlerde ilk sıradaki meslek makas makinesi işçisi gibi belirli bir eğitim ve beceri isteyen meslekler olmasına rağmen bu meslek için de istenen eğitim düzeyi sorusuna verilen cevap "fark etmez " olmuştur. Bunun arkasında işverenlerin eğitim düzeyinden çok meslekte yeterli bilgiye sahip olmalarını istemeleri etkendir.

Temininde en fazla zorluk çekilen meslek tır şoförüdür. Toplam temininde güçlük çekilen mesleklerin % 9,2'sini tır şoförleri oluşturmaktadır. Bu mesleği % 5,18 ile soğuk haddeci-çelik takip etmektedir. Temininde en zorluk çekilen meslekler sıralamasında ilk on meslekte yer alan diğerleri arasında ise fark minimum düzeydedir ve % 4,53 ile şoför-yük taşıma, % 3,67 ile meyve toplama işçisi, % 2,8 ile pazarlamacı(satıl temsilcisi), % 2,37 ile zihinsel engelliler öğretmeni-özel eğitim, % 2,01 ile hemşire, % 2,01 ile beden işçisi(genel), % 1,87 ile muhasebeci, % 1,87 ile nezaretçi ve ustabaşı (tekstil-paketleme)dır.

Araştırmaya cevap veren işyerlerinin kısa ve orta vadede almayı planladıkları eleman sayısı, çıkartmak istediklerinden farklıdır. Yani ilde kısa (31 Aralık 2012) ve orta vadede (30 Haziran 2013) istihdam artışı beklenmektedir. En çok istihdam artışı bekleyen işyerleri imalat sektöründedir. İmalat sektörünü de ticaret sektörü takip etmektedir.

Araştırmanın uygulandığı tarihe kadar 2012 yılı içerisinde Hatay ili 10 +özel yerel birim işyerlerinde alınan eleman sayısı çıkartılan eleman sayısından fazladır. Eğitim, ulaştırma ve depolama, mesleki,bilimsel ve teknik faaliyetler ve idari ve destek hizmet faaliyetleri sektörlerinde net istihdam azalışı vardır. Yani bu dört sektörde çıkışlar girişlerden fazladır.

Net istihdam değişim oranı (NİDO) orta vadede kısa vadeden daha yüksektir. Beklenti oranı % 1,06'dan % 1,98'e çıkmaktadır. Diğer bir ifade ile orta vadede işverenlerin gelişme beklentisi daha fazladır.

Net istihdam değişiminde lokomotif olan iki sektör vardır. Diğer hizmet faaliyetleri ve inşaat sektörleridir. En fazla çalışanı olan sektör konumundaki imalat sektöründeki istihdam değişimi diğer hizmet faaliyetleri ve inşaat sektörünün çok altında kalmıştır. Mevsimsellik göz önünde bulundurulduğunda inşaat sektöründeki hareketlilik doğal bir eğilimi göstermektedir. Net istihdam değişiminin % 7,23'ü diğer hizmet faaliyetleri, % 3,69'u da inşaat sektöründedir.

İlde net istihdam artışının sektörel dağılımı Türkiye ile hemen hemen paralellik göstermektedir. Türkiye sonuçlarında net istihdam artışının en fazla olduğu sektör imalattır. İkinci sırada idari ve destek hizmet faaliyetleri, üçüncü sırada ticaret sektörleri gelmektedir. İlde en fazla net istihdam artışı sağlayan ikinci sektör olan inşaat sektörü Türkiye sıralamasında 4. sırada; ilde üçüncü sırada olan ticaret sektöründeki net istihdam artışı Türkiye'de 3. sıradadır.

Kısa vadede Türkiye'de en fazla net istihdam artışı bekleyen sektör diğer hizmet faaliyetleri sektörüdür. Tüm net istihdam artışı beklentisinin %4,54'ü bu sektörden kaynaklanmaktadır. Konaklama ve yiyecek hizmetleri faaliyetleri sektörü ise net istihdam azalışı beklenen tek sektördür.

Orta vadede yani 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle ilde en fazla net istihdam artışı bekleyen sektör ise imalat sektörüdür. Toplam istihdam artışının % 44,07'si imalat sektöründen kaynaklanmaktadır. İdari ve destek hizmet faaliyetleri toplam artıştan % 28,44'lük pay almaktadır. Mevsimsellik nedeni ile Aralık ayında net istihdam artışı beklemeyen inşaat sektöründe Haziran ayında istihdam artışı beklenmektedir. Net istihdam artışının % 17,44'ü inşaat sektöründen kaynaklanmaktadır. 30 Haziran itibariyle net istihdam azalışı bekleyen hiç bir sektör yoktur.

İlde 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle diğer hizmet faaliyetleri % 7,23 olan NİDO, eğitimde % -3,68, ulaştırma ve depolama % -1,13, mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri % -1,03, idari ve destek hizmetleri faaliyetleri % -0,60' tır. Kısa dönemde diğer hizmet faaliyetleri genişlemeyi hedeflerken, eğitimde, ulaştırma ve depolama, mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler ile idari ve destek hizmetleri faaliyetleri sektöründe yer alan işyerleri küçülme beklenmektedir.

Orta vadede de en fazla büyüme bekleyen sektör madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe NİDO % 5,87'dir. Kısa dönemde madencilik ve taş ocakçılığı sektörü genişlemeyi hedeflemektedir. Bu oran lokomotif sektör olan diğer hizmet faaliyetlerinde % 3,14 ve inşaat sektörleründe ise % 4,84' tür.

Araştırma sonuçlarına göre 2012 Aralık ayı itibariyle ilde net istihdam artış beklenti oranı % 1,06 iken, bu oran 2013 Haziran ayı itibariyle 0,92 puan artış göstererek % 1,98'e yükselmiştir. Oran sektörlerin yapısı ve beklentilerine göre çok büyük farklılıklar göstermektedir. Türkiye'de de aynı eğilim kendini göstermekte ve net istihdam beklenti oranı kısa vadede % 1,86 iken, orta vadede artarak 3,69'a yükselmektedir.

GİRİŞ

Hatay İşgücü Piyasası Analizi'nin amacı illerde istihdam ve işsizlik sorununun çözümüne yönelik işgücü yapısı ile sektörler bazında personel, eğitim, nitelik gibi ihtiyaçların belirlenmesine yönelik güncel bilgi derlenmesini sağlamaktır. Bu raporda il düzeyinde işgücü arzı ve talebine ilişkin temel veriler sunulacaktır. Hatay İli İşgücü Piyasası Talep Araştırması'nın amacı tüm ilçe ve köylerini de kapsayacak biçimde Hatay ilinde işsizliğin indirgenmesi ve iller bazında sektörlere göre istihdam politikalarının oluşturulması için işverenlerin işgücü talebini değişik boyutlarıyla tespit etmek, ve işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemeye katkıda bulunmaktır. Hatay İşgücü Piyasası Analizi'nin özellikle işgücünün talep açısından ve gelecek kısa dönemde eğilimlerinin ölçülmesi, ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilmesi, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliğin hangi koşullarda ortadan kalkabileceğinin belirlenmesi ve bu dengesizliğin giderilmesine yardımcı olacak politika ve önerilerin geliştirilmesi gibi hedefleri vardır. Bir bütün olarak bu rapor, işgücü politikalarının tümüne veri sağlayabilecek bir çalışma olarak değerlendirilebilir.

Hatay İşgücü Piyasası Analizi raporu dört temel bölümden oluşmaktadır. İşgücü piyasasını etkileyen unsurlardan genel ekonomik yapı, demografik özellikler ve eğitim durumu raporun ilk kısmını oluşturmaktadır.

Raporun ikinci bölümünde Hatay ili işgücü piyasasını arz açısından analiz etmeye yarayacak bileşenler incelenmektedir. Bu bileşenler işgücüne katılım, işgücü dışı nüfus istihdam, kayıtdışı istihdam ve işsizlik başlıkları altında toplanmaktadır. Bu bölümde ayrıca işgücü piyasasında çoğunlukla dezavantajlı gruplar olarak adlandırılan kadınlar ve gençlerin durumuna da ayrı başlıklar altında bakılmaktadır.

Raporun üçüncü bölümü Hatay ili özelinde en son veriler ışığında İŞKUR kapsamında gerçekleşen arz ve talep eşleştirmelerine bakmakta, bu çerçevede Hatay ilinde açık işlere yapılan başvurular, bu işlere yapılan yerleştirmeler ve işgücü yetiştirme çabalarını özetlemektedir.

Raporun son bölümü olan dördüncü bölüm ise Hatay ili işgücü piyasasına talep yönünden bakmakta ve Hatay İli İşgücü Piyasası Talep Araştırmasının sonuçlarını derlemektedir. Bu çerçevede işyerlerinin dağılımı, çalışanların dağılımı, 2012 yılında işe giriş-çıkışlar, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler, işverenlerin gelecek istihdam beklentisi gibi bileşenlere ait veriler özetlenmektedir.

Raporun değerlendirme ve sonuç bölümünde ise işgücü piyasanın önemli unsurları arasındaki ilişkilerden yola çıkarak işgücü arzı ve talebi açısından karşılaştırmalı bir değerlendirme yapılmakta ve politika önerileri sunulmaktadır.

Hatay İşgücü Piyasası Analizi raporunda çeşitli kaynaklardan derlenen veriler kullanılmıştır. İlk iki bölüm çerçevesinde genel ekonomik durum, demografik yapı ve eğitim durumuna ait verilerle, Hatay ili işgücü piyasasında işgücü arzına ait veriler Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından hazırlanan Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi ve Hanehalkı İşgücü Anketlerine dayanmaktadır. Bu verilerden bir kısmı Hatay iline özel olsa da, işgücü arzına ait birçok veri il bazında değil NUTS2 bölgelendirme sistemi çerçevesinde Hatay ilinin

yer almış olduğu TR63 bölgesi (Hatay, Osmaniye, Kahramanmaraş) geneline ait verilerdir. Bu verilerin büyük çoğunluğu 2011 yılına aittir. Hatay iline özel kayıtlı işgücü ve kayıtlı işsizlere ilişkin en yeni veriler Hatay Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü tarafından temin edilmiştir. Raporun işgücü talebi ile ilgili bölümünde ise İşgücü Piyasası Talep Araştırması'nın sonucunda elde edilen veriler kullanılmaktadır. Araştırma çerçevesi Hatay ilinde 10 ve daha fazla kişi çalışanı olan yerel birim işyerleri[1] ile sınırlıdır. İşyerleri listesi TÜİK'in 2011 yılı İşyeri Kayıt Sistemi listesinden oluşturmuştur[2]. İktisadi faaliyetlerin sınıflamasında Avrupa Birliği Ekonomik Faaliyetler Sınıflaması NACE Rev.2 kullanılmış ve sınıflamada yer alan 21 ana sektörden 17'si[3] kapsama dahil edilmiştir[4]. Hatay için İşgücü Piyasası Talep Araştırması'nın alan uygulaması 10 Eylül-31 Ekim 2012 tarihleri arasında gerçekleştirilmiş, araştırmada yüz yüze görüşme yöntemi kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlar içerisinde işyeri cevap durumlarına göre ağırlıklandırma yapılmıştır. Alan uygulaması sırasında alanda kapanan, faaliyeti kapsam dışına çıkan, mükerrer olan ve referans yılında faaliyette bulunmayan birimler kapsam dışında değerlendirilmiş, birimin cevap vermeyi reddetmesi, alanda bulunamaması, el değiştirmesi gibi cevapsızlık durumunun oluşması halinde cevapsızlık düzeltmesi[5] yapılmıştır. Bu yolla değişkenler bazında elde edilen sonuçların cevapsızlık nedeniyle ortaya çıkacak yanlılık etkileri giderilmiştir.

NOT: Tüm İller ve Türkiye Geneli için ayrı ayrı hazırlanan İşgücü Piyasası Analizi Raporlarına www.iskur.gov.tr adresi üzerinden ulaşabilirsiniz.

---

[1]Yerelbirimcoğrafiolaraktanımlananbiryerdeki mal vehizmetlereilişkinfaaliyetleriya da bunların bir kısmını yürüten bir girişim ya da girişimin bir parçasıdır.Yerel birim girişimin; merkez, büro, mağaza, büfe, fabrika, atölye, madenocağı, şantiye, otel, lokanta, kafe, okul, hastane, depo gibi adresi coğrafi olarak tanımlanabilen bir yerdeki yerleşik olan bölümüdür. Bu yerde ekonomik faaliyetteki bir girişim için bir ya da daha çok kişinin tam gün ya da kısmi olarak çalışmasıyla yürütülür.Girişim merkezinin bulunduğu yer de bir yerel birimdir.

[2] Çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için işyeri cevapsızlık formu doldurulmuştur.

[3] Madencilik ve taşocakçılığı; İmalat; Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı; Su temini, kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri; İnşaat; Toptan ve perakende ticaret, motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı; Ulaştırma ve depolama; Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri; Bilgi ve iletişim; Finans ve sigorta faaliyetleri; Gayrimenkul faaliyetleri; Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler; İdari ve destek hizmet faaliyetleri; Eğitim; İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri; Kültür,sanat,eğlence,dinlence ve spor; ve Diğer hizmet faaliyetleri.

[4] Kapsama dahil edilmeyen sektörler Tarım, orman, balıkçılık; Kamu yönetimi ve savunma, zorunlu sosyal güvenlik; Hanehalklarının işverenler olarak faaliyetleri (Hanehalkları tarafından kendi kullanımlarına yönelik olarak ayrım yapılmamış mal ve hizmet üretim faaliyetleri); Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri.

[5] Cevapsızlık düzeltmesi aşağıdaki gibi hesaplanmıştır.

R®= cevapsızlık düzeltmesi

R®=seçilmiş uygun birim sayısı (kapsam dışı birimler hariç) / cevaplı birim sayısıdır.

1. İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

İşgücü piyasası, ekonomik ve demografik faktörlerden çok yakından etkilenir. Örneğin ekonomik gelişmeler, yatırımlar, nüfus ve nüfus artış hızı, göç ve eğitim istihdamı ve dolayısıyla işsizliği doğrudan etkilemektedir. Bu nedenle, birinci bölümde işgücü piyasasının arka planını oluşturması açısından, Hatay ilinin genel ekonomik durumu, demografik yapısı ve nüfusunun eğitim durumu ele alınacaktır.

1.1 Ekonomik Veriler

Grafik 1. Gayri Safi Katma Değer –Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye (TR63), 2004-2008

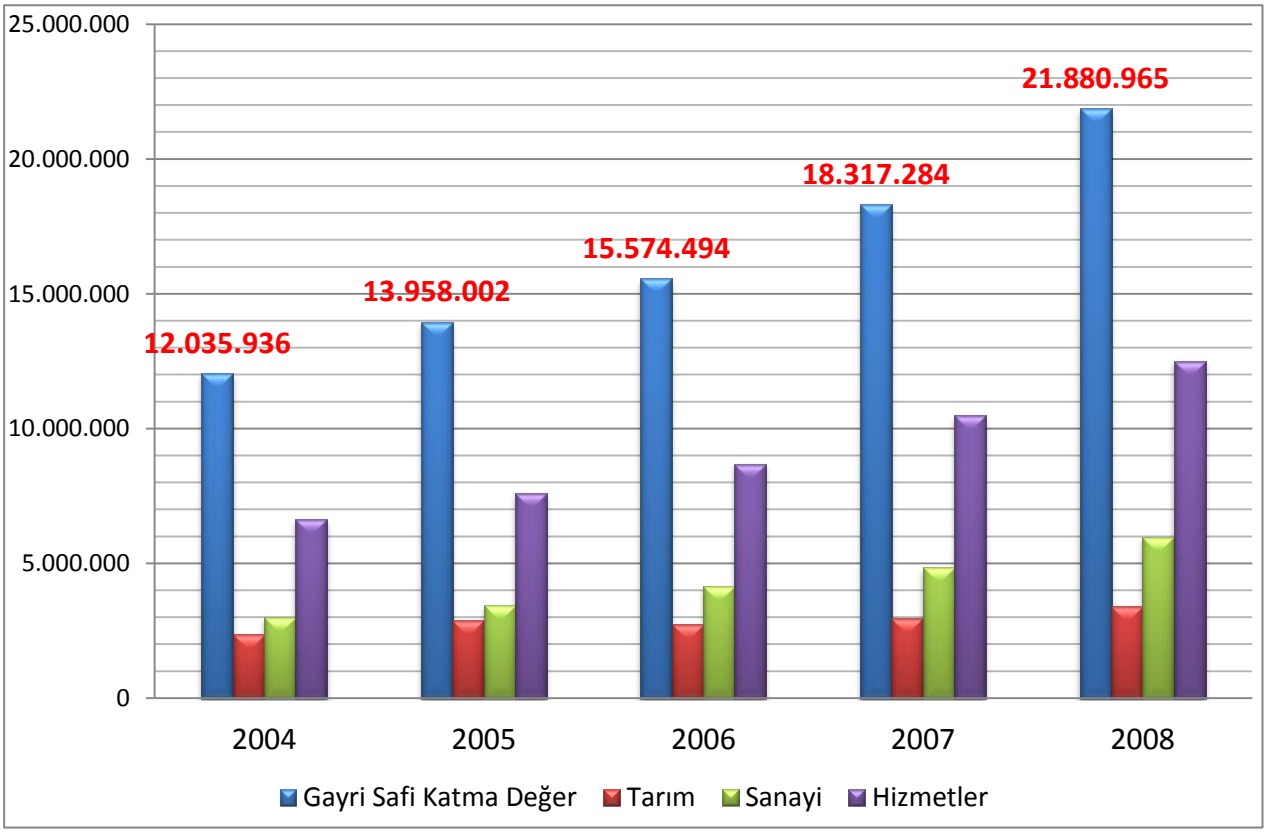

Kaynak: (TÜİK)

Türkiye'de tarım ve sanayi sektörlerinin ağırlığı hizmetler lehine gerilerken, Hatay ilinin de içerisinde yer aldığı TR63 bölgesinde ağırlık ilk sırada hizmetler ve sonra sanayi sektörü lehinde artış göstermiştir. 2008 yılı itibariyle bölgede en yüksek Gayri Safi Katma Değer (GSKD) %57,25'lik oranla hizmet sektöründe gelmesine rağmen, Türkiye ağırlığına göre % 7 oranında küçüktür. Tarım sektörü GSKD içinde en düşük ağırlığa sahip olmasına rağmen % 15,54 ile Türkiye oranının(%8,46) hemen hemen iki katıdır. 2004 yılına göre artış en yüksek oranla(%70,18) tarım sektöründedir. Tarım sektörünün ağırlığı ise Türkiye oranının %3,15 altındadır.

Tablo 1. Ana Sektörlere Göre GSKD Yıllık ve 2004-2008 Artış Hızları (%), Türkiye- TR63

SEKTÖR	Türkiye				
	2004-2005	2005-2006	2006-2007	2007-2008	2004-2008
Gayri Safi Katma Değer	15.5	16.9	12.9	13.3	72.7
Tarım	14.6	3.2	2.7	12.3	36.4
Sanayi	15.8	17.7	11.1	11.0	68.0
Hizmetler	15.6	18.9	15.2	14.4	81.2
SEKTÖR	**Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye**				
	2004-2005	2005-2006	2006-2007	2007-2008	2004-2008
Gayri Safi Katma Değer	16,0%	11,58%	17,61%	19,46%	81,80%
Tarım	20,72%	-4,63%	8,54%	14,03%	42,50%
Sanayi	15,33%	19,48%	17,19%	23,17%	98,91%
Hizmetler	14,55%	14,12%	20,68%	19,28%	88,17%

Kaynak: (TÜİK)

TR63 bölgesinin yıllara göre gelişme hızına bakıldığında 2004-2008 yılları arasında bölgenin %81,8'lik bir gelişme hızı gösterdiği görülmektedir. Bu oran, %72.7 olan Türkiye ortalamasının üzerindedir. Hatay ilinin yer aldığı TR63 bölgesi tarım ve hizmet sektörüne göre Gayri Safi Katma Değer (GSKD) açısından bakıldığında sektör sıralaması açısından Türkiye'nin genel resmini yansıtsa da, artış hızı açısından Türkiye'de en büyük artış %81,2 ile hizmetler sektöründe iken bu bölgede en büyük artış %98,91 ile sanayi sektöründedir. 2004-2008 yılları arasındaki artış sanayi sektöründe Türkiye'ye oranla %31 oranında daha fazla artarken, artış oranı tarım sektöründe %14 daha fazladır. Hizmetler ve tarım sektörünün gelişimi ise Türkiye paralelinde gerçekleşmiştir.

TR63 bölgesinde kişi başına GSKD artışı Türkiye'ye oranla 2004-2008 yılları arasında daha hızlı artarken, bu değer 7.605 TL ile Türkiye ortalamasından % 36,7 oranla daha düşüktür.

Hatay ilinin yatırım teşviklerinden aldığı paya yıllar bazında bakıldığında son yıllarda çok büyük artışlar görülmektedir. Son 11 yılda sabit yatırımın 1.988 milyon TL ile en yüksek miktara çıktığı yıl 2010'dur. Bu, Hatay ilinin -2010 yılı içerisindeki- toplam yatırım teşviklerinden oransal olarak %2,82'sini kapsamaktadır. 2012 yılı itibariyle bu pay 2.192 milyon TL ile toplam yatırım teşvikleri içerisinde %5,47 'ye yükselmiştir.

Kamu yatırımları açısından bakıldığında 2011 yılında Hatay ili toplam 213.351 bin TL ile Türkiye genelinde 23. sırada bulunmaktadır. Bu miktar aynı yıl için gerçekleşen toplam kamu yatırımlarının %0,59'una denk gelmektedir. En yüksek kamu yatırımı " eğitim kamu hizmetleri" alanında gerçekleşmiştir, bunu diğer kamu hizmetleri alanı izlemektedir.

Tablo 2. Sektörel Kamu Yatırımlarında İlin Yeri – Türkiye Geneli ve Hatay (2011)

Kamu Yatırımlarında İlin Yeri (2011)			
SEKTÖR	**Türkiye**	**Hatay**	**Hatay(%)**
Tarım	4.553.857	35.813	0,79%
Madencilik	1.645.680	13.299	0,81%
İmalat	400.460	-	0,00%
Enerji	3.133.027	30.507	0,97%
Ulaştırma – Haberleşme	10.782.483	21.719	0,20%
Turizm	256.357	2	0,00%
Konut	408.376	2.486	0,61%
Eğitim	5.161.277	51.695	1,00%
Sağlık	12.100	27.250	0,56%
Diğer Kamu Hizmetleri	7.896.206	45.730	0,58%
TOPLAM	**34.249.823**	**228.501**	**0,59%**

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı

Yatırım teşvikleri altyapı, işgücü ve coğrafi avantaj gibi pekçok faktöre bağlıdır. Teşvikler, tüm illerde aynı etkiyi yaratmasa da; illerin ekonomik gelişimlerini değerlendirmek için yatırım teşviklerinden ve kamu yatırımlarından aldıkları paylar ile kendi kaynaklarını birlikte düşünmek gerekmektedir. Bu anlamda ilde kurulan ve kapanan firma istatistiklerine bakmak ilin genel ekonomik faaliyetleri anlamında bir fikir vermektedir.

Tablo 3. Kurulan, Kapanan Şirket İstatistikleri, Hatay-Türkiye

İL ADI	2012 OCAK-KASIM (ONBİR AYLIK)								2011 OCAK-KASIM (ONBİR AYLIK)							
	KURULAN			TASFİYE		KAPANAN			KURULAN			TASFİYE		KAPANAN		
	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.
HATAY	389	9	604	156	19	108	25	806	675	19	506	209	34	99	12	220
TÜRKİYE	35.815	810	62.619	17.164	2.216	11.994	1.663	28.447	49.012	963	54.857	19.061	2.609	11.367	1.629	37.864

Kaynak: TOBB

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) verileri ışığında, Hatay ilinde kurulan ve kapanan firma istatistiklerine bakıldığında 2012 yılı ilk 10 ayında, 2011 yılının ilk 10 ayına göre şu tür değişimler izlenmektedir:

- Kurulan şirket sayısı %42 azalırken, kapanan şirket sayısı da %9 azalmıştır.
- Kurulan kooperatif sayısı %53 azalırken, kapanan kooperatif sayısı %108 artmıştır.
- Kurulan gerçek kişi ticari işletme sayısı %19 artarken, kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısı da %266 artmıştır.
- Tasfiyeye giren şirket sayısı %25, tasfiyeye giren kooperatif sayısı %44 azalmıştır.

Bu durumda, değişimin en çok gerçek kişi ticaret işletmelerinde yaşandığını; değişimin en az yaşandığı firmaların ise, şirketler olduğunu söylemek mümkündür.

1.2 Nüfus Göstergeleri

İşgücü piyasası ile demografik yapı arasında çok ciddi bir ilişki vardır. Çalışma çağı, nüfusun artması veya azalması istihdam ve işsizlik oranlarını doğrudan etkilemektedir. Örneğin Türkiye geneline bakıldığında işgücü piyasasının temel özelliklerinden birisi çalışma çağı nüfusunun istihdamdan daha hızlı artması ve artan nüfusa yeterli iş imkanlarının sağlanamamasıdır (DPT, 2007: 30).

Hatay iline ilişkin 2011 yılı Adrese Dayalı Nüfus Sistemi Sonuçlarına bakıldığında, ilin toplam nüfusunun 1.474.223 kişi olduğu görülmektedir. Bu nüfusu ile Hatay ili Türkiye toplam nüfusunun %2'sini oluşturmaktadır. İlin nüfusu içerisinde kadın-erkek oranı birbirine çok yakındır: Nüfusun %50,3'ü erkek, %49,7'si kadınlardan oluşmaktadır.

Grafik 2. Hatay İli Nüfus Piramidi, 2011

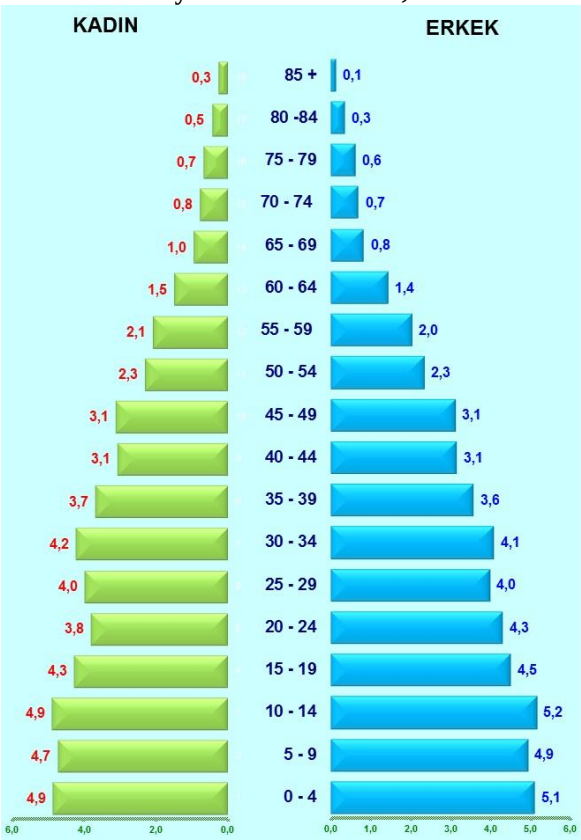

Kaynak: (TÜİK)

Hatay ilinde çalışma yaşındaki (15-64) nüfus 952.150 kişidir. Bu grubun toplam nüfus içindeki oranı %64,6'dır; bu da %67,3 olan Türkiye oranına hayli yakındır. Hatay ilinde 0-14 yaş aralığında yer alan çocukların oranı %29,7'dir; bu oranla Türkiye ortalaması olan %25,3'lük orandan 4 puan yüksektir. Hatay ilinde 65 yaş üstü nüfusun ilin toplam nüfusuna oranı ise %5,8 ile %7,3'lük Türkiye ortalamasından düşüktür.

Grafik 3.Yaş Gruplarına Göre ve Cinsiyete Göre Nüfus, %, Hatay, 2011.

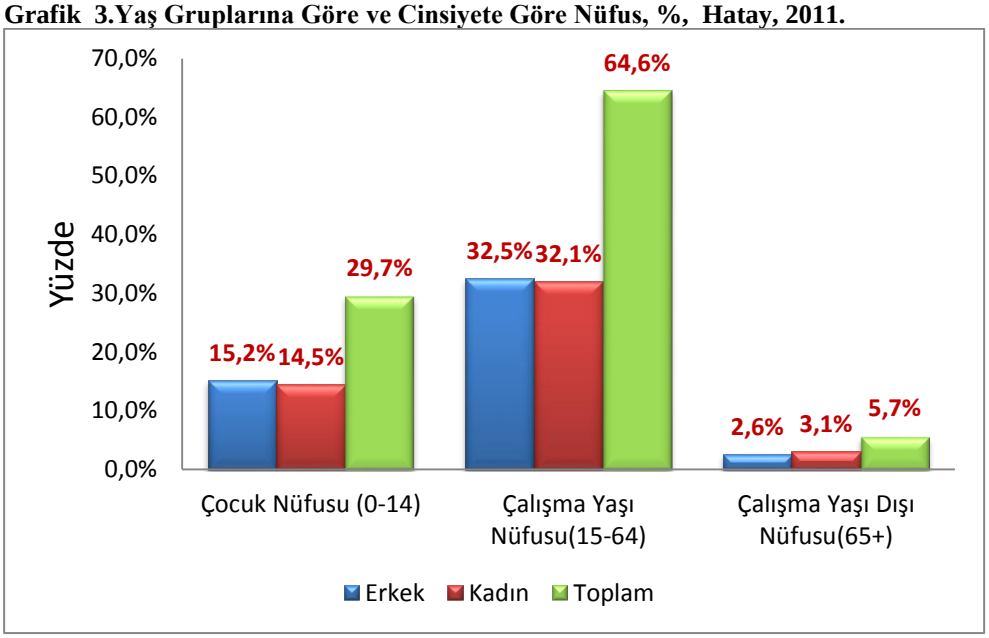

Kaynak: (TÜİK)

Yerleşim yerlerine göre nüfusa bakıldığında Hatay ili toplam nüfusunun %49,8'i il veya ilçe merkezlerinde, %50,2'si ise belde veya köylerde yaşamaktadır. İl veya ilçe merkezlerinde yaşayanların oranının Türkiye geneli olan %77'den daha düşük olduğu görünmektedir.

Grafik 4. Yerleşim Yerlerine Göre Nüfus,%, Hatay, 2011.

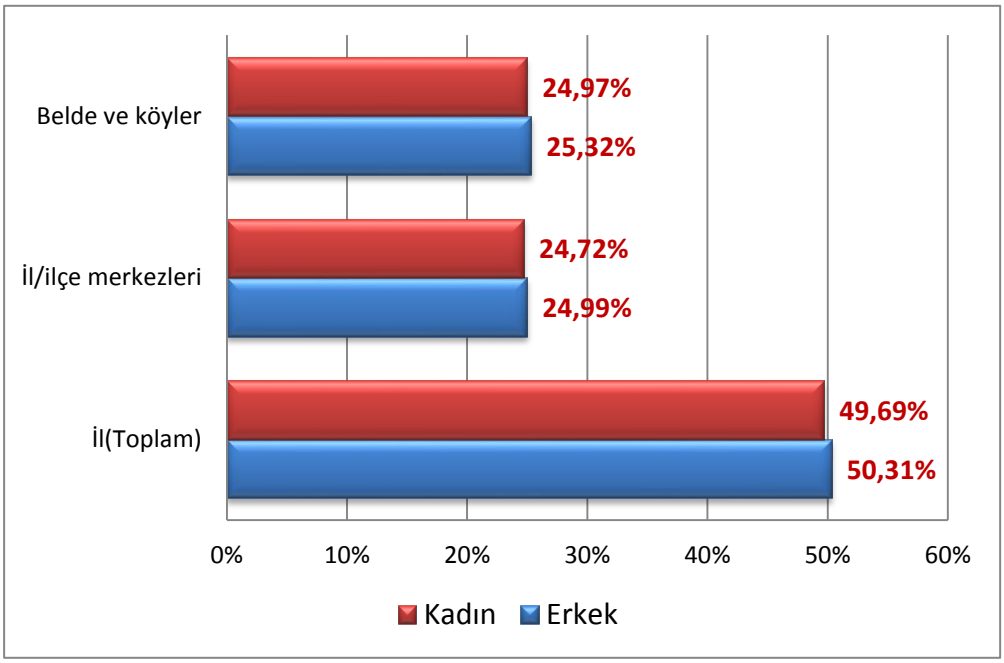

Kaynak: (TÜİK)

Hatay ilinin nüfus büyüklüğüne göre nüfusu en fazla olan ilçeleri sırasıyla İskenderun, Kırıkhan, Dörtyol, Reyhanlı, Samandağı, Erzin ve Belen; nüfusu en az olan ilçeler ise Hassa, Altınözü, Yayladağı ve Kumlu olarak sıralanmaktadır (TÜİK, 2011: 41).

Grafik 5. İlçelerin Şehir-Köy Nüfusuna Göre Yüzde Oranı, Hatay, 2011

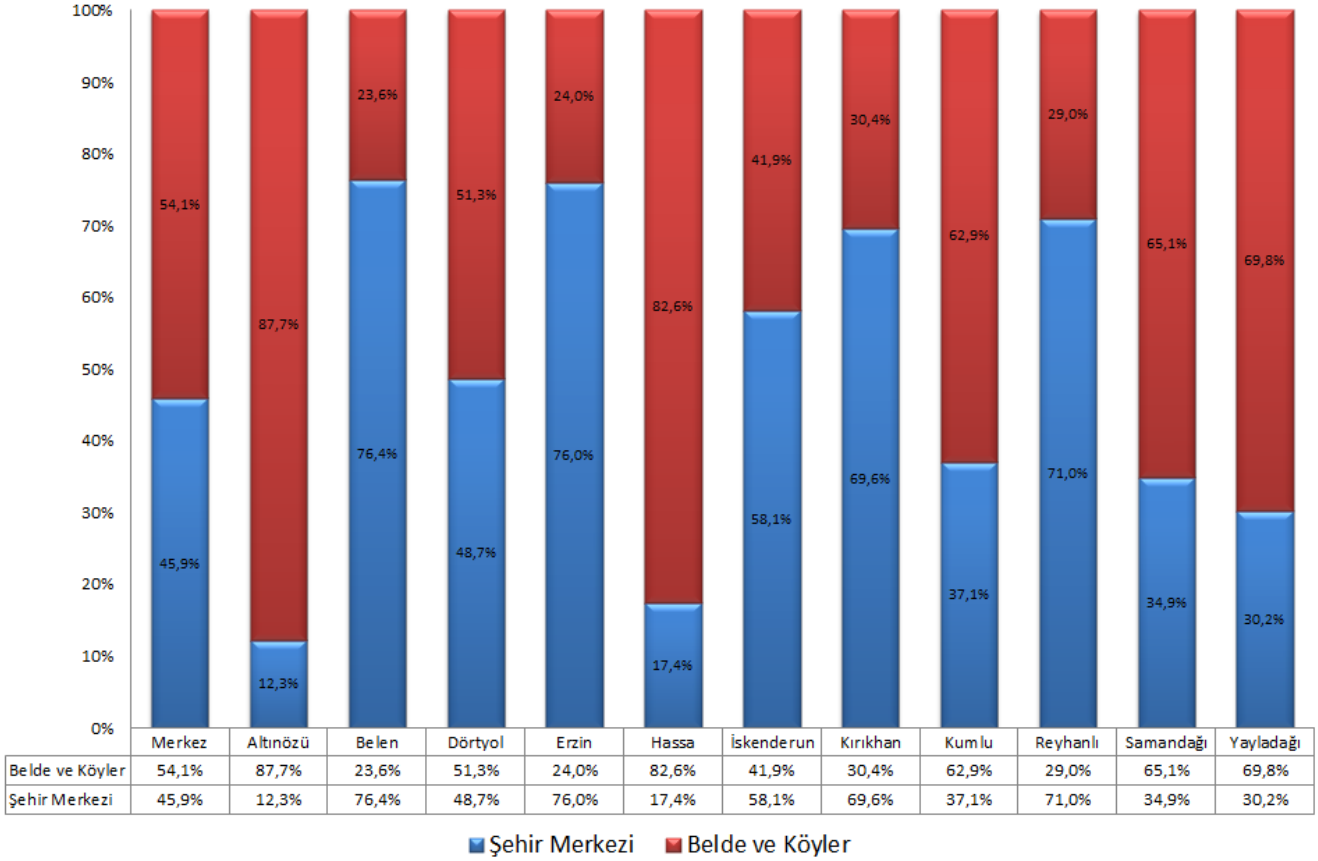

	Merkez	Altınözü	Belen	Dörtyol	Erzin	Hassa	İskenderun	Kırıkhan	Kumlu	Reyhanlı	Samandağı	Yayladağı
Belde ve Köyler	54,1%	87,7%	23,6%	51,3%	24,0%	82,6%	41,9%	30,4%	62,9%	29,0%	65,1%	69,8%
Şehir Merkezi	45,9%	12,3%	76,4%	48,7%	76,0%	17,4%	58,1%	69,6%	37,1%	71,0%	34,9%	30,2%

Kaynak: (TÜİK)

Nüfus artış hızı işgücü piyasasına gireceği varsayılan nüfusun miktarını göstermesi açısından anlamlı bir göstergedir. 2010-2011 döneminde Hatay ilinde ‰-14,3 olarak gerçekleşen nüfus artış hızı, Türkiye ortalaması olan ‰13,5'in hayli altındadır. Bu dönem itibariyle yıllık nüfus artış hızının en yüksek olduğu ilçeler Yayladağı (‰52,85), Belen (‰29,72) ve Hassa (‰27,01); yıllık nüfus artış hızının en düşük olduğu ilçeler ise İskenderun (‰-14,31), Kumlu (‰-8,94) ve Merkez(Antakya)'dir (‰-1,33).

Grafik 6.Yıllara Göre Nüfus Artış Hızı,%, Türkiye ve Hatay, 1970-2010

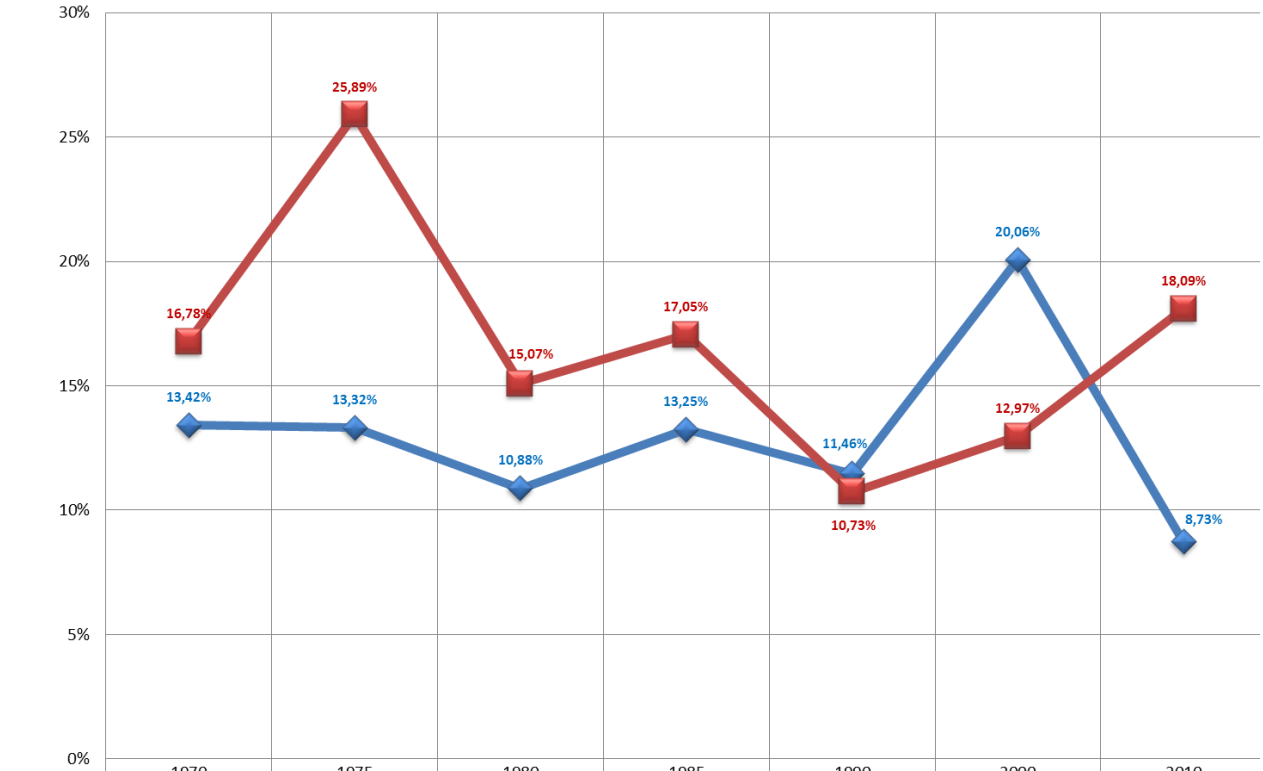

	1970	1975	1980	1985	1990	2000	2010
Türkiye	13,42%	13,32%	10,88%	13,25%	11,46%	20,06%	8,73%
Hatay	16,78%	25,89%	15,07%	17,05%	10,73%	12,97%	18,09%

Kaynak: (TÜİK)

Hatay 5.566 kilometre karelik yüzölçümüyle Türkiye'nin %1 'ini kaplamaktadır. 2010 yılında Hatay ilindeki nüfus yoğunluğu Türkiye ortalamasının 177 puan üzerinde gerçekleşmiştir. Nüfus yoğunluğu ile işgücü piyasası arz-talep eşleştirmeleri arasında çeşitli ilişkiler kurulabilir. Mesela nüfus yoğunluğu fazla olan yerlerde işgücü piyasasında taraflar arasında sosyal ağların daha yakın olacağı, etkin çalışacağı, iletişimin daha fazla ve daha çabuk gerçekleşeceği, dolayısıyla da daha az masraf ve çabayla eşleştirme olabileceği düşünülebilir. Hatay ilinin nüfus yoğunluğu en fazla olan ilçeleri İskenderun, Merkez, Reyhanlı; nüfus yoğunluğu en düşük ilçeleri ise Yayladağı, Hassa, ve Altınözü' dür.

Hatay ili göç oranlarına bakıldığında Hatay'ın göç veren bir il olduğunu söylemek mümkündür. 2010-2011 yılına bakıldığında Hatay'dan göç eden insanların net sayısının 7.655 olduğu görülmektedir. Toplam göç edenler arasında en büyük paya sahip yaş grubunun 15-29 olması göçün ağırlıklı olarak iş olanakları ve eğitim sebepleriyle gerçekleştiğini düşündürmektedir. Hatay ilinde alınan ve verilen göçün en fazla yaşandığı yaş grubu 20-24 yaş grubu olarak görünmektedir.

Tablo 4. Yıllara Göre Nüfus, Alınan Göç, Verilen Göç, Net Göç ve Net Göç Hızı, 2007-2011, Hatay

YIL	Hatay				
	ADNKS 2011 Nüfusu	Aldığı Göç	Verdiği Göç	Net Göç	Net Göç Hızı
2007-2008	1.413.287	29.459	32.624	-3.165	-2,24
2008-2009	1.448.418	28.547	32.296	-3.749	-2,58
2009-2010	1.480.571	29.752	33.730	-3.978	-2,68
2010-2011	1.474.223	29.509	37.164	-7.655	-5,18

Kaynak: (TÜİK)

Daha önce de belirtildiği gibi, Hatay ilinde çalışma yaşı nüfusu oransal olarak Türkiye genelinden az miktarda düşük olsa da, ildeki çocukların (0-14 yaş nüfus) oranı, Türkiye genelinden yüksek; yaşlıların (65 yaş üzeri nüfus) oranı ise Türkiye genelinden düşüktür.

1.3 Eğitim Göstergeleri

Hatay ilinde çalışma yaşı nüfusuna ilişkin eğitim istatistiklerine bakıldığında, en çarpıcı nokta bu grup nüfusunun büyük bölümünün (%69,54) lise altı eğitimlilerden oluşmasıdır. Çalışma yaşı nüfusun en büyük oranda (%29,75) ilkokul mezunu olduğu görülmektedir. Bunu ilköğretim ve ortaokul veya dengi okul mezunları (%29,70) ile lise veya dengi okul mezunları (%19,36) izlemektedir. Hatay ilinde çalışma yaşı nüfusun toplam %2,59'u okuma yazma bilmeyen, %7,50'si ise okuma yazma bilmesine rağmen bir okul bitirmemiş olan nüfustan oluşmaktadır. Yüksek okul, lisans ve yüksek lisans/diploma sahibi çalışma yaşı nüfus ise toplam içerisinde sadece %8,18'lik bir orana sahiptir. Hatay ilinde lise ve dengi okul ve üstü mezunu olanların oranı(27,54%) Türkiye ortalamasının(33,92%) altında kalmaktadır. Yani Hatay ilindeki çalışma yaşı nüfus Türkiye genelindeki çalışma yaşı nüfustan daha düşük eğitimlidir.

Grafik 7. Çalışma Yaşı Nüfusun Bitirilen Eğitime Göre Dağılımı, Hatay, %, 2011

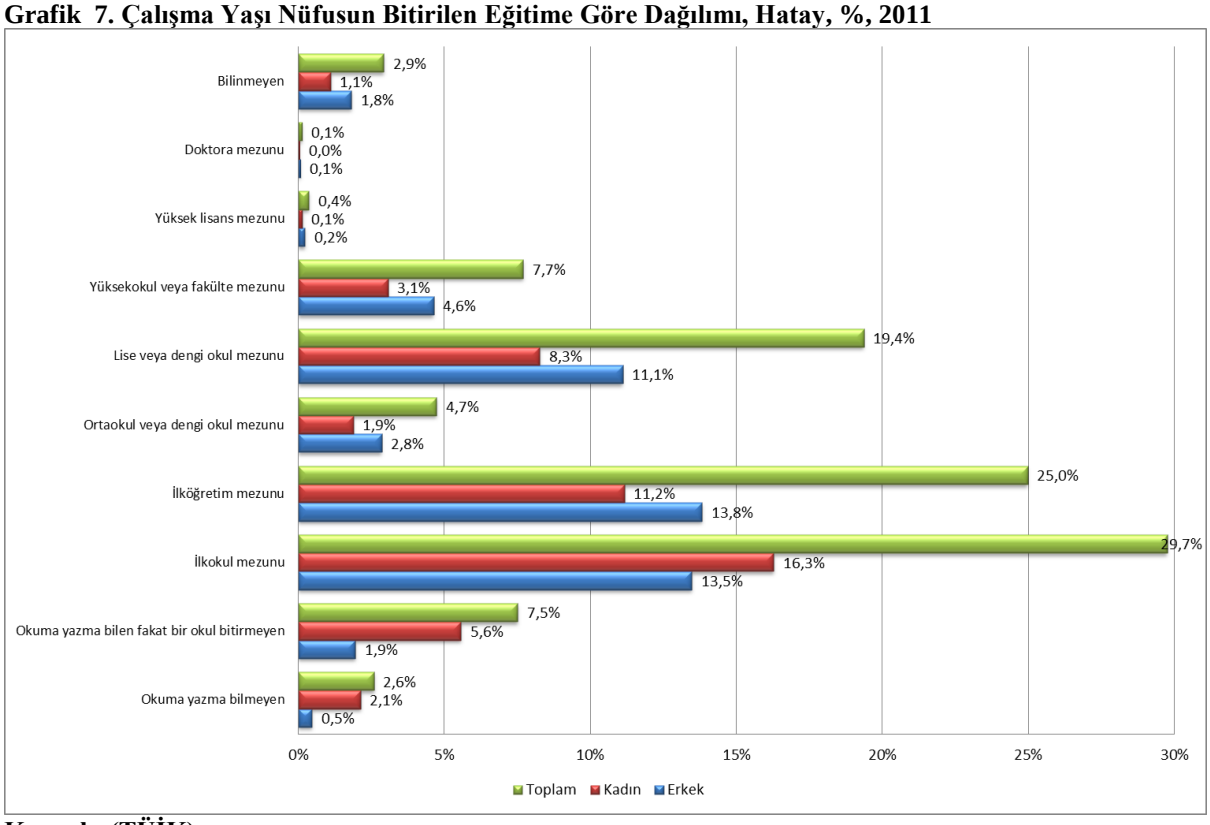

Kaynak: (TÜİK)

Türkiye genelindekine benzer bir şekilde Hatay'da da çalışma yaşındaki kadınlarla çalışma yaşındaki erkekler arasında eğitim açısından kadınlar aleyhine bir eşitsizlik bulunmaktadır. Bitirilen eğitim açısından kadınlarla erkekler arasındaki sayıya bakıldığında açının en dar olduğu eğitim seviyesi ortaokul veya dengi okullardır. Eğitim seviyesi yükseldikçe mezun olan çalışma yaşındaki kadın sayısı maalesef azalmaktadır. Hatay ilinde çalışma yaşındaki kadınların %74,5'i lise veya dengi okullar ve altı eğitim seviyesindedir. Bu oran erkekler açısından bakıldığında %64,5'tir.

Hatay ilinde 2011/2012 öğrenim yılında genel ortaöğretimde okuyan toplam öğrenci sayısı 50.696 iken mesleki ve teknik ortaöğretimde okumakta olan toplam öğrenci sayısı 42.088'dir.

Tablo 5. Ortaöğretimde Okuyan Toplam Öğrenci Sayısı, Hatay, 2010-2012.

Ortaöğretimde Okuyan Toplam Öğrenci Sayısı		
ÖĞRENİM YILI	**Hatay**	
	Genel Ortaöğretim	**Mesleki ve Teknik Ortaöğretim**
2010/2011	46.961	33.714
2011/2012	39.751	38.316

Kaynak: MEB İstatistikleri Örgün Eğitim 2010-2011/2011-2012

2010-2012 arasındaki iki okul dönemi okullara yeni kayıtlar açısından karşılaştırıldığında, Türkiye genelinde ve Hatay ilimizde ilköğretim ve mesleki ve teknik

ortaöğretim okullarına yapılan yeni kayıtlarda artış olmuştur. Genel ortaöğretime bakıldığında, Türkiye genelini de yansıtacak bir şekilde, yeni kayıtların azaldığı görülmektedir.

2010-2012 yılları arasındaki iki öğrenim dönemine ilk ve ortaöğretimden mezun öğrenci sayısı açısından bakıldığındaysa Türkiye genelinde ilköğretim ve mesleki ve teknik ortaöğretim okullarından mezun olan öğrencilerin sayısında bir artış dikkati çekerken genel ortaöğretim okullarında bir azalma görülmektedir. Hatay ili için ise ilköğretim, genel ortaöğretim ve mesleki ve teknik ortaöğretim mezun sayılarında artış olmuştur.

Tablo 6. İlk ve Ortaöğretimde Yeni Kayıt ve Mezun Öğrenci Sayısı, Türkiye ve Hatay, 2010-2012.

İlk ve Ortaöğretimde Yeni Kayıt ve Mezun Öğrenci Sayısı			
ÖĞRENİM YILI	**Türkiye**		
	İlköğretim	**Genel Ortaöğretim**	**Mesleki ve Teknik Ortaöğretim**
2010/2011 dönemi yeni kayıt	1.257.457	527.275	470.782
2011/2012 dönemi yeni kayıt	1.285.550	513.896	525.069
2009/2010 dönem sonu mezun sayısı	1.185.938	399.478	263.416
2010/2011 dönem sonu mezun sayısı	1.226.473	392.064	314.448

ÖĞRENİM YILI	**Hatay**		
	İlköğretim	**Genel Ortaöğretim**	**Mesleki ve Teknik Ortaöğretim**
2010/2011 dönemi yeni kayıt	28.997	10.841	9.945
2011/2012 dönemi yeni kayıt	30.441	10.278	11.645
2009/2010 dönem sonu mezun sayısı	25.801	7.815	2.748
2010/2011 dönem sonu mezun sayısı	26.163	8.914	3.881

Kaynak: MEB İstatistikleri Örgün Eğitim 2010-2011/2011-2012

2. HATAY İLİ İŞGÜCÜ PİYASASI

İşgücü piyasasının genel bir resmini çıkartabilmek için işgücüne katılım, istihdam ve işsizlik oranlarına cinsiyet eşitliği, eğitim durumu, sektörler arası dağılım gibi göstergeler ışığında bakmak gerekmektedir. Bu tür bir analiz için gerekli verilerin çoğu TÜİK Hane halkı İşgücü Anketlerine dayanmaktadır. Ancak bu verilerin büyük bölümü Hatay iline özel değildir; NUTS2 bölümlemesinde Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye illerini kapsayan TR63 bölgesi bütününde mevcuttur. Dolayısıyla bu bölümde sunulacak analiz Hatay ili özelinden ziyade, bölgesel özellikleri yansıtmaktadır. Ancak bu analiz mümkün olduğu ölçüde Hatay iline ait verilerle de zenginleştirilmeye çalışacaktır.

TR63 bölgesine nüfus, istihdam, işsizlik ve işgücü dışı nüfus olarak bakıldığında, geniş yaş grubu (15-55+ yaş) toplam nüfusun 2.050.000 kişi olduğu, 1.010.000 kişilik nüfusun işgücü piyasasında çalışan veya işsiz olarak yer aldığını (%49,3), 1.040.000 kişinin ise işgücü içerisinde yer almadığını (%50,7) görmek mümkündür. İşgücünün içinde ve dışında bulunan en ağırlıklı nüfusun eğitim durumu lise altı derecesindedir.

Tablo 7 .TR63 Eğitim Durumuna Göre Nüfus, İstihdam ve İşsizlik Oranları (%), 2011.

EĞİTİM DURUMU	Nüfus Oranı	İşgücü Katılım Oranı	İşgücü dışı nüfus	İstihdam Oranı	İşsizlik Oranı
Okuma yazma bilmeyen	15,8	8,8	22,5	9,6	3,3
Lise altı	62,0	62,0	62,0	62,2	59,5
Lise ve Dengi Meslek Okulu	15,3	18,0	12,5	17,1	24,8
Yüksek okul	7,0	11,2	3,0	11,0	12,4
Toplam	**100**	**49,3**	**50,7**	**43,4**	**5,9**

Kaynak: (TÜİK)

2.1 <u>İşgücüne Katılım</u>

Türkiye geneline bakıldığında işgücü piyasasının en büyük sorunlarından bir tanesi çalışma yaşı nüfusun, işgücüne katılım oranının düşük olmasıdır. Bu sorun her yıl Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanan İlerleme Raporlarında da dile getirilmektedir. Özellikle de kadınların işgücüne katılma oranlarındaki düşüklük, her ne kadar son bir kaç yılda az miktarda artmış ve 2011'de %28,8'e ulaşmış olsa da hala Avrupa Birliği ortalamalarının çok altındadır.

Geniş yaş grubuna (15-55+ yaş) göre sivil nüfusa bakıldığında TR63 bölgesi için sivil nüfusun %49,3'ü işgücüne katılmaktadır. Bu oranla bölge 2011 yılı için %49,9 olan Türkiye ortalamasından 0,6 puan düşük bir görünüm vermektedir.

Tablo 8. Eğitim Durumuna Göre Sivil Nüfus ve İşgücü, Türkiye ve TR63, 2011.

	Toplam Sivil Nüfus (Bin)	Toplam İşgücü (Bin)	İşgücüne Katılım Oranı (%)
Türkiye			
Okuma yazma bilmeyen	5.863	1.204	20,54
Lise altı	26.171	15.682	59,92
Lise ve dengi meslek okulu	9.286	5.365	57,78
Yükseköğretim	5.643	4.476	79,32
Toplam	**46.963**	**26.727**	**49,87**
TR63: Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye			
Okuma yazma bilmeyen	323	89	27,6
Lise altı	1.270	626	49,3
Lise ve dengi meslek okulu	313	182	58,3
Yükseköğretim	144	113	78,6
Toplam	**2.050**	**1.010**	**49,3**

Kaynak: (TÜİK)

TR63 bölgesinde işgücüne katılım oranları cinsiyete göre incelendiğinde, kadınların işgücüne katılım oranı %27,1 iken, bu oran erkekler için %66,1'dir. Bu bölgede kadınların işgücüne katılımı 2011 yılında Türkiye'de %28,8 olan kadınların işgücüne katılım oranından düşük seviyede bulunmasına rağmen fazla bir fark yoktur. Ama yine de erkeklerle kadınlar arasında işgücüne katılım anlamında ciddi bir eşitsizlik kendini göstermektedir. Aradaki farkın bir sebebinin bölgede tarım sektörünün ağırlığı ve bu sektörde ücretsiz aile işçisi olarak çalışan kadınlar olduğu düşünülebilir.

Bölgede işgücüne katılıma yaş açısından bakıldığında ise işgücüne katılımın 20-54 arası yaş gruplarında ağırlık kazandığı görülmektedir. Erkeklerde ve kadınlarda işgücüne katılımın en yüksek olduğu yaş aralığı 25-34'tür. Bu yaş aralığındaki kadınların %35'i, erkeklerin ise %92,3'ü işgücü içerisinde yer almaktadır.

Grafik 8. Geniş Yaş Grubuna ve Cinsiyete Göre İşgücüne Katılım Oranı (%), TR63 bölgesi, 2011

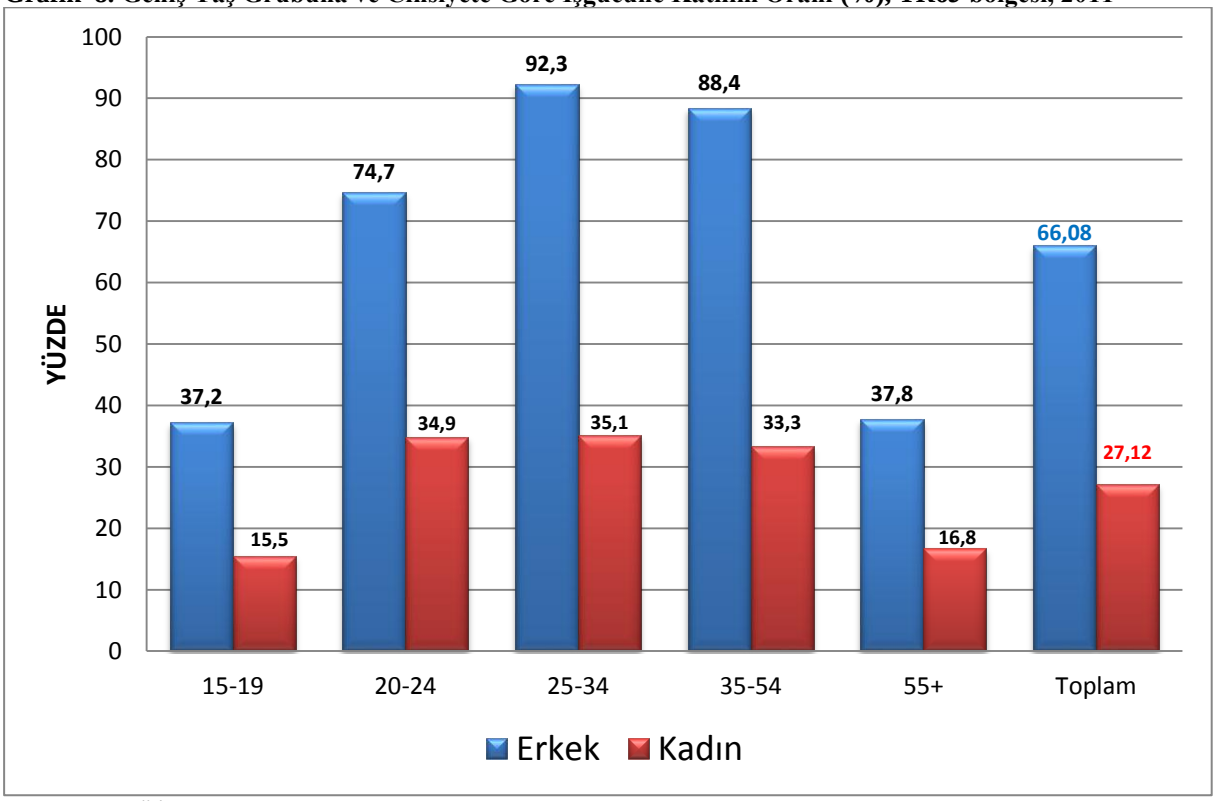

Kaynak: (TÜİK)

Geniş yaş grubu ve eğitim durumuna göre işgücünün niteliğine bakıldığında, Türkiye'deki genel durumu da yansıtan bir şekilde, işgücünün ağırlıklı bölümünü %62'lik bir oranla lise altı derecede eğitimliler oluşturmakta, bunu %18'lik bir oranla lise ve dengi meslek okulu derecesinde eğitimliler takip etmektedir. TR63 bölgesine ait işgücü içerisinde okuma yazma bilmeyenlerin oranı %8,8 iken yükseköğretim derecesinde eğitimlerinin bölgenin toplam işgücü içerisindeki oranı %11,2'dir. İşgücünün ortalama eğitim durumunun düşük olması, bu grup işgücünün ve genellikle de eğitim durumu düşük olan kadınların katma değeri yüksek olmayan işlerde düşük ücretlerle çalışması anlamına gelmektedir (DPT, 2007: 33).

Hatay ili işgücü temel göstergeleri itibarıyla Türkiye ortalamalarının üzerinde performans göstermektedir. 2010 yılında Hatay ilinde işgücüne katılım oranı %50 olarak gerçekleşmiştir. Bu oran Türkiye'de %48.8 iken, Hatay ili Türkiye geneli il sıralamasında 41. sırada bulunmaktadır.

2.2 <u>İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus</u>

2011 yılı verilerine göre Hatay ilinin de içerisinde yer aldığı TR63 bölgesinde işgücü dışında kalan nüfus 1.040.000 kişidir. Bu işgücü nüfusunun %50,7'sinin işgücü piyasası dışında kalması demektir. Bölgede işgücü dışında kalan kadınların oranı % 71,4 ile erkeklerinkinin (%28,5) iki katından daha fazladır. Hatay ili özelinde işgücü piyasası dışında kalanlar, geniş yaş nüfusun %49,3'ünü oluşturmaktadır. Çeşitli nedenlerden ötürü işgücü dışında kalan nüfüsun % 27' si erkeklerden, % 73 'ü ise kadınlardan oluşmaktadır.

TR63 bölgesinde 15-24 yaş aralığında bulunan 459.000 gençten 174.000'i işgücü içerisinde, 285.000'i de işgücü dışında yer almaktadır.

Hanehalkı işgücü anketinden elde edilen bir çok gösterge eğitim düzeyi artışının nüfusun işgücüne katılım oranını arttırdığı gözlemini desteklemektedir. Bu durum erkekler ve kadınlar için yüksek öğrenim seviyesinde hayli belirgindir. Yüksek öğrenim diploması olan yaklaşık üç kadından biri (%31,5) ve yedi erkekten biri (%14,4) işgücü piyasası dışındadır.

Grafik 9. Eğitim Durumuna Göre İşgücü Dışında Bulunma Oranı (%), TR63 bölgesi, 2011

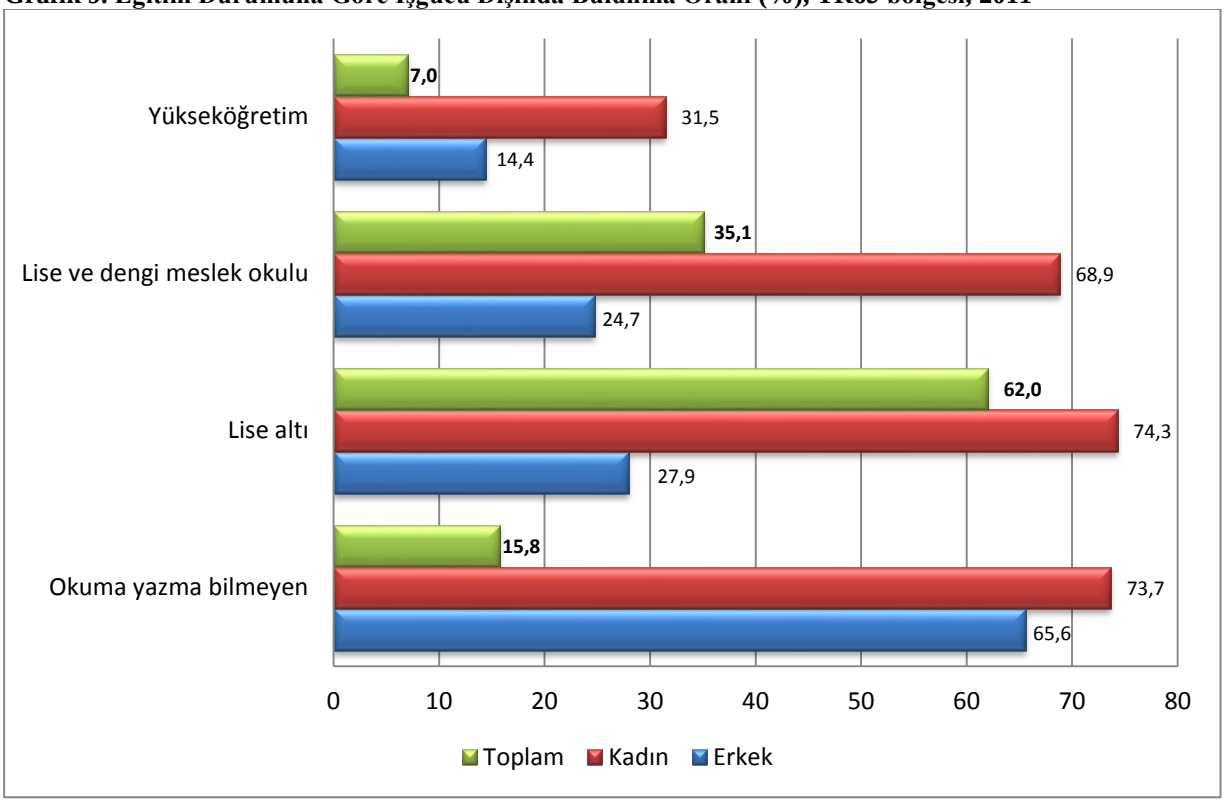

Kaynak: (TÜİK)

Yaş, cinsiyet ve eğitim düzeyine göre işgücü dışında bulunma oranı ve nedeni değişmektedir.

2011 yılı itibariyle nedene ve yaşa göre işgücüne dahil olmayanlara bakıldığında TR63 bölgesinde ilk sırada gelen nedenin ev işleri ile meşgul olmak (%33,8) olduğu anlaşılmaktadır. İkinci sırada engelli, yaşlı veya hasta olmak (%18,7), üçüncü sırada ise öğrenci olmak (%15,5) gelmektedir. 20-54 yaş grubu açısından en büyük sebebin ev işleri ile meşgul olması, işgücüne katılmayanların büyük ölçüde kadınlar olduğunu göstermektedir.

Yine 2011 yılı itibariyle nedene ve eğitime göre işgücüne dahil olmayanlara bakıldığında, TR63 bölgesinde ev işleri ile meşgul oldukları için işgücüne katılmayanların büyük çoğunluğunun (%62,0) lise altı eğitim düzeyine sahip olduğu görülmektedir. Dolayısıyla, düşük düzeyde eğitime sahip olmaktan kaynaklanan bir şekilde ancak düşük ücretli işlerde çalışabilecek olması ve çocuk bakım hizmetlerinin yetersiz ve yüksek ücretli olması nedeniyle kadınların birçoğunun çalışmak yerine ev kadını olarak kaldığını ve ev işleri ile çocuk ve yaşlı bakımıyla ilgilendiğini söylemek mümkündür.

2.3 İstihdam

Hatay ili istihdam oranı 2010 yılı itibariyle %43'tür. Bu oran 2008 yılından bu yana TR63 bölgesindekine ve Türkiye geneline benzer şekilde bir artış göstermektedir.

Tablo 9.Yıllar İtibariyle İstihdam Oranları.

YILLAR	Hatay	TR63	Türkiye
2008	36,7	38,2	41,7
2009	37,7	38,2	41,2
2010	43,0	42,6	43,0
2011	-	43,4	45,0

Kaynak: (TÜİK)

2010 yılı itibariyle Hatay ili Türkiye'de istihdam oranı il sıralamasında 50. sırada bulunmaktadır.

2011 itibariyle Hatay ilinin de içinde yer aldığı TR63 bölgesinin istihdam oranı %43,4'tür. Bölgede yaşayan erkeklerin %62,4'ü, kadınların ise sadece %25,6'sı çalışmaktadır. Bu bölge için yaş gruplarına göre istihdam işgücüne katılım oranlarıyla benzer bir özellik göstermektedir. İstihdamın en yüksek olduğu yaş grubu hem erkekler, hem de kadınlar için 35-54'tür. Bunu iki grup için de 25-34 yaş grubu izlemektedir.

2011 yılı itibariyle, TR63 bölgesindeki istihdamın %9,6'sını okuma-yazma bilmeyenler, %11'ini yüksek eğitimliler, %17,1'ini lise ve dengi okul mezunları, %62,2'sini ise lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Okuma yazma bilmeyen işgücünün tarımda (%84,7), yüksek öğrenim mezunu işgücünün ise hizmet sektöründe (%85,7) yoğunlaştığını görmek mümkündür.

Grafik 10. Cinsiyet ve Yaşa Göre İstihdam Oranı (%), TR63 Bölgesi, 2011.

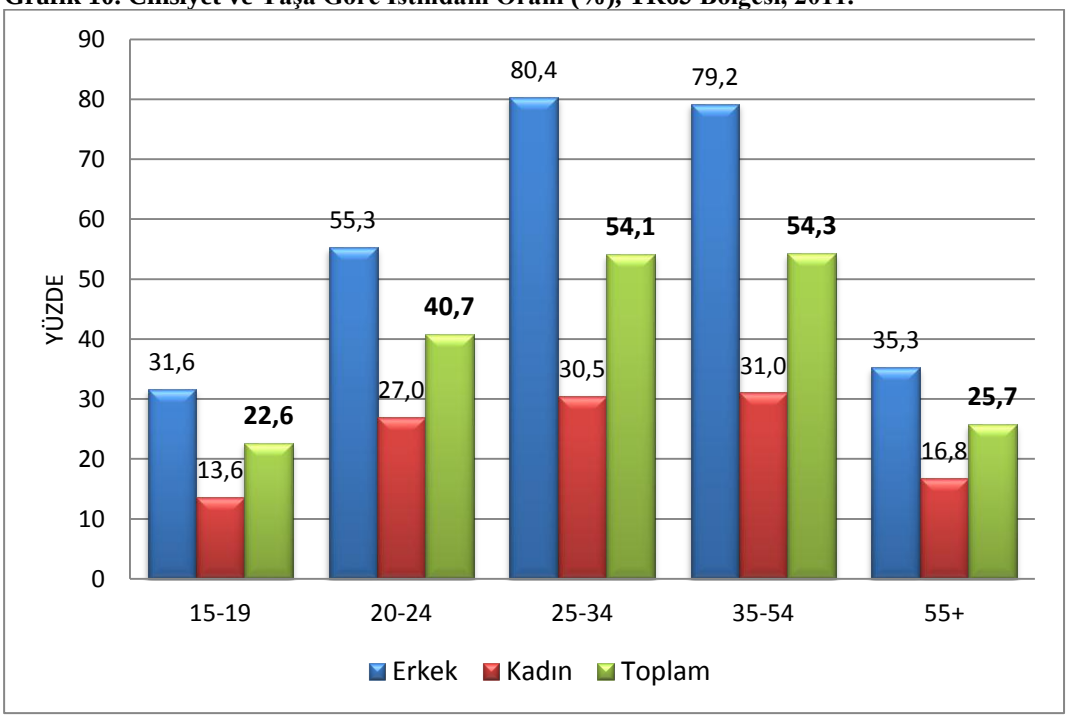

Kaynak: (TÜİK)

2011 yılı için TR63 bölgesinin eğitim durumuna göre istihdam oranına bakıldığında eğitimle istihdam arasında doğrusal bir ilişki olduğu görünmektedir. Tablo 10'dan

görülebileceği gibi, TR63 bölgesinde mezun olunan okula göre eğitim seviyesi arttıkça, istihdam edilme olasılığı da artmaktadır. Toplam işgücü içerisinde okur- yazarların istihdam oranı %26,3 iken, lise altında istihdam oranı %43,5'e, lise ve dengi meslek okulu mezunlarında %48,7'ye ve son olarak da yükseköğretim mezunlarında %68,1'e yükselmektedir. Kadınlarda yüksek eğitimlilerin istihdam oranı (%55,6) okur-yazar olmayan kadınların istihdam oranından (%25,6) iki kat fazladır.

Tablo 10. Eğitim Durumuna Göre İstihdam Oranı (%), TR63 Bölgesi, 2011

Eğitim Durumu	Kadın	Erkek	Toplam
Okur-Yazar	25,6	29,5	26,3
Lise altı	23,4	62,8	43,5
Lise ve dengi	23	65,3	48,7
Yüksek Öğretim	55,6	75,6	68,1

Kaynak: (TÜİK)

İstihdamın iktisadi faaliyet koluna, yani sektörlere göre dağılımına bakıldığında TR63 bölgesindeki istihdamın, Türkiye genelinde görülen eğilim olan hizmetler sektörü yerine, tarım sektöründe yoğunlaştığı görülmektedir. Tarım sektörü TR63 bölgesinde toplam istihdamın %45,5'ini kapsamakta, bunu %37'lik istihdam yaratma oranıyla hizmet sektörü, ve %17,5'le sanayi sektörü izlemektedir. Yıllar içinde bakıldığında tarım sektöründe istihdam oranının düşmekte olduğu açıkça görünmektedir. Ancak tarımdan kopan istihdamın tamamı sanayi ve hizmetler sektöründe kendine yer bulamamıştır. Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı'nın çalışmasına göre tarımın çözülmesi sonucu Türkiye genelinde gözlenen kırsal işgücü azalışı, kırdan kente göç sonucunda beklenen vasfa sahip olmadığı için kentsel işgücüne katılamayan nüfusu arttırmıştır; ve bu durum TR63 bölgesi için de geçerlidir.

Grafik 11. Yıllara Göre İktisadi Faaliyet Koluna Göre İstihdam Oranı (%), Türkiye ve TR63 Bölgesi, 2009-2011.

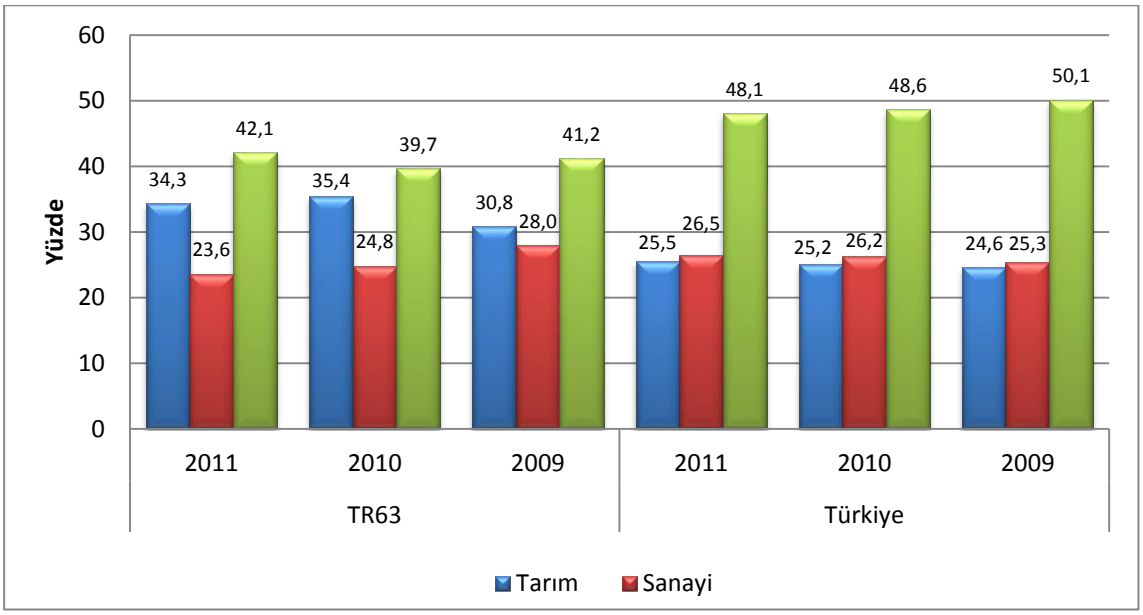

Kaynak: (TÜİK)

TR63 bölgesi tarımın istihdamdaki payı sıralamasında Türkiye'de 7. sırada bulunmaktadır. Bu bölge, sanayi sektörünün istihdamdaki payı sıralamasında ise Türkiye' de 10. sıradadır.

İşteki durum değişkeni açısından bakıldığında ücretli veya yevmiyeli çalışanların hizmet sektöründe, ücretsiz aile işçisi olarak çalışanların ve işveren veya kendi hesabına çalışanların ise tarım sektöründe yoğunlaştığı görülmektedir. İşteki durum açısından ücretli veya yevmiyeli çalışma, diğer çalışma türlerinin her birinden neredeyse iki katı yaygındır. Tarımda ücretsiz aile işçisi olarak çalışanların %78'i ise kadınlardır.

Grafik 12. İşteki Duruma ve İktisadi Faaliyet Koluna Göre İstihdam Edilenler (bin), TR63 Bölgesi, 2011

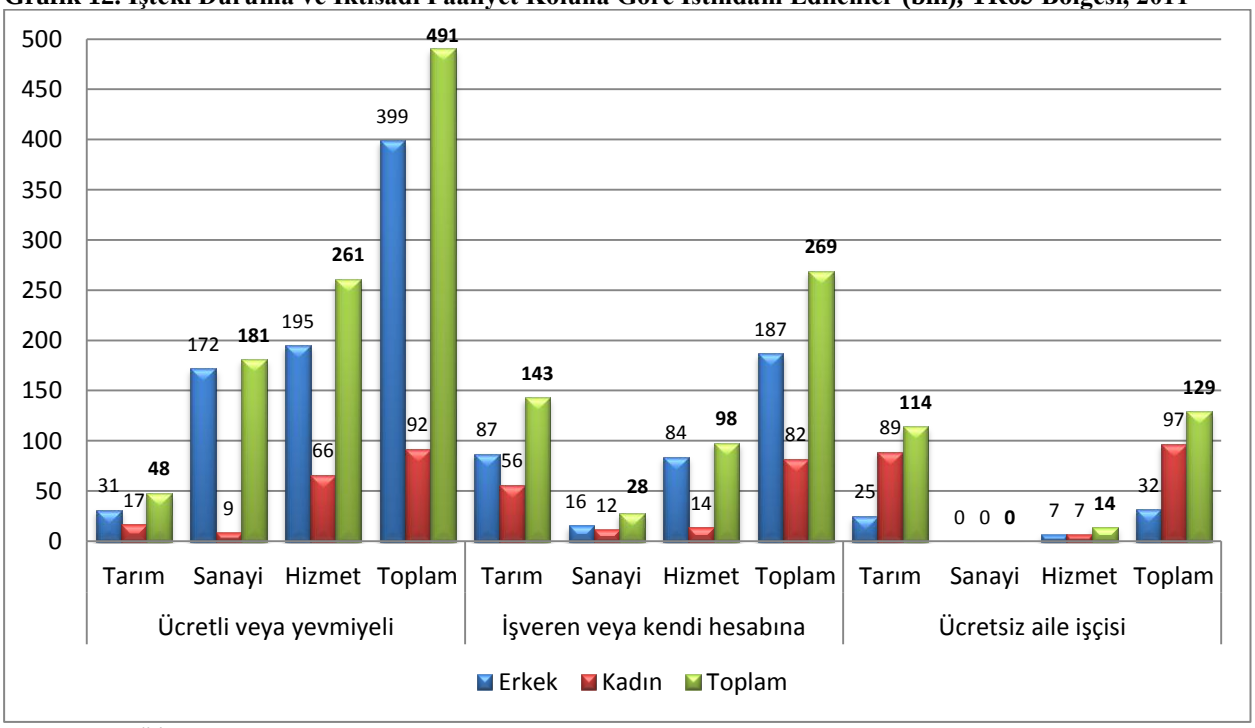

Kaynak: (TÜİK)

Tarım ve tarım dışı sektörleri olarak işteki duruma bakıldığında, tarım sektörüne ücretsiz aile işçiliğinin hakim olduğu görülmektedir. Bu durum sadece TR63 bölgesi için geçerli olmayıp Türkiye'ye genellenebilecek bir durumdur. Son yıllarda çözülmeye başlayan tarım sektöründen koparak kente göç eden nüfus, kentin beklediği niteliklere sahip olmadığı için işgücünün dışında kalmakta, bu da kentsel alanda işsizliğe neden olmaktadır.

Grafik 13. İstihdam Edilenlerin İşteki Durumunun Yüzde Dağılımı, TR63 bölgesi ve Türkiye, 2009-2011.

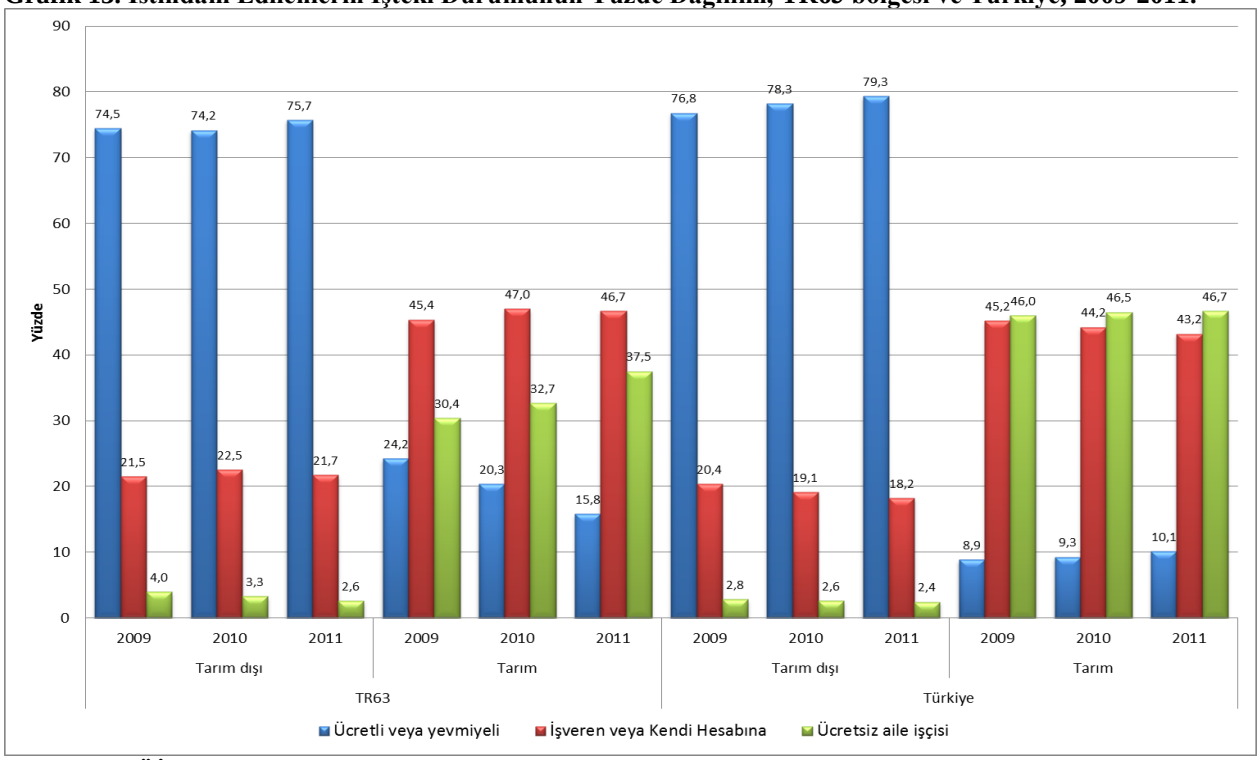

Kaynak: (TÜİK)

Meslek gruplarına göre istihdama bakıldığında TR63 bölgesinde istihdamın ağırlıklı olarak %23,7 oranıyla nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünlerinde çalışanlarından oluştuğu görülmektedir. Bunu %20,4 oranıyla nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar ve %14,7'lik bir oranla Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar izlemektedir.

Grafik 14. Meslek Grubuna Göre İstihdam (%), TR63 bölgesi ,2011

Kaynak: (TÜİK)

TR63 bölgesinde tarım dahil istihdamın işyeri büyüklüğüne göre dağılımına bakıldığında ise Türkiye genelindeki durumu yansıtan bir şekilde istihdamın çok büyük oranda (%65,8) 1-9 kişi çalıştıran işyerlerinde yoğunlaştığını, bunu %17,3'lük bir oranla 50 kişi üstü kişi çalıştıran işyerlerinin izlediği görülmektedir. İşyeri büyüklüğüne göre istihdamın en az olduğu işyerleri ise 10-24 ve 25-49 kişi çalıştıran işyerleridir.

Grafik 15. İşyeri Büyüklüğüne Göre İstihdam (tarım dahil), Bin, TR63 Bölgesi, 2011.

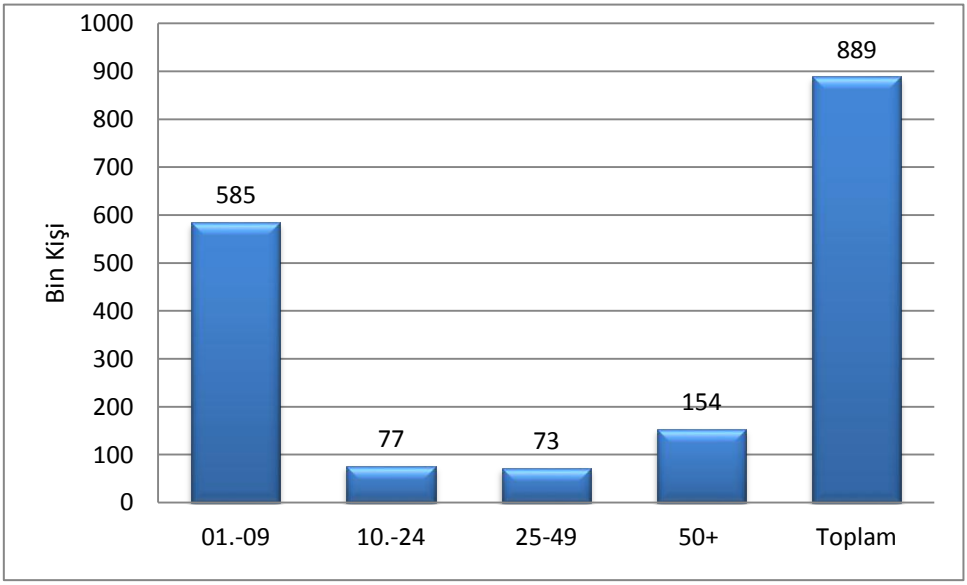

Kaynak: (TÜİK)

2.4 Kayıtdışı İstihdam

Kayıt dışı istihdam hem TR63 bölgesinde hem de Türkiye genelinde en önemli işgücü piyasası sorunlarından biridir. Türkiye genelinde yıllar içerisinde kayıt dışı istihdamda ufak düşüşe rağmen toplam istihdamın yaklaşık yarısı kayıt dışı çalışmaktadır. TR63 bölgesinde durumun daha kötü olduğunu ve kayıt dışı istihdamın toplam istihdamdaki payının yüzde 50'den fazla olduğunu söylemek mümkündür: TR63 bölgesinde istihdamın %58,6'sı kayıt dışındadır. Kayıtdışı istihdamda kadınlarla erkekler arasında büyük farklar vardır. TR63 bölgesindeki kadınların %79,8'i, erkeklerin ise %49,2'si kayıtdışı çalışmaktadır.

2011 yılı verilerine göre tarım sektöründeki istihdam TR63 bölgesindeki toplam istihdam içinde önemli bir yer tutmaktadır. Bu durum toplam kayıt dışı istihdam oranını artırıcı etkenlerden biri olarak düşünülmektedir.

İktisadi faaliyet koluna göre kayıtlılık durumuna bakıldığında hem Türkiye, hem de bölgede kayıt dışı istihdam oranının en fazla olduğu sektörün tarım olduğu görünmektedir. Türkiye geneline kıyasla bölgede tarımın istihdamdaki payı daha yüksektir. Ancak TR63 bölgesinde bu sektörde çalışanların %93,1'i kayıt dışı çalışmaktadır. Bölgede tarımdan sonra kayıt dışı istihdamın en fazla olduğu sektörler sırasıyla sanayi ve hizmetler sektörüdür. Tarım dışı sektörlerde kayıt dışı çalışma oranı %26,6 olarak görünmektedir.

Grafik 16. İktisadi Faaliyet ve Kayıtlılık Durumuna Göre İstihdam Oranı,%, Türkiye ve TR63, (2011)

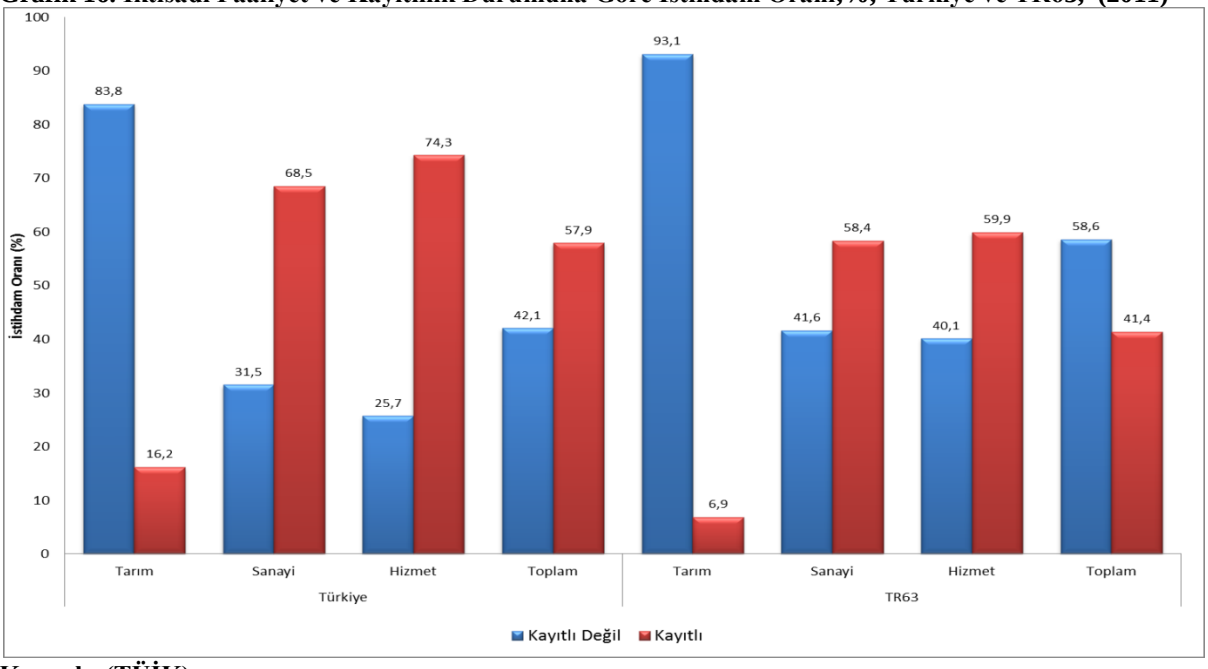

Kaynak: (TÜİK)

Eğitim seviyesine göre istihdamda kayıtlılık durumuna bakıldığında Türkiye genelinde olduğu gibi toplam okuma yazma bilmeyenlerin %91,9'undan fazlası kayıtdışı çalışmaktadır. Bunu sırasıyla lise altı eğitimliler (%49,8), lise ve dengi meslek okulları mezunları (%20,5) ve yüksek öğretim mezunları (%7,7) izlemektedir. Yani eğitim seviyesi yükseldikçe kayıtdışı çalışma da azalmaktadır.

Grafik 17. Eğitim Seviyesine Göre İstihdamda Kayıtlılık Durumu,%, Türkiye ve TR63, (2011)

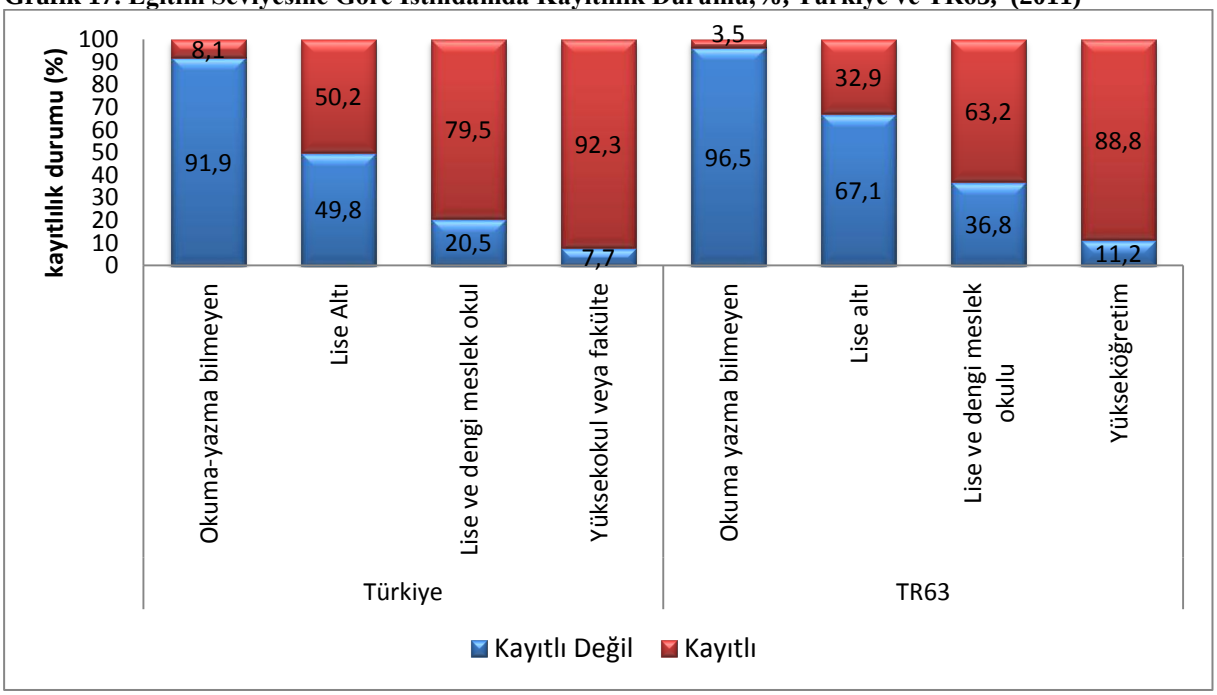

Kaynak: (TÜİK)

TR63 bölgesinde 2011 yılı itibariyle işteki duruma göre kayıtdışılık oranlarına bakıldığında en düşük kayıtdışı istihdamın ücretli ve yevmiyeli çalışanlar (%40,9) arasında olduğu görünmektedir. Ücretsiz aile işçilerinin %94,6'sı, işveren ve kendi hesabına çalışanların da %73,6'sı kayıtdışı çalışmaktadır.

Grafik 18.İşteki Duruma Göre İstihdamda Kayıtlılık Oranı (%), TR63, 2011.

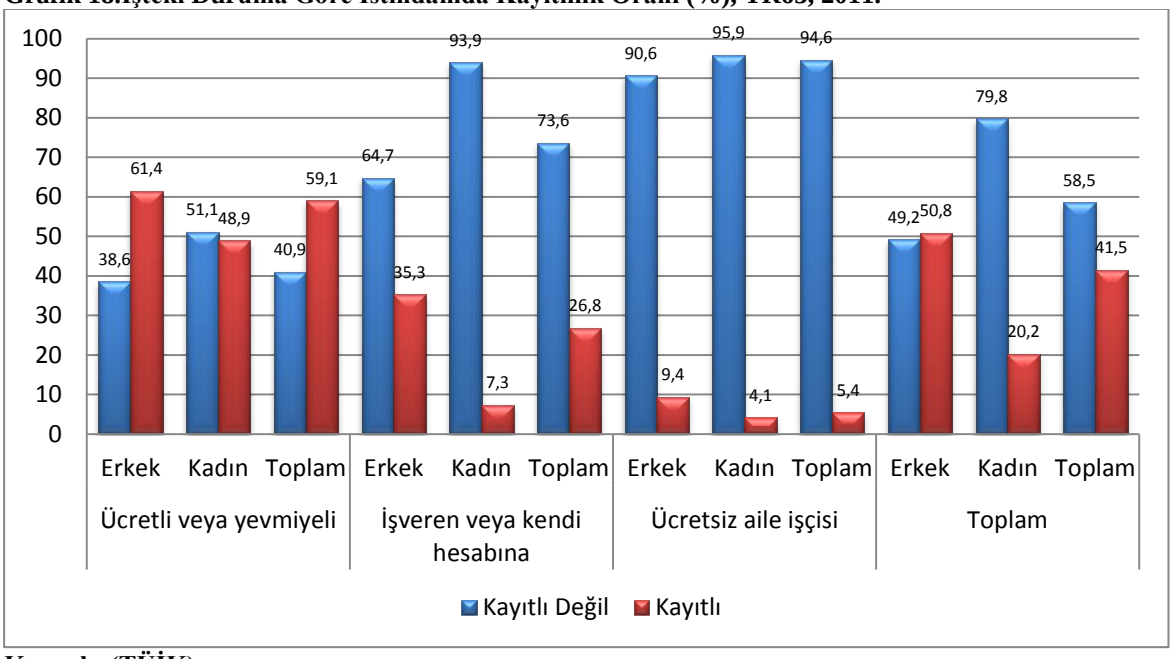

Kaynak: (TÜİK)

2011 verileri ışığında TR63 bölgesinde yaş ve kayıtlılık ilişkisine bakıldığında, Türkiye genelini yansıtan bir şekilde, en fazla kayıtsız çalışan yaş grubunun 15-19 yaş grubu (%88,3) olduğu, bunu 55 ve üstü yaş grubunun (%86,9) izlediği görülmektedir. Diğer yaş aralıklarında kayıtsız çalışma oranları %63,3'la %46,5 arasında değişmektedir.

Grafik 19. Yaş ve Sosyal Güvenlik Kurumuna Kayıtlılık Durumuna Göre İstihdam,%, Türkiye ve TR63 Bölgesi, (2011).

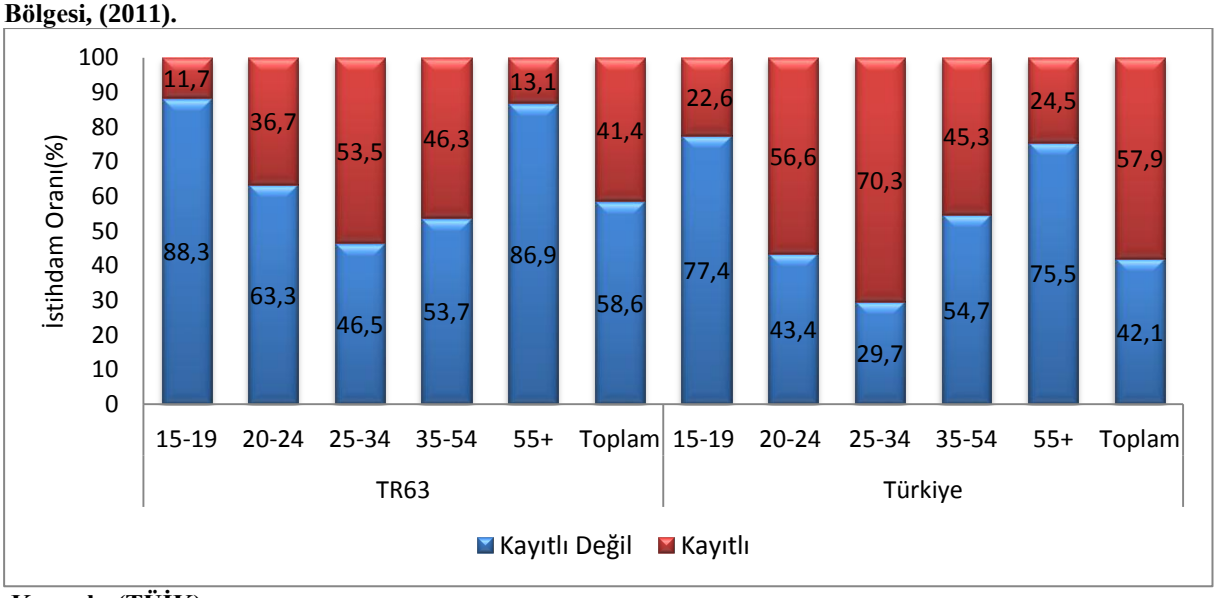

Kaynak: (TÜİK)

2.5 İşsizlik

2011 istatistiklerine göre TR63 bölgesinde işsizlik oranı %12'dir. İşsizlik oranı bölgedeki kadınlar açısından %10,3, erkekler açısındansa %12,7'dir. Bu açıdan baktığımızda bölgedeki kadınlar işsizlik oranının düşmesine katkı sağlamaktadır. Buna rağmen 2010 rakamlarına göre TR63 bölgesi illeri işsizlik oranları bakımından hem Türkiye, hem de AB-27 ortalamasının altında kalmaktadır. TR63 bölgesi içerisinde işsizliğin en yüksek olduğu il %14,4'lük oranla Osmaniye'dir. Bunu ikinci sırada Hatay üçüncü sırada Kahramanmaraş takip etmektedir. Hatay 13,9'luk işsizlik oranıyla Türkiye genelindeki 81 il arasında işsizliğin en yüksek olduğu 12. ildir.

Grafik 20. Yıllar İtibariyle İşsizlik Oranları Türkiye, TR 63, AB-27, Hatay,2008-2011.

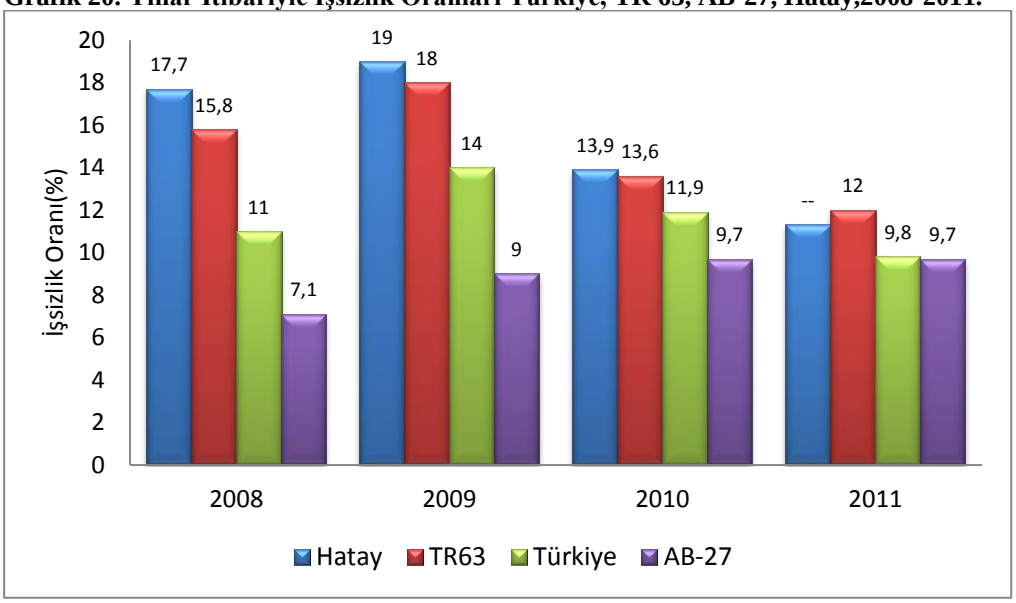

Kaynak: TÜİK

En genel hatlarıyla ekonomik gelişmeler, yatırımlar, nüfus artış hızı, göç ve eğitim işsizliği doğrudan etkileyen unsurlar arasında sayılabilir. 2011 yılında TR63 bölgesindeki toplam işsizlik %12 iken, tarım dışı işsizlik %15,7'dir. 2010 yılında ise toplam işsizlik %13,6, tarım dışı işsizlik %17,5'tir.Bu bağlamda işsizliğin tarımsal ve kırsal alanlara kıyasla, kentsel alanlarda daha yaygın olduğu söylenebilir. Bir yandan kırdan kente göç sonucunda kentlerde çoğalan düşük eğitimli işgücü arzı, kentlerdeki işletmelerin taleplerini karşılayamamakta; bir yandan da işgücü piyasası bu işgücü için yeterli iş olanakları yaratamamaktadır. Bu göçler kentsel kesimin işsizlik oranını yükseltirken bir yandan da kırsal ve tarımsal alanlardaki işsizlik oranını düşürmektedir.

Grafik 20'den görülebileceği gibi, 2011 yılı verileri ışığında TR63 bölgesinde geniş yaş grubuna göre işsizlere bakıldığında, işsizliğin en yüksek olduğu yaş grubu kadınlar (%22,1) ve erkekler (%26,2) için 20-24 yaş grubudur. Bu yaş grubu için toplam işsizlik oranı ise %24,8'dir. Kadın işsizliği açısından ikinci sırada %13,1'lik bir oranla 25-34 yaş aralığı gelirken, erkek işsizliği açısından ikinci sırayı %15,1'lik oranla 15-19 yaş grubu almaktadır. Hem kadınlar (%1,3), hem de erkekler (%7,1) açısından işsizlik oranının en düşük olduğu yaş grubu ise 55 ve üstü yaş grubudur; bu grubun toplam işsizlik oranı %5,2'dir.

Grafik 21. Geniş Yaş Grubuna ve Cinsiyete Göre İşsizlik Oranı (%), TR63 Bölgesi, 2011.

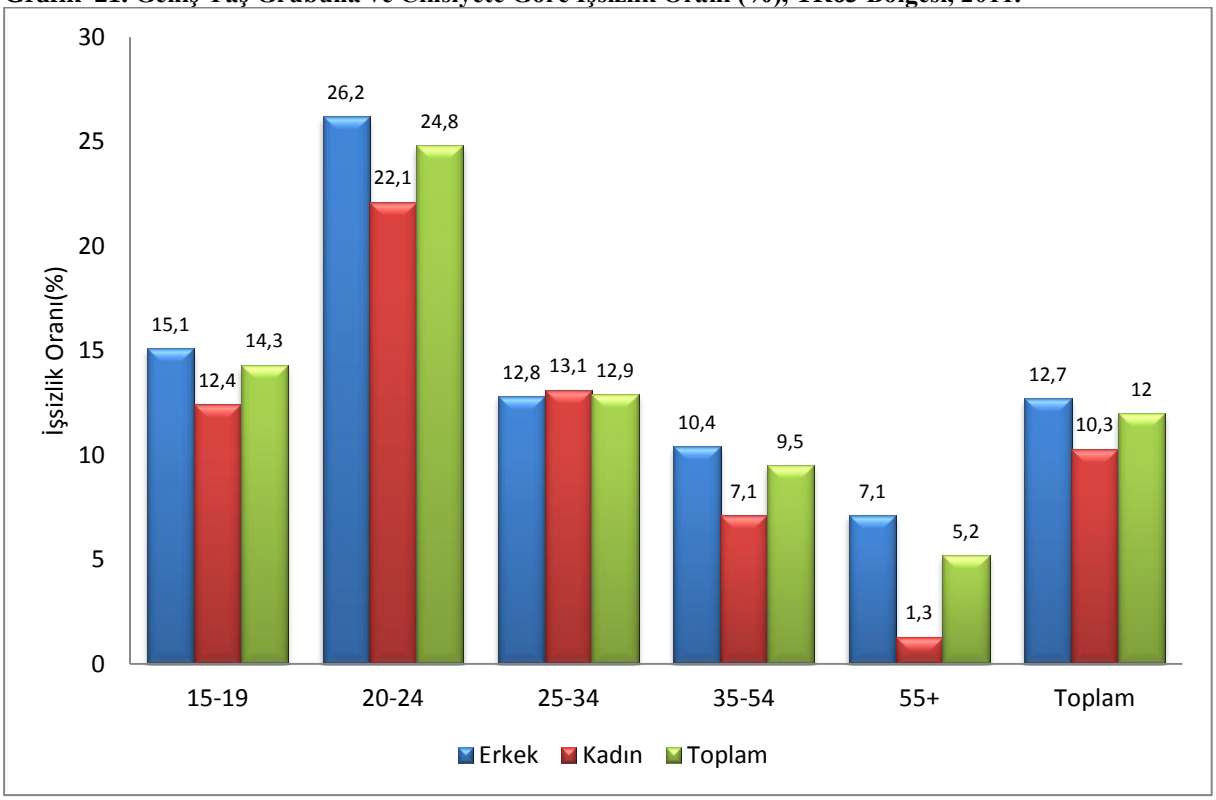

Kaynak: (TÜİK)

İşsizlik oranlarına eğitimle olan ilişkisi çerçevesinde bakıldığında TR63 bölgesinde 2011 yılı itibariyle en yüksek işsizliğin (%16,5) lise ve dengi meslek okulu mezunları tarafından deneyimlendiği görülmektedir. Lise ve dengi meslek okulu mezunu kadınların işsizlik oranının yüksek olması toplam lise ve dengi meslek okulu mezunlarının işsizlik oranının göreceli olarak yükselmesine neden olmaktadır. Bu gruptaki erkekler arasında işsizlik oranı %13,6 olmasına rağmen, aynı gruptaki kadınlar arasında bu oran %27,4'tür. İşsizlik oranlarında ikinci sırada yükseköğretimden mezun olanlar (%13,1) gelmektedir. İşgücüne katılım ve istihdam oranının eğitim seviyesi yükseldikçe genel olarak yükseliyor olması göz önüne alındığında, işsizliğin de yüksek eğitim seviyelerinde gerçekleşmesi şaşırtıcı değildir.

Grafik 22. Eğitim Durumu ve Cinsiyete Göre İşsizlik Oranı (%), TR63 Bölgesi, 2011.

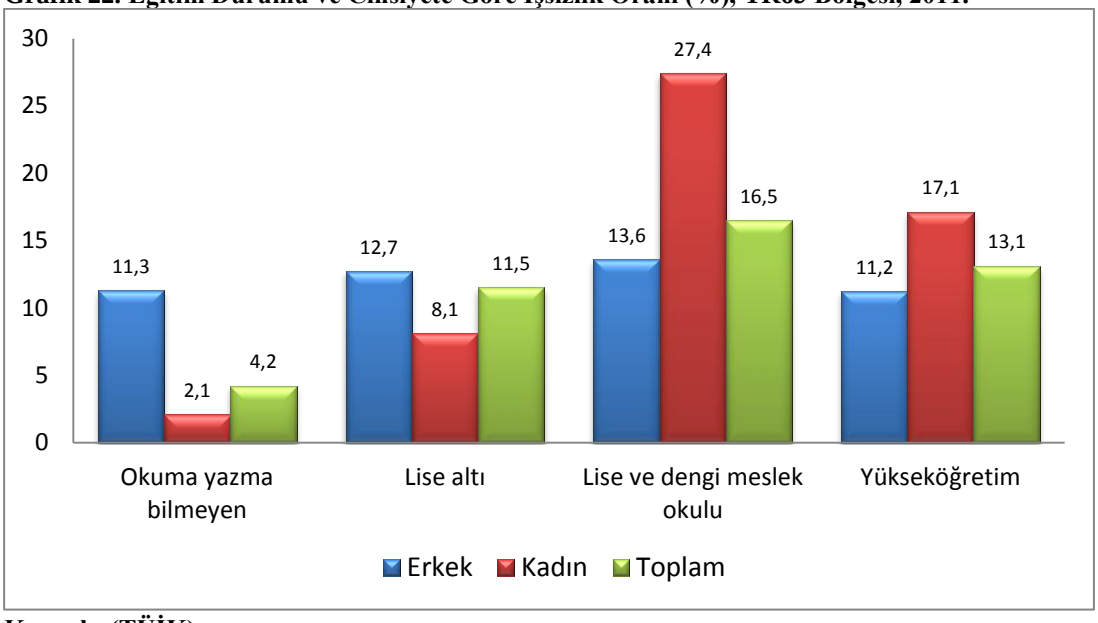

Kaynak: (TÜİK)

Bekleme sürelerine göre işsizliğe bakıldığında, uzun süreli işsizlik cinsiyet bazında incelendiğinde, kadınların %44,4'ü bir yıl ve daha çok süredir iş aramayı sürdürürken, iş arayan erkeklerin ise %45,6'sı bu pozisyondadır.

Kadınlarda uzun süreli işsizlik, erkeklerden düşüktür. Kadınların %44,4'ü bir yıl veya daha uzun süredir iş ararken, erkeklerde bu oran %45,6'dır.

Grafik 23. Bekleme Sürelerine Göre İşsizler (bin), TR63 bölgesi, 2011.

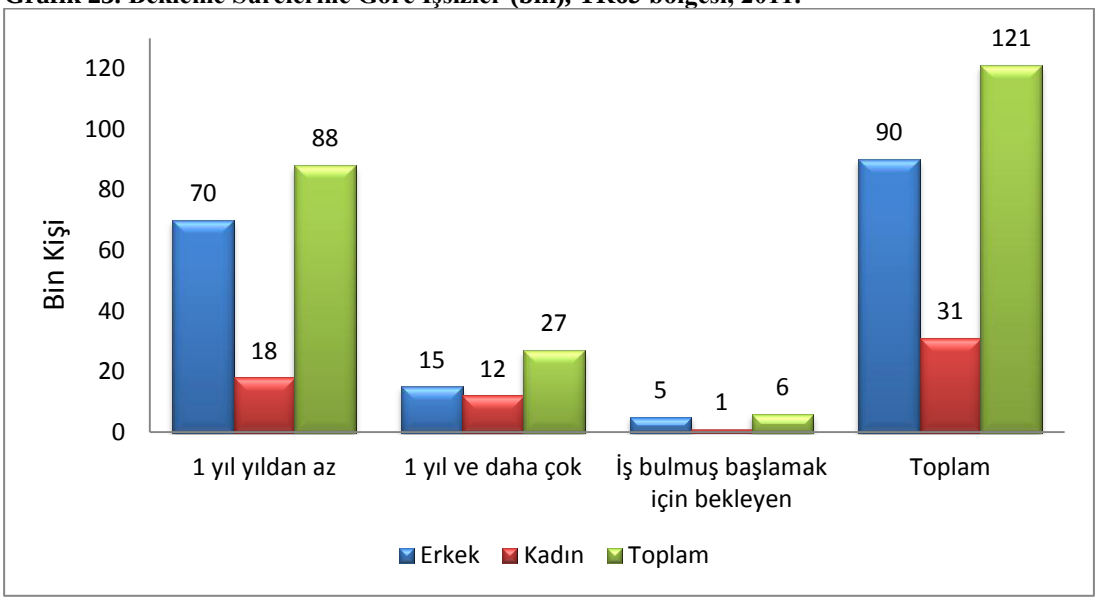

Kaynak: (TÜİK)

2.6 <u>İşgücü Piyasasında Kadınlar</u>

Türkiye genelinde kadınların işgücü piyasasındaki yeri endişe verici seviyelerdedir. Bu durum Avrupa Birliği Komisyonu tarafından hazırlanmakta olan İlerleme Raporlarında da her sene tekrar edilmektedir. Yıllar içerisinde Türkiye genelinde kadınların işgücüne katılım oranında az da olsa bir artış görülmüş, bu oran 2011 yılında %28,8'e yükselmiştir. Kentsel

alanlarda kadın işgücüne katılım oranları kırsal alanlara göre daha düşüktür. Ancak kadınların işgücüne katılım oranlarının kırsal alanlarda daha yüksek görünmesinin sebebi buradaki kadınların ücretsiz aile işçisi olarak çoğunlukla tarım sektöründe çalışıyor olmalarıdır. Türkiye genelinde kadınlara ait istihdam oranı 2011 yılı için %25,6'dır. Yani Türkiye'de her dört kadından üçü işgücü piyasası içerisinde yer almamakta, her dört kadından sadece biri çalışmaktadır. Bu oranlar Türkiye'ye ait işgücüne katılım ve istihdam oranlarının da bir bütün olarak düşmesine sebep olmaktadır. Kadınlar arasında işsizlik oranı 2011yılı için erkeklerin çok üzerinde ve % 11,3 seviyesindedir.

2011 yılında TR63 bölgesi özelinde bakıldığında ise kadınların işgücüne katılım oranı %28,6, istihdam oranı ise %25,6'dır. Bölgede tarım istihdamının ağırlıklı olduğu düşünüldüğünde, bu oranların Türkiye genelinden yüksek olması şaşırtıcı değildir. Bölgedeki kadınların %59,6'sı tarım, %32,4'ü hizmet, %8,1'i de sanayi sektöründe çalışmaktadır (inşaat sektörü hizmetin içinde gösterilmiştir). Bölgede kadın işsizliği ise %10,3'lük bir oranla Türkiye genelinden(%11,3) daha düşüktür.

Tablo 11. TR63 Bölgesinde Geniş Yaş Grubuna Göre Kadınlara Ait İşgücü Piyasası Göstergeleri (15+ yaş), 2011.

GÖSTERGELER	15-19	20-24	25-34	35-54	55+	Toplam
Geniş yaş grubuna göre nüfus	132	100	249	377	202	**1.061**
Geniş yaş grubuna göre işgücü	20	35	88	126	34	**303**
İşgücüne katılım (%)	15,5	34,9	35,1	33,3	16,8	**28,6**
İstihdam (%)	13,6	27,2	30,5	31	16,6	**25,6**
İşsizlik (%)	12,4	22,1	13,1	7,1	1,3	**10,3**

Kaynak: (TÜİK)

2011 verilerine göre bölgede kadınların işgücüne katılmama sebeplerinin başında ev işleri ile meşgul olmak (%46,3) gelmektedir. Bu sebep, büyük ölçüde çocuk bakımı hizmetlerinin yetersizliği veya pahalılığı ve/veya ailede yaşlı ve hasta aile bireyleri gibi bakıma ihtiyaç duyan bireylerin sorumluluğunun kadınlar üzerinde olmasıyla ilişkilidir. Bu tür geleneksel toplumsal cinsiyet rollerinin yanı sıra Türkiye'de genel olarak kadınların işgücüne katılmadığı gerçeği TR63 bölgesinde de karşılık bulabilmektedir.

Grafik 24. TR63 Bölgesinde Kadınların İşgücü Piyasasına Dahil Olmama Nedenleri (15+ yaş), %, 2011.

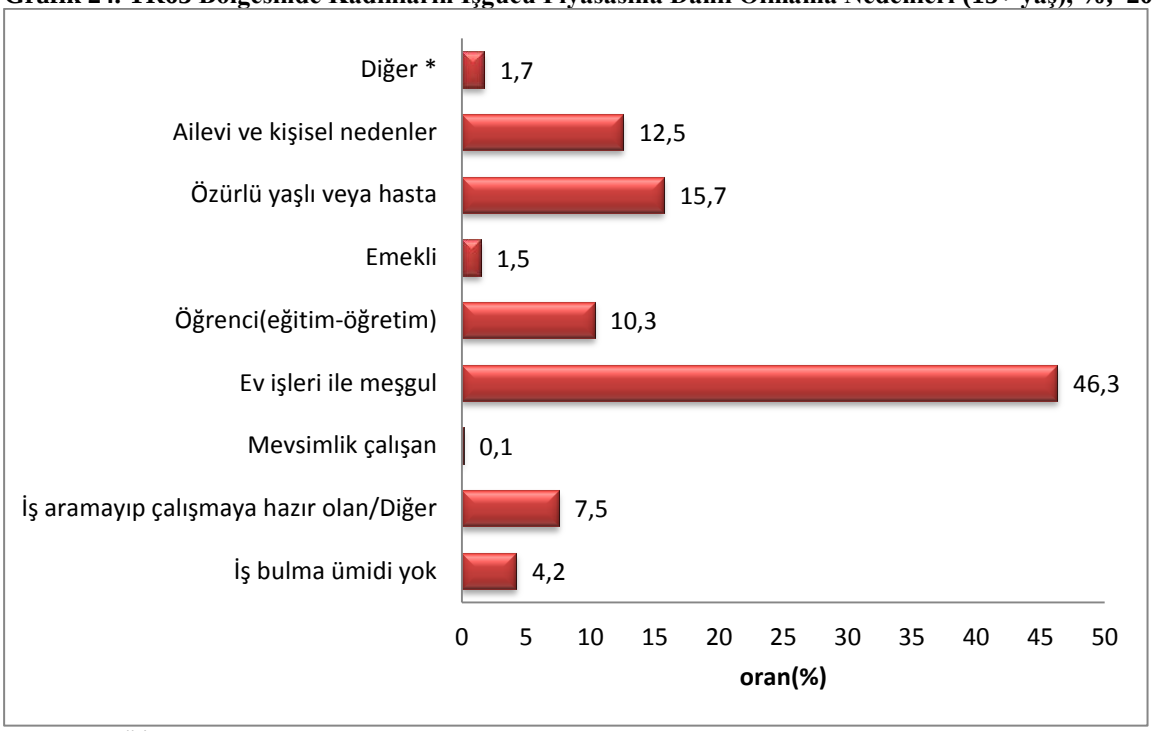

Kaynak:TÜİK

TR63 bölgesinde kadınların kayıtdışı çalışma oranı %79,8 ile erkeklerin kayıtdışı çalışma oranının (%49,2) neredeyse 3/2 katından fazladır. Tarım dışı sektörlerde kayıtdışı çalışma oranına göre cinsiyetler kıyaslandığında aradaki makasın daralmakta olduğu görünmektedir. Bu sektörlerde kadınların %51,8'i, erkeklerin ise %38'i kayıt dışı çalışmaktadır.

Grafik 25. Tarım ve Tarım Dışı Sektörlerde Cinsiyete Göre Kayıtdışı İstihdam Oranı , %, TR63, 2011.

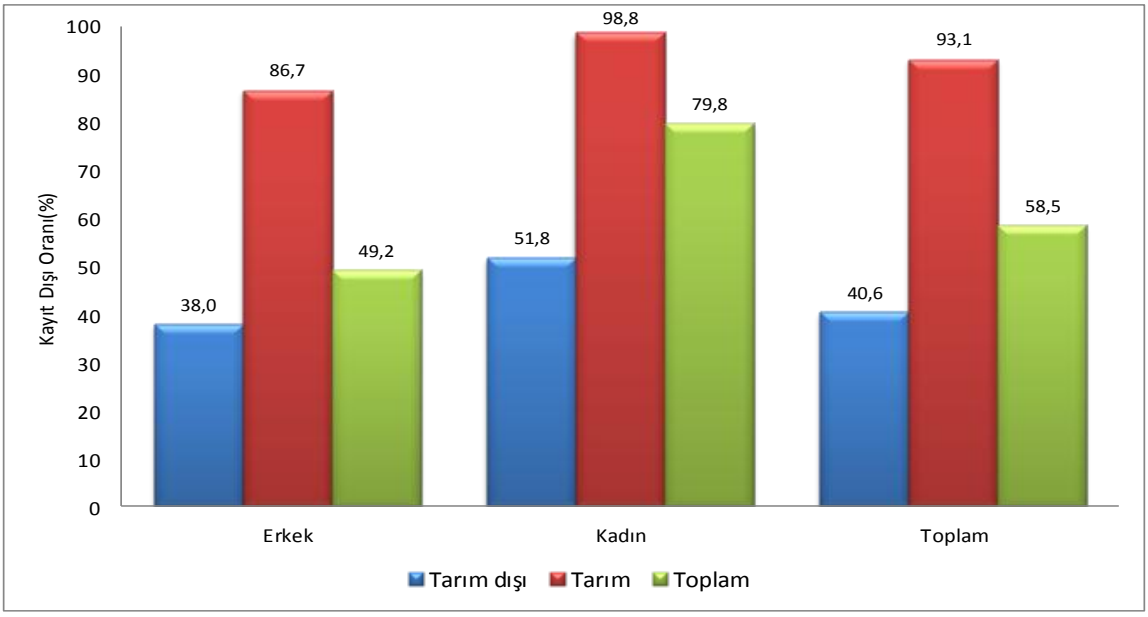

Kaynak:TÜİK

2011 yılı verileri ışığında, TR63 bölgesinde geniş yaş grubuna göre işsizlere bakıldığında, kadınlar arasında işsizliğin en yüksek olduğu yaş grubunun %15,1'lik bir oranla 20-24 yaş grubu olduğu, bunu %9,7 ile 25-34 yaş grubunun izlediği görülmektedir.

Tablo 12.Geniş Yaş Grubuna ve Cinsiyete Göre İşsizlik Oranı (%), TR63 Bölgesi, 2011.

İşsizlik Oranları (%)						
	Yaş Grubu					Toplam (15+)
	15-19	20-24	25-34	35-54	55+	
Toplam	14,3	24,8	12,9	9,5	5,2	12
Erkek	15,1	26,2	12,8	10,4	7,1	12,7
Kadın	12,4	22,1	13,1	7,1	1,3	10,3

Kaynak:TÜİK

2.7 İşgücü Piyasasında Gençler

Türkiye genelinde işgücü piyasasındaki endişe verici bir diğer unsur gençlerin istihdamı ve genç işsizliğidir. Kadınların iş piyasasındaki yeri konusunda olduğu gibi, Avrupa Birliği İlerleme Raporlarında bu durumun da her sene altı çizilmektedir.

2011 yılı verileri ışığında TR63 bölgesindeki gençlerin (15-24 yaş grubu) işgücü piyasasındaki yerine bakıldığında, gençlerin işgücüne katılım oranının %38,1, istihdam oranının ise %30,3 olduğu görülebilir. Bölgedeki işsizlerin %29,8'ini gençler oluşturmaktadır; gençler arasındaki işsizlik oranı ise %7,8'dir.

Tablo 13. Eğitim Durumuna Göre Temel Göstergeler, 15-24 Yaş Grubu, TR63 Bölgesi, 2011.

GÖSTERGELER	Okuma yazma bilmeyen	Lise altı	Lise ve dengi meslek okulu	Yüksek öğretim	TOPLAM (15-24 yaş)
15-24 yaş nüfus (bin)	16	311	111	21	**459**
15-24 yaş işgücü (bin)	5	107	48	15	**175**
İşgücüne katılım (%)	28,8	34,5	43,4	71,5	**38,2**
İstidam oranı (%)	27,2	29,3	31,1	42,1	**30,3**
İşsizlik oranı (%)	5,5	15	28,2	41,1	**20,7**

Kaynak:TÜİK

İşgücüne dâhil olmama nedenlerine 15-24 yaş arası grup özelinde bakıldığında, erkeklerin %76,6'sının eğitim-öğrenim nedeni ile, kadınların ise %42,9'unun eğitim-öğrenim, ikinci olarak da %30,5 oranında ev işleri ile meşguliyet nedeniyle işgücüne dahil olmadıkları görülmektedir. 15-24 yaş arası grupta eğitim-öğrenim nedeniyle işgücüne dahil olmama oranı %55,6'dır.

Grafik 26. Cinsiyete Göre 15-24 Yaş Arası İşgücüne Dahil Olmama Nedenleri,TR63,2011

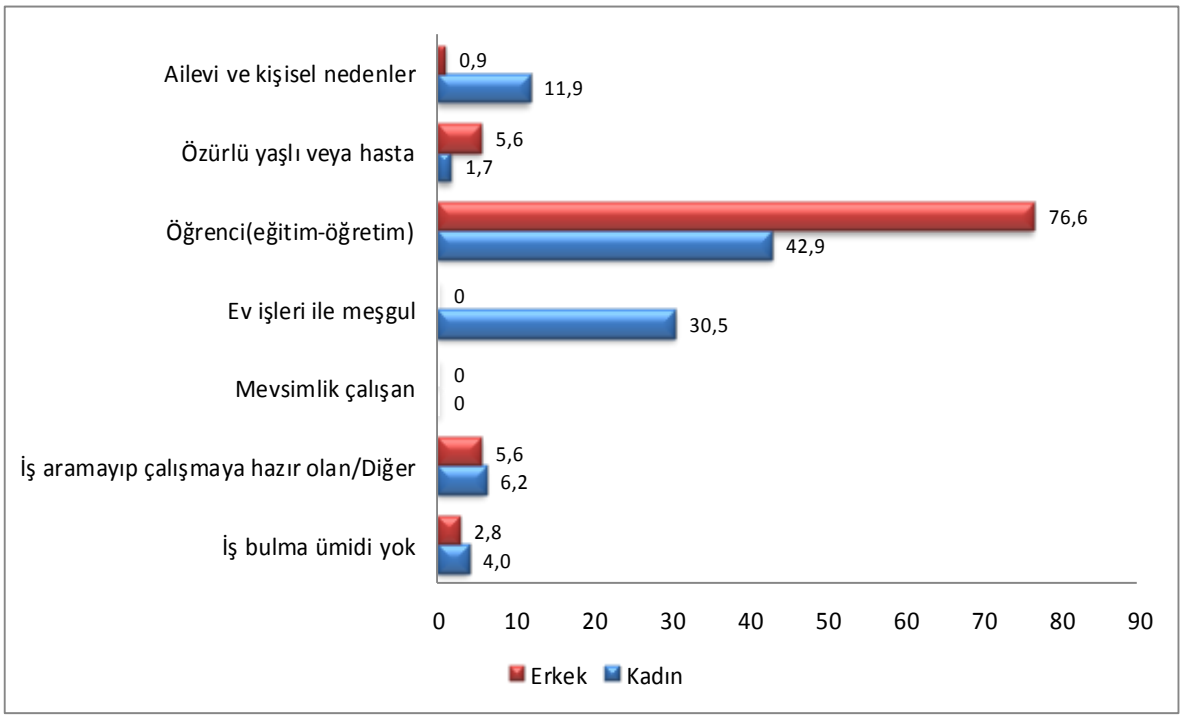

Kaynak:TÜİK

Geniş yaş grubuna göre işsizlere bakıldığında, işsizliğin en yüksek olduğu yaş grubunun hem kadınlar, hem de erkekler için 20-24 yaş grubu olduğu görülmektedir. Bunda henüz öğrenciliğine devam edenlerin yanı sıra tecrübesizlikten kaynaklı iş bulma problemi yaşayan gençlerin etkisi büyüktür.

Grafik 27. Geniş Yaş Grubuna ve Cinsiyete Göre İşsizlik Oranı (%), TR63 Bölgesi, 2011.

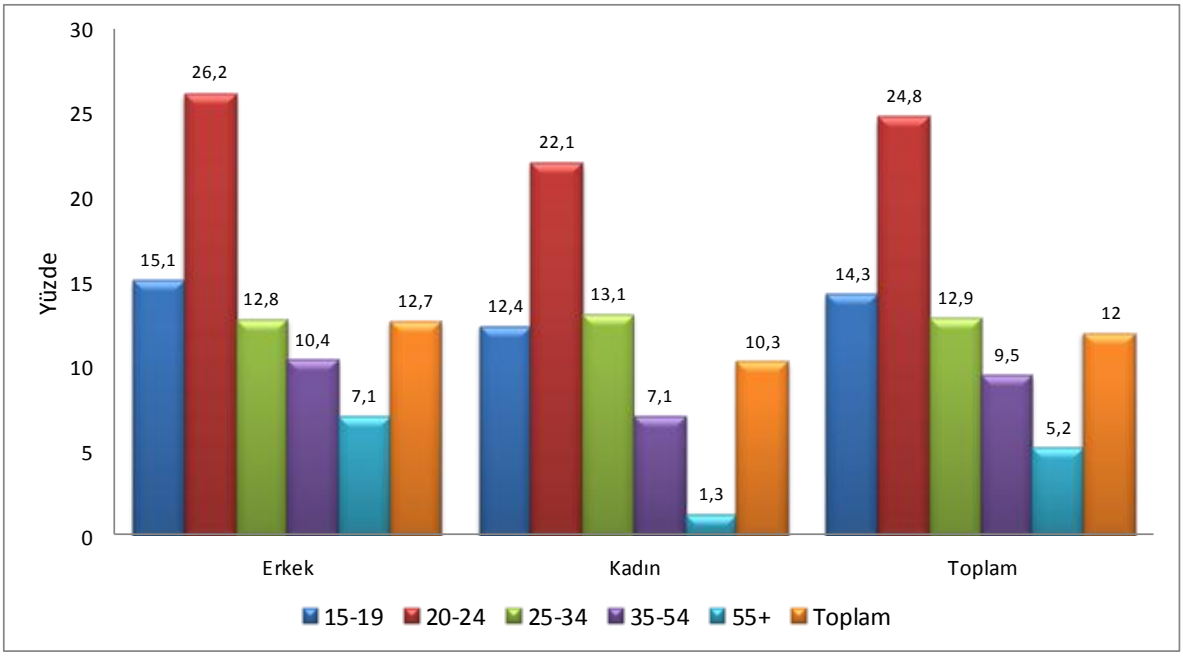

Kaynak:TÜİK

2.8 İşkur'da Kayıtlı İşgücü Göstergeleri

Bu bölümde Türkiye İş Kurumu 2011ve 2012 İstatistik Yıllığı verilerine ilişkin Hatay Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü verileri ışığında Hatay ilinde kayıtlı işgücü ve kayıtlı işsiz verileri, açık iş sayıları, kuruma yapılan başvurular, işlere yapılan yerleştirmeler ve işgücü yetiştirme kursları özetlenecektir. Kuruma yapılan başvurularla işe yerleştirmelerin yaş, eğitim seviyesi ve kadın-erkek oranları açısından değerlendirilmesi, ilerleyen yıllar için gerçekleştirilecek eşleştirmelerin daha etkin bir şekilde yapılabilmesi için önemli bir veri kaynağıdır.

2012 yılı itibariyle Hatay Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde kayıtlı işgücü istatistiklerine bakıldığında, Hatay'da kuruma kayıtlı 51.864 iş arayan mevcut olduğu görülmektedir.

2012 yılına ait mevcut istatistikler incelendiğinde, Hatay'da 2012 yılında yapılan 40.932 kuruma başvurunun 5.263'ü iş gücü piyasasına giriş yapabilmiştir. Sosyal duruma göre inceleme yapıldığında ise 197 adet özürlü ve 4 adet eski hükümlü iş imkanı bulmuştur.

Türkiye geneli 2012 yılı istatistiklerine bakıldığında ise kurum hizmetlerinden yararlanmak için yapılan 2.296.325 başvuruya karşılık 556.587 kişi istihdam edilmiştir[6]. Türkiye genelinde özürlü vatandaşlara yönelik işe yerleştirme ve başvuru istatistiklerine bakıldığında ise 2012 yılında alınan 83.955 iş başvurusuna karşılık 35.531 kişi işe yerleştirilmiştir. İşe yerleştirme sayısının başvuru sayısından fazla olma nedenleri arasında, önceki yıllardan devir eden istatistikler ile yıl içinde uygulanan bir takım teşvik politikaları yer almaktadır.

Tablo 14. Başvuru ve İşe Yerleştirme İstatistikleri, Hatay, 2011-2012

Sosyal Durum	İşe Yerleştirmeler					
	2011			2012		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Normal	2.854	530	3.384	3.527	1.539	5.066
Özürlü	229	18	247	185	12	197
Eski Hükümlü	5	-	5	0	0	0
Genel Toplam	**3.088**	**548**	**3.636**	**3.712**	**1.551**	**5.263**
Sosyal Durum	Başvuru					
	2011			2012		
Normal	16.587	11.757	28.344	25.037	15.635	39.670
Özürlü	494	345	839	929	268	1.197
Eski Hükümlü	25	0	94	63	2	65
Genel Toplam	**17.106**	**12.102**	**29.208**	**25.027**	**15.905**	**40.932**

Kaynak: Hatay Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

2012 verilerine göre Türkiye genelinde tarım ve tarımdışı ve kamu ve özel işyerleri açısından toplam 991.804 açık iş olduğu belirtilmiştir. Hatay iline bakıldığında bu sayının 7.360 olduğu görülmektedir. Yani 2012 yılı itibariyle Hatay ilindeki açık iş oranı Türkiye

[6] Türkiye İş Kurumu İstatistik Yıllığı-2012

genelinin %0,7'si civarındadır. Hatay ili özelindeki açık işlerin %97,1'i tarımdışı, %2,9'u tarım sektörlerinde bulunmaktadır. Açık işlerin ağırlıklı olarak tarımdışı sektörde yer alıyor olması, tarım sektöründe çalışanların çoğunlukla ücretsiz aile işçisi olmasıyla açıklanabilir. Kamu sektörü-özel sektör açısından bakıldığında ise Hatay ilinde toplam açık işlerin %80,1'ini özel sektörde, %19,9'unu da kamu sektöründe olduğu görülmektedir.

Tablo 15.Tarım ve Tarım Dışı Açık İşler, Türkiye Geneli ve Hatay İli, 2011-2012

		Tarım ve Tarım Dışı Açık işler						
		Tarım Dışı			Tarım İçi			Genel Toplam
		Toplam	Kamu	Özel	Toplam	Kamu	Özel	
2011	Türkiye	**651.353**	58.542	592.811	**9.270**	6.094	3.176	**660.623**
	Hatay	3.741	581	3.160	169	163	6	3.910
2012	Türkiye	**975.888**	129.528	846.360	**15.916**	11.140	4.776	**991.804**
	Hatay	7.143	1.276	5.867	217	188	29	7.360

Kaynak:İŞKUR

Hatay ilinde 2012 yılı itibariyle toplam işe başvuru sayısının 40.932 olduğu görülmektedir. Bu, Türkiye genelinde yapılan başvuruların %2'sini oluşturmaktadır. Yaş açısından bakıldığında, başvuruların en çok 20-24 yaş grubu tarafından yapıldığı görülmektedir. Bunu 25-29 yaş grubu ile 30-34 yaş grubu izlemektedir. Hem Türkiye genelinde, hem de Hatay ilinde 15-19 yaş grubu hariç yaş arttıkça iş başvurularının azaldığı görülmektedir. 15-19 yaş grubu tüm başvuruların %13,1'i ile en fazla başvuru yapan yaş grubu sıralamasında 5.sırada gelmektedir. Hatay ili için 2011 yılının istatistiklerine bakıldığında ise toplam başvuru sayısının 29.208 olduğu ve 2012 yılında başvurularda ciddi bir artışın olduğu görülmektedir. Toplam başvurular içerisinde kadınların başvurularının oranının 2012 yılı için incelendiğinde Türkiye ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir.

Eğitim durumuna göre yapılan başvuru sayılarına bakıldığında ise Hatay ili için en fazla başvurunun %50,9'luk bir oranla ilköğretim mezunları tarafından yapıldığı anlaşılmaktadır. Aynı şekilde bu oran %48,3 ile Türkiye için de ilköğretimdir. Başvuru sayıları bakımından ilköğretim mezunlarını %31 ile ortaöğretim mezunları takip etmektedir. Hatay için 2011 istatistikleri ise 2012 yıldan biraz daha farklı bir görüntüye sahiptir. Okuma-Yazma bilmeyen grubun toplam başvurular içerisindeki payı 2011 yılında % 16,1 iken bu rakam 2012 de %0,01'e düşmektedir. 2012 yılındaki toplam başvuru sayısındaki artışın temel kaynaklarından biri ise özellikle ilköğretim ve ortaöğretim mezunlarının başvuru sayılarında ciddi oranda artış olmasıdır. Kadın başvurularında ise en fazla artışın ortaöğretim mezunları arasında olduğu gözlenmektedir.

Bu başvuru sayıları ışığında Hatay ilinde 2012 yılı itibariyle yapılan işe yerleştirmelerde toplam 5.263 kişinin bir işe yerleştirildiği anlaşılmaktadır. Yani başvuru yapanlar arasından 35.669 kişi işe yerleştirilememiştir. Toplam yerleştirmenin %96,1'i tarımdışı, %3,9'u ise tarım sektörlerinde gerçekleşmiştir. İşe yerleşenlerin %70,5'i erkek, %29,5'i kadındır.

Tablo 16. Tarım ve Tarımdışı İşe Yerleştirilenler, Türkiye ve Hatay ili, 2011

		Tarım ve Tarım Dışı İşe Yerleştirenler								
		Tarım Dışı			Tarım İçi			Genel Toplam		
		E	K	Toplam	E	K	Toplam	E	K	Toplam
2011	Türkiye	255.912	99.855	**355.767**	6.052	1.853	**7.905**	261.964	101.708	**363.672**
	Hatay	2.707	510	3.217	147	20	167	2.854	530	**3.384**
2012	Türkiye	381.165	162.456	**543.621**	9.814	3.152	**12.966**	390.979	165.608	**556.587**
	Hatay	3.523	1.537	5.060	189	14	203	3.712	1.551	**5.263**

Kaynak:İŞKUR

2011 yılı itibariyle Hatay ilinde yaş gruplarına göre işe yerleştirmelere bakıldığında, işe yerleşenlerin en büyük çoğunluğunun toplam %23,6'lık bir oranla 25-29 yaş grubunda olduğu görülmektedir. Bunu %20,6'lık oranla 30-34 yaş grubu ve % 18,3'lük bir oranla 20-24 yaş grubu izlemektedir. 2012 yılının istatistiklerine göre ise yine toplamda %24,5'lik oranla 25-29 yaş grubu birinci sırayı alırken ikinci sıraya %22,6 ile 20-24 yaş grubu geçmiştir. Üçüncü sırada ise %17,2 ile 30-34 yaş grubu yer almaktadır.

Tablo 17. Yaş Gruplarına Göre İşe Yerleştirmeler, Türkiye ve Hatay İli, 2011-2012

YAŞ GRUBU		Kişi			Yüzde (%)		
		Türkiye (2011)	Hatay (2011)	Hatay (2012)	Türkiye (2011)	Hatay (2011)	Hatay (2012)
15 - 19	Erkek	14.548	53	126	4	1,6	2,4
	Kadın	8.275	24	92	2,3	0,7	1,7
20 -24	Erkek	62.576	473	803	17,2	14	15,3
	Kadın	26.543	146	386	7,3	4,3	7,3
25 -29	Erkek	64.140	684	979	17,6	20,2	18,6
	Kadın	20.786	115	308	5,7	3,4	5,9
30 - 34	Erkek	47.250	607	654	13	17,9	12,4
	Kadın	17.341	90	255	4,8	2,7	4,8
35-39	Erkek	30.922	381	459	8,5	11,3	8,7
	Kadın	13.525	70	244	3,7	2,1	4,6
40 - 44	Erkek	20.240	311	346	5,6	9,2	6,6
	Kadın	8.531	45	161	2,3	1,3	3,1
45-49	Erkek	14.099	227	237	3,9	6,7	4,5
	Kadın	4.634	30	83	1,3	0,9	1,6
50-54	Erkek	5.027	83	75	1,4	2,5	1,4
	Kadın	1.502	9	16	0,4	0,3	0,3
55-59	Erkek	2.308	31	27	0,6	0,9	0,5
	Kadın	447	1	5	0,1	0	0,1
60-64	Erkek	666	4	4	0,2	0,1	0,1
	Kadın	105	0	1	0	0	0
65+	Erkek	188	0	1	0,1	0	0
	Kadın	19	0	-	0	0	0
Toplam	Erkek	261.964	2854	3.711	72	84,3	70,5
	Kadın	101.708	530	1.551	28	15,7	29,5
	Toplam	**363.672**	**3384**	**5.263**	**100**	**100**	**100**

Kaynak: İŞKUR İstatistik Yıllığı,2011-2012 ve Hatay Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

2011 yılında eğitim durumuna göre işe yerleştirmelere bakıldığındaysa toplam yerleştirmelerde birinciliği %51,7'siyle erkek ilköğretim mezunları ve %7,1'iyle kadın ilköğretim mezunlarında gerçekleştiği görülmektedir. 2012 yılı mevcut istatistiklerine göre ise bir önceki yıla ait eğilimin devam ettiği görülmektedir.

Tablo 18. Eğitim durumu ve Cinsiyete Göre İşe Yerleştirmeler, Türkiye ve Hatay İli, 2011-2012

Eğitim Durumu ve Cinsiyete Göre İşe Yerleştirmeler							
EĞİTİM DURUMU		Kişi			Yüzde (%)		
		Türkiye	Hatay (2011)	Hatay (2012)	Türkiye	Hatay (2011)	Hatay (2012)
Okuma-Yazma Bilmeyenler	Erkek	3.833	20	3	1,1	0,6	0,1
	Kadın	1.958	7	0	0,5	0,2	0,0
Okur-Yazar Olanlar	Erkek	9.844	12	30	2,7	0,4	0,6
	Kadın	5.102	4	7	1,4	0,1	0,1
İlköğretim	Erkek	145.898	1.751	2.265	40,1	51,7	43,0
	Kadın	52.444	240	752	14,4	7,1	14,3
Ortaöğretim	Erkek	80.434	815	1.032	22,1	24,1	19,6
	Kadın	29.175	171	526	8	5,1	10,0
Önlisans	Erkek	14.554	185	232	4	5,5	4,4
	Kadın	8.155	75	176	2,2	2,2	3,3
Lisans	Erkek	7.232	70	149	2	2,1	2,8
	Kadın	4.749	30	86	1,3	0,9	1,6
Yüksek Lisans	Erkek	160	1	1	0	0,0	0,0
	Kadın	122	3	4	0	0,1	0,1
Doktora	Erkek	9	0	0	0	0,0	0,0
	Kadın	3	0	0	0	0,0	0,0
Toplam	Erkek	261.964	2.854	3.712	72	84,3	70,5
	Kadın	101.708	530	1.551	28	15,7	29,5
	Toplam	**363.672**	**3.384**	**5.263**	**100**	**100,0**	**100,0**

Kaynak: İŞKUR İstatistik Yıllığı, 2011-2012 ve Hatay Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

Hatay Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'ne ait 2012 yılına ilişkin işgücü piyasası faaliyetlerine ilişkin verilere bakıldığında, bu dönemde Hatay ilinde toplam 40.932 başvuru olduğu görülmektedir. Alınan açık iş sayısı 7.360 iken, toplam işe yerleştirme 5.263 kişi olarak gerçekleşmiştir. İşe yerleştirmeler ağırlıklı olarak özel sektörde gerçekleşmektedir. Toplam başvuru içerisinde işe yerleştirilebilenlerin oranının %13 civarında olması ve 2.097 açık işe yerleştirme yapılamamış olması işgücü arzı ile talep arasında hala bir açığın var olduğunu göstermektedir.

Tablo 19. İşgücü Piyasası Faaliyetleri, Hatay, 2012

Başvuru			Alınan Açık İş			İşe Yerleştirme		
Toplam	Erkek	Kadın	**Toplam**	Kamu	Özel	**Toplam**	Erkek	Kadın
40.932	25.027	15.905	**7.360**	1.464	5.896	**5.263**	3.712	1.551

Kaynak:Hatay Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

Mesleklere göre kayıtlı işsizlere ilişkin istatistiklere bakıldığında beden işçisi (genel), büro memuru(genel), beden işçisi (temizlik), şoför-yük taşıma ve bilgisayar işletmeni sırasıyla ilk beşte yer almaktadır. Alınan açık iş talepleri incelendiğinde ise beden işçisi (genel), garson (servis elemanı), pazarlamacı (satış temsilcisi), büro memuru (genel), hasta ve yaşlı refakatçisi, temizlik görevlisi,ön muhasebeci ilk sıralarda gelmektedir ve bu meslekler toplam

talebin %42,6'sına karşılık gelmektedir. İşe yerleştirme verilerine göre ise, beden işçisi (genel), hasta ve yaşlı refakatçisi, mutfak şefi, çelik konstrüksiyon işçisi, temizlik görevlisi toplam işe yerleştirmelerin % 46,1'ini oluşturmaktadır. Alınan talepler ve işe yerleştirmelere bakıldığında genel anlamda talep edilen mesleklerin mevcut işsizler arasından karşılanmasında sorun yaşanmadığı fakat terzi, muhasebeci, kaynakçı (gaz altı ve elektrik ark) ile pazarlamacıya (satış temsilcisi) olan talebin yeterince karşılanmadığı görülmektedir. Özellikle pazarlamacı için 150 olan açık iş talebinden 33 işe yerleştirme olmuştur ve halihazırda 365 kayıtlı işsiz bulunmaktadır ve bu meslek için işveren ya da iş arayanların bir takım isteklerinin karşılanabileceği ortamın oluşmadığının göstergesidir. Kaynakçıya (gaz altı) olan 79 talebe karşılık 99 kayıtlı işsiz var iken bunlardan da 42'si işe yerleştirilmiştir. Bu durumda işverenlerin kalifiye eleman bulma noktasında-fazla seçenekleri olmadığı için-sorunlar yaşayabileceğine işaret etmektedir. Terzi mesleğinde 108 açık iş talebine karşın 101 kayıtlı işsiz var iken bunların arasından 3'ü işe yerleşebilmiştir. Diğer mesleklerde de olduğu gibi, muhasebeciye olan talep ve arzın eşleşmesinde işe başvuracak nitelikte eleman bulunamaması ya da işverence önerilen şartların olumsuz değerlendirilmesi olabilir.

Tablo 20. İlk 20 Mesleğe Göre Açık İş, İşe Yerleştirme ve Kayıtlı İşsizler

Açık İş			İşe Yerleştirme			Kayıtlı İşsiz		
Meslekler	**Sayı**	**Oran**	**Meslekler**	**Sayı**	**Oran**	**Meslekler**	**Sayı**	**Oran**
Beden İşçisi (Genel)	2304	31,3	Beden İşçisi (Genel)	1997	37,9	Beden İşçisi (Genel)	17.146	33,1
Garson (Servis Elemanı)	169	2,3	Hasta Ve Yaşlı Refakatçisi	129	2,5	Büro Memuru (Genel)	6.037	11,6
Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	150	2,0	Mutfak Şefi	104	2,0	Beden İşçisi (Temizlik)	991	1,9
Büro Memuru (Genel)	144	2,0	Çelik Konstrüksiyon İşçisi	101	1,9	Şoför-Yük Taşıma	741	1,4
Hasta Ve Yaşlı Refakatçisi	135	1,8	Temizlik Görevlisi	93	1,8	Bilgisayar İşletmeni	728	1,4
Temizlik Görevlisi	120	1,6	Garson (Servis Elemanı)	91	1,7	Sekreter	715	1,4
Ön Muhasebeci	117	1,6	Büro Memuru (Genel)	90	1,7	Kamyonet Şoförü	629	1,2
Çelik Konstrüksiyon İşçisi	109	1,5	Çocuk Bakıcısı	77	1,5	Çocuk Bakıcısı	628	1,2
Terzi	108	1,5	Bilgisayarlı Muhasebe Elemanı	71	1,3	Garson (Servis Elemanı)	591	1,1
Mutfak Şefi	106	1,4	Komi (Garson Yardımcısı)	70	1,3	Satış Elemanı (Tanıtım)	552	1,1
Sekreter	102	1,4	Sekreter	66	1,3	Muhasebeci	499	1,0
Kasiyer	89	1,2	Bilgisayar Bakım Ve Onarımcısı	65	1,2	Ön Muhasebeci	455	0,9
Muhasebeci	88	1,2	Reyon Görevlisi	64	1,2	Temizlik Görevlisi	431	0,8
Komi (Garson Yardımcısı)	85	1,2	Kasiyer	62	1,2	Aşçı	406	0,8
Reyon Görevlisi	84	1,1	Ön Muhasebeci	58	1,1	Çocuk Gelişim Elemanı	380	0,7
Satış Temsilcisi/Plasiyer	83	1,1	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	58	1,1	Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	365	0,7
Bilgisayarlı Muhasebe Elemanı	82	1,1	Beden İşçisi (Temizlik)	57	1,1	Bilgisayar Operatörü	347	0,7
Çocuk Bakıcısı	82	1,1	Lojistik Elemanı	56	1,1	Beden İşçisi (İnşaat)	339	0,7
Gaz Altı Kaynakçısı	79	1,1	Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)	49	0,9	Güvenlik Görevlisi (Silahlı)	323	0,6
Elektrik Ark Kaynakçısı (Makine İle)	78	1,1	Metal Şekillendirici (Elle)	44	0,8	Aşçı Yardımcısı	318	0,6

Kaynak:Hatay Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

Başvuru ve işe yerleştirme istatistikleri örnek sayıları da göz önüne alınarak beraber incelendiğinde, işe başvuran erkeklerin %17,2'si 2011 yılında işe yerleştirilebilmişken bu oran 2012 yılında % 14,8'e gerilemiştir. Erkeklerde 25 yaş altı grupta işe yerleşme oranı 2011 yılında %18,6 iken bu oran 2012 yılında %17,7'ye düşmüştür. 2012 yılının mevcut verilerine göre sadece ilköğretim mezunu erkeklerin işe yerleşme oranında ciddi bir azalış gerçekleşmiştir. Bu oran 2011 yılında % 51,7 iken 2012 'de %42,9'a düşmüştür.

Kadınlara ait istatistikler de incelendiğinde ise 2011 ve 2012 yılları arasında işe yerleşme oranı bakımından önemli bir fark olmakla beraber bu oran %9,8 seviyesindedir. Kadınlar için 2012 yılında 2011'e göre en fazla göreceli artışın 20-24 yaş grubu ile 25-29 yaş grubu arasında olduğu görülmektedir. 15-19 yaş grubundaki kadınlarda işe yerleşme oranı 2011 yılında %4,3 iken bu oran 2012 mevcut verilerine göre %7,3'e yükselmiştir. Benzer şekilde 25-29 yaş aralığında olan kadınların işe yerleşme oranı 2011'de %3,4 iken bu oran 2012'de ise %5,9'a yükselmiştir. Kadınlara ait işe yerleşme oranında azalışlar olmamıştır. Eğitim durumlarına göre kadınların işe yerleşme oranına bakıldığında, ilköğretim mezunu olanların işe yerleşme oranında ciddi bir iyileşme söz konusudur. 2011 yılında %7,1 olan işe yerleşme oranı 2012 yılında %17,7'ye yükselmiştir.

Türkiye İş Kurumu istihdamın korunması, artırılması, işsizlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesi ile işsizliğin azaltılmasına yardımcı olmak amacıyla işgücü yetiştirme ve uyum hizmetleri yürütmektedir. Bu etkinlikler, "Kuruma kayıtlı işsizlerin iş piyasası ihtiyaçları doğrultusunda istihdam edilebilirliklerinin arttırılarak; iş bulmalarının kolaylaştırılmasına, işe yerleştirilmesine ve kendi işlerini kurmalarının sağlanmasına yönelik girişimcilik, meslek edindirme, geliştirme ve değiştirme eğitimlerini, rehberlik ve danışmanlık hizmetlerini, toplum yararına çalışma programları ile çalışan işgücüne ilişkin eğitim seminerlerini" kapsamaktadır.

Hatay ilinde 2011 yılında toplam 310 işgücü yetiştirme kursu açılmıştır. Bu sayı Türkiye genelinde açılan işgücü yetiştirme kurslarının %2'sine tekabül etmektedir. Hatay ilinde açılan kurslara 2.698'i erkek, 2.796'sı kadın olmak üzere toplam 5.494 kişi katılmıştır. Yani kurs katılımcılarının %50,9'u kadın, %49,1'i erkektir.

Tablo 21. İşgücü Yetiştirme Kursları, Türkiye ve Hatay, 2011.

İşgücü Yetiştirme Kursları (2011)				
		Türkiye	Hatay	Hatay %
Kurs Sayısı		16.594	310	2,0
Katılan Sayısı	Erkek	147.109	2.698	49,1
	Kadın	102.907	2.796	50,9
	Toplam	250.016	5.494	2,2

Kaynak: Hatay Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

Hatay ilinde 2011 yılında en fazla katılımcının faydalandığı kursun Genel İşgücü Yetiştirme Kursu kategorisinde olduğu görülmektedir. Bu grup kursa il özelinde toplam 2.734 kişi katılmıştır. Bu tür kursları 978 katılımcı ile İstihdam Garantili İşgücü Yetiştirme Kursları kategorisi takip etmiştir. Üçüncü sırada ise 480 katılımcı ile Umem kursları gelmektedir.

Tablo 22. İşgücü Yetiştirme Kursları, Türkiye ve Hatay, 2011.

İşgücü Yetiştirme Kursları (2011)			
		Türkiye	**Hatay**
		16.594	**310**
UMEM Projesi/İEP	**Kurs Sayısı**	3.180	41
	Katılan Sayısı	10.745	152
Staj	**Kurs Sayısı**	2.658	63
	Katılan Sayısı	5.511	166
İşgücü Yetiştirme Kursları / İstihdam Garantili	**Kurs Sayısı**	2.652	28
	Katılan Sayısı	60.695	978
İşgücü Yetiştirme Kursları /TYÇP	**Kurs Sayısı**	2.293	30
	Katılan Sayısı	59.906	332
UMEM Projesi	**Kurs Sayısı**	1.746	37
	Katılan Sayısı	27.309	480
İşgücü Yetiştirme Kursları /Genel	**Kurs Sayısı**	1.212	84
	Katılan Sayısı	26.985	2.734
Girişimcilik	**Kurs Sayısı**	872	16
	Katılan Sayısı	23.314	479
Özürlü Kursları	**Kurs Sayısı**	434	5
	Katılan Sayısı	4.240	69
Hibe Projeleri	**Kurs Sayısı**	396	25
	Katılan Sayısı	11.432	824
Hükümlülere Yönelik Kurslar	**Kurs Sayısı**	315	6
	Katılan Sayısı	4.218	104

Kaynak: Hatay Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

2012 yılında Hatay Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü toplam 615 tane kurs düzenlemiş, bu kurslara toplam 8.845 kişi katılmıştır. Bu kurslar arasında kurs sayısı ve katılımcı sayısı açısından istihdam garantili kurslar başta gelmektedir. Bu dönemde Hatay ilinde 141 tane istihdam garantili kurs düzenlenmiş, bu kurslara toplam 2.895 kişi katılmıştır.

Tablo 23. 2012 Yılı İçerisinde Düzenlenen Kursların Kurs Türlerine Göre Dağılımı,Hatay

2012 Yılı İçerisinde Kursların Kurs Türlerine Göre Dağılımı			
KURS TÜRÜ	**Kurs Sayısı**	**Kurs Oranı**	**Kursiyer Sayısı**
İstihdam Garantili	150	24,4	4.313
Genel	21	3,4	575
Girişimcilik	14	2,3	494
Eski Hükümlü	1	0,2	15
Tutuklu-Hükümlülere Yönelik	8	1,3	141
Özürlülere Yönelik	7	1,1	95
İşbaşı Eğitim Programı(İEP)	202	32,8	475
UMEM Projesi	58	9,4	733
UMEM Projesi/ İEP	76	12,4	426
TYÇP	78	12,7	1.578
TOPLAM	**615**	**100,0**	**8.845**

Kaynak: Hatay Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

2012 yılında istihdam garantili kurslar içerisinde en fazla kişinin yer aldığı meslek Muhasebe Meslek Elemanı (%5). İkinci en kalabalık katılımcı grubuna sahip olan kurs ise Lojistik Elemanı mesleğinde gerçekleşmiştir (%4,8).

Tablo 24. İstihdam Garantili Kurslar, Hatay, 2012

Meslek	Kişi	Oran
Muhasebe Meslek Elemanı	185	5,0
Lojistik Elemanı	178	4,8
Aşçı Yardımcısı	175	4,7
Servis Garsonu	174	4,7
Bilgisayar Ağ Sistemleri ve Yönlendirme Elemanı	173	4,7
Sekreter	168	4,5
Bilgisayar Programcısı	165	4,5
Evde Çocuk Bakım Elemanı	150	4,0
Diğer	2.339	63,1
Toplam	**3.707**	**100**

Kaynak: Hatay Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

Hatay Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nün 2012 yılında düzenlediği hükümlülere yönelik kurslara toplam 141 kişi katılmıştır. Kurslarda katılımcılar Bilgisayar İşletmeni, Erkek Kuaförü, Bayan Kuaförü gibi mesleklerde eğitim almışlardır.

Tablo 25.Hükümlülere Yönelik Kurslar, Hatay, 2012

MESLEK	Kişi
Bilgisayar İşletmeni	40
Erkek Kuaförü	41
Kat Görevlisi-Temizlik	12
Bayan Kuaförü	18
Bilgisayar Bakım Ve Onarımcısı	15
Zayıf Akım Tesisatçısı (Çağırma - Haberleşme - Güvenlik)	15
Toplam	**141**

Kaynak: Hatay Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

Hatay Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nün 2012 yılında düzenlediği engellilere yönelik kurslara toplam 75 kişi katılmıştır. Bu kurslar katılımcıları Web Tasarımcısı, Bilgisayar Bakım Ve Onarımcısı ve Dokumacı (El Tezgahı) mesleklerinde eğitmeye yönelik düzenlenmiştir.

Tablo 26. Engellilere Yönelik Kurslar, Hatay, 2012

Meslek	Kişi
İç Mekan Süs Bitkileri Yetiştiricisi	14
Bilgisayar Bakım Ve Onarımcısı	20
Dokumacı (El Tezgahı)	20
Web Tasarımcısı	21
Toplam	**75**

Kaynak: Hatay Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

Hatay Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nün 2012 yılında kendi işini kuracaklara yönelik kurslar da düzenlemiştir. Bu kurslara katılan toplam 393 kişi, hasta ve yaşlı refakatçiliği, yöresel kilim dokuma, evde çocuk bakımı, cam üfürücülüğü gibi meslek dallarında eğitim görmüşlerdir.

Hatay Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü 2012 yılında kadınlara yönelik faaliyetlerde de bulunmuştur. 2012 yılında İşgücü Yetiştirme Kurslarımız kapsamında düzenlenen kurslara katılan toplam 4.540 kişinin %58,7 (2.666)'si kadındır. Staj programlarında(işbaşı eğitim) bu oran %67,1; girişimcilik programlarında ise %54'tür. Ayrıca 2012 yılında Hatay ili işgücü piyasasında işe yerleştirilen kişilerin %30'u da kadınlardan oluşmaktadır.

3. İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanamaya bilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle zamanında doldurulamamaktadır. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ancak işgücü piyasasının talep tarafına yönelik pek fazla veri bulunmamaktadır. Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile doldurmaya çalışmaktadır. Arz tarafı ile ilgili verilerde il düzeyinde yeterli veri bulunmamaktadır. Talep tarafı ile ilgili yapılan araştırmalar ise henüz istenen düzeyde değildir. Örneğin EUROSTAT nezdinde hala ülkemiz için açık iş oranı açıklanamamaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasası araştırmalarını daha da geliştirerek yapmamız büyük önem arz etmektedir.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri işgücü piyasası araştırmaları (İPA) sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmalarının EUROSTAT normlarına uygun şekilde yürütülmesi ve Resmi İstatistik Programı kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar 2011 yılı ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmalar sayesinde Türkiye için bir açık iş sayısına erişebilir olunacak ve EUROSTAT'ın talep ettiği açık işler istatistikleri için veri toplanabilmiş olacaktır. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Tablo 27: İŞKUR İşgücü Piyasası Araştırmaları (2007-2012)

İŞKUR'UN UYGULADIĞI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI YÖNTEM VERİLERİ						
Dönem	**Kapsamı**	**Period**	**Sınıflamalar**	**Yöntem**	GÖRÜŞME YAPILAN İŞYERİ SAYISI[7]	
2007	50+ TÜM İŞYERLERİ	15 EKİM - 30	İSCO 88-NACE REV.1.1	Yüz yüze	**Toplam**	**12.712**
2008	TÜM İŞYERLERİ	15 Ekim - 5 Aralık	İSCO 88-NACE REV.1.1	Elektronik	**Toplam**	**71.001**
					10+ işyeri	26.409
					50+işyeri	7.224
2009/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	17 Nisan - 30 Mayıs	İSCO 88-NACE REV.1.1	Elektronik	**Toplam**	**275.099**
					10+ işyeri	83.404
					50+işyeri	15.273
2009/II	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	4 Kasım-13 Aralık	İSCO 88-NACE REV.1.1	Elektronik	**Toplam**	**255.938**
					10+ işyeri	80.638
					50+işyeri	15.985
2010/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan-1 Haziran	İSCO 88-NACE REV.1.1	Elektronik	**Toplam**	**218.068**
					10+ işyeri	73.418
					50+işyeri	14.476
2010/II	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan-1 Haziran	İSCO 88-NACE REV.1.1	Elektronik	**Toplam**	**198.479**
					10+ işyeri	69.442
					50+işyeri	14.688
2011/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan-1 Haziran	İSCO 88-NACE REV.1.1	Elektronik	**Toplam**	**159.862**
					10+ işyeri	60.501
					50+işyeri	13.393
2011/II	10 + GİRİŞİMLER (TÜİK)	19 Aralık-19 Ocak	İSCO 88-NACE REV.2	Yüz yüze	**Toplam**	**5.941**
					10+ işyeri	3.283
					50+işyeri	1.606
2012/I	10 + GİRİŞİMLER (TÜİK)	2 Mayıs-15 Haziran	İSCO 88-NACE REV.2	Yüz yüze	**Toplam Girişim**	**5.225**
2012/II	10 + İŞYERLERİ (TÜİK)	10 Eylül-31 Ekim	İSCO 88-NACE REV.2	Yüz yüze	**Toplam İşyeri**	**53.164**

Kaynak: İŞKUR

Türkiye İş Kurumu, 2012 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Analizi Talep Araştırması kapsamında 10 Eylül – 31 Ekim 2012 tarihleri arasında Türkiye genelinde 53.164 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. Türkiye İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev 2.0 sınıflandırmasına göre, tarım, kamu, hane halklarında işverenler ve uluslar arası kurum/kuruluşlar dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında il ve Türkiye tahmini verilmiştir.

[7] Genelleme yapılmamış işyeri sayısıdır.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu[8] " kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş, (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılanma Yolları)
- Temininde güçlük çekilen meslekler, (Meslek, Güçlük Nedeni)
- 2012 yılı içerisinde işe giriş-çıkışlar,
- 31 Aralık 2012 ve 30 Haziran 2013 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektörde işyeri bazında il ve Türkiye tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için örneklem çekimine mesleki kırılımı dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

Talep araştırması için örnek hacmi, örnek seçimi, tahmin ve notasyon yöntemleri hakkında Ek 2'de ayrıntılı açıklama yapılmıştır.

3.1 İşyerleri ve Mevcut İstihdam

Hatay İşgücü Piyasası Talep Araştırması çerçevesinde toplam 1.206 işyeriyle görüşülmüştür. Bu işyerlerinin 296 tanesinin, İşyeri Kayıtları Listesinde 10 kişi ve üstü çalıştıran işyerleri olarak gözükmelerine rağmen, alanda 1-9 çalışanı olan işyerlerine dönüştükleri görülmüştür.Bu durum özellikle kendini Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe ve bunu takiben Ulaştırma ve Depolamaile İmalat sektörlerinde göstermektedir. 1-9 Çalışanı olan işyerine dönüşen işyerlerinin % 29'u Toptan ve Perakende Ticaret, % 13'ü Ulaştırma ve Depolama ve % 9'u da İmalat sektöründedir.

Bütün işyerleri açısından bakıldığında, 2012 yılı itibariyle Hatay 'da %25' lik bir oranla toptan ve perakende ticaret iken Türkiye'de % 21'lik oranla en fazla işyeri imalat sektöründedir. İkinci sırada ise Hatay'da %16'lık oranla ulaştırma ve depolama sektörü gelirken Türkiye'de % 20'lik oran ile toptan ve perakende ticaret gelmektedir. Üçüncü sırayı Hatay'da %15 lik oranla imalat sektörü gelirken , Türkiye genelinde % 9,8 ile inşaat sektörü yer almaktadır.

Hatay'daki her 100 işyerinden 56'sı Ticaret, Ulaştırma ve Depolama ile İmalat sektörlerinde faaliyette bulunurken; Türkiye genelindeki her 100 işyerinden 51'i İmalat, Ticaret ve İnşaat sektörlerinde faaliyette bulunmaktadır. Ayrıca, hem Hatay'da hem de Türkiye'de Ticaret ile İmalat sektörlerinde faaliyet gösteren işyerlerinin toplam işyerleri içerisindeki oranı % 41'dir.

[8] Soru Formu Ek 1'de verilmiştir.

Grafik 28. Hatay ve Türkiye'deki İşyerlerinin Sektörel Dağılımı,(%), 2012.

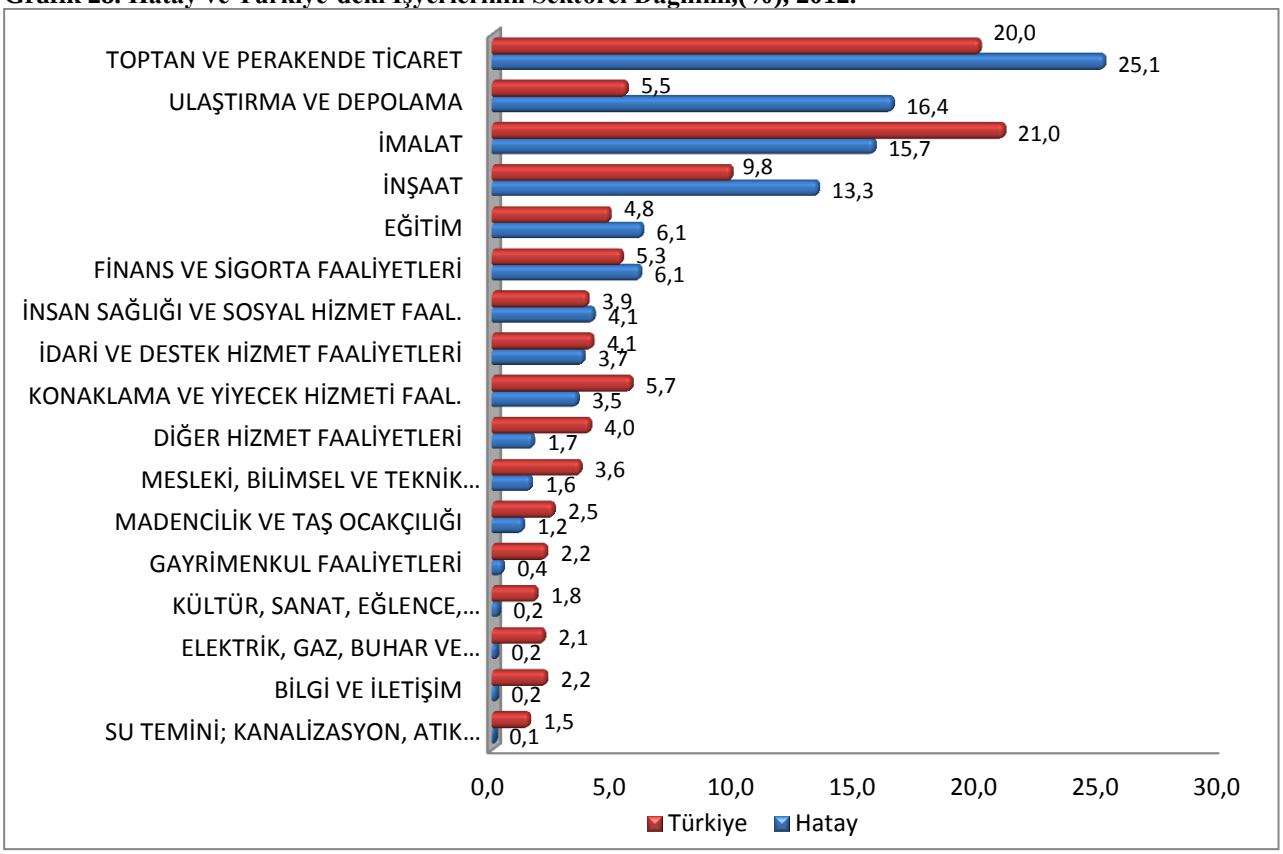

Kaynak: Hatay ve Türkiye İPA 2012

Kayıtlı çalışan sayısı 50'den fazla olan işyerlerinin sektörel dağılımına bakıldığında Hatay ve Türkiye için sıralamanın birbirinden farklı olduğu görülmektedir Bu grupta Hatay'da en fazla işyeri imalat sektöründe yer almakta, bunu Toptan ve Perakende Ticaret ile ulaştırma ve depolama sektörleri takip etmektedir. Türkiye genelinde çalışan sayısı 50'den fazla olan işyerleri sektörlere göre , imalat, toptan ve perakende ticaret, inşaat şeklinde sıralanmaktadırlar.

Yapılan araştırma sonucunda elde edilen veriler neticesinde, genelde en fazla çalışan Hatay ve Türkiye için imalat sektöründedir. İkinci ve üçüncü sıralamayı Hatay için toptan ve perakende ticaret sektörü ile ulaştırma ve depolama sektörü alırken, Türkiye için sıralama , toptan ve perakende ticaret ve inşaat sektörü şeklindedir. İlk üç sektör Hatay'daki toplam işyerlerindeki payın yaklaşık %70' ini oluştururken, Türkiye için bu oran %50'dir.

Tablo 28. Sektöre Göre Ziyaret Edilen İşyeri Oranı (%)

Sektör	Türkiye	Hatay
Bilgi ve İletişim	2,2	0
Diğer Hizmet Faaliyetleri	4	0,7
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	2,1	0,1
Eğitim	4,8	3,6
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	5,3	2,2
Gayrimenkul Faaliyetleri	2,3	0,2
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	5,7	1,7
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor	1,8	0,1
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	2,5	1,1
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	3,9	0,8
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	1,5	0
Toptan ve Perakende Ticaret	19,8	15,1
Ulaştırma ve Depolama	5,6	11,9
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	4,1	6,2
İmalat	20,6	42,9
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	3,9	5,3
İnşaat	9,8	8,3
TOPLAM	**100**	**100**

Kaynak: Hatay ve Türkiye İPA 2012

İşyeri büyüklüklerine göre Hatay ilinde hiç işyeri bulunmayan sektörlere bakıldığında , bilgi ve iletişim, finans ve sigorta faaliyetleri, gayrimenkul faaliyetleri, kültür, sanat,eğlence,dinlence ve spor,mesleki,bilimsel ve teknik faaliyetler, diğer hizmet faaliyetleri ve su temini;kanalizasyon,atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörlerinde 10-49 çalışana sahip hiç bir işyeri olmadığı görülmektedir. Bir başka deyişle, talep araştırması sonuçları Hatay ilinde gayrimenkul faaliyetlerini sadece 10-49 kişi çalıştıran işyerleri tarafından yürütüldüğünü belirtmektedir.

3.2 Mevcut İstihdam Dağılımı

Hatay ilinde gerçekleştirilen İşgücü Piyasası Talep Araştırması'ndan elde edilen verilerden bir grubu da görüşülen işyerlerinde mevcut istihdam sayılarıyla ilgilidir. Hatay iline özel işgücü piyasası verilerinin azlığı göz önüne alındığında, çalışanların dağılımı hakkındaki bu veriler aslında işgücü piyasasını arz yönünden değerlendirmek açısından da önemlidir[9].

Araştırma sonuçlarına göre Hatay ili 10 ve üzeri çalışanı olan tarım dışı özel yerel birimlerde toplam çalışan 46 bin 263 kişidir. Çalışanların 40 bin 215'i erkek, 6 bin 50'sii kadındır. Çalışanların %70'i İmalat, Ulaştırma ve Depolama ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde istihdam edilmektedirler. En fazla çalışanı olan sektör Türkiye'de olduğu gibi İmalat sektörüdür ancak çalışanların sektördeki ağırlığı Türkiye'dekinden çok yüksektir.

[9] Tüm sonuçlar değerlendirilirken Tarım ve Kamu işyerlerinin ve 1-9 arası tüm sektörlerde işyerlerinin araştırma kapsamında olmadığı gözönünde bulundurulmalıdır.

İmalat sektöründe çalışanlar Türkiye'de toplam çalışanların %24'ü iken, bu oran ilde % 43'e yükselmektedir.

Tablo 29. Sektöre Göre Çalışanların Dağılımı,% , 2012

Sektör	HATAY			TÜRKİYE		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Bilgi Ve İletişim	0	0	0	1,8	3,1	2,2
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0,6	1,4	0,7	1,8	2,5	2
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Ür. Ve Dağ.	0,1	0	0,1	5,9	3	5,2
Eğitim	2,5	11	3,6	3,3	11,9	5,5
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	1,6	6,2	2,2	3,3	7,3	4,3
Gayrimenkul Faaliyetleri	0,2	0,1	0,2	1,4	1,6	1,4
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faal.	1,6	2	1,7	5,1	5,2	5,2
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence Ve Spor	0,1	0,1	0,1	1,9	1,8	1,9
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	1,2	0,1	1,1	3,2	0,6	2,6
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yön. Ve İyi. Faal.	0	0	0	2,2	2,8	2,3
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	0,8	1	0,8	7,2	1,2	5,7
Toptan Ve Perakende Ticaret	14,5	18,7	15	10,3	9,4	10,1
Ulaştırma Ve Depolama	13	4,2	11,9	5,2	2,4	4,5
İdari Ve Destek Hizmet Faal.	6,2	5,8	6,2	12	14,9	12,7
İmalat	46,3	20,2	42,8	25,3	19,4	23,8
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faal.	2,4	24,7	5,3	2,2	10,4	4,3
İnşaat	8,8	4,4	8,3	7,8	2,6	6,5
Toplam	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**

Kaynak: Hatay ve Türkiye İPTA 2012

İşyerlerinde çalışan sayısının en yüksek olduğu sektör Hatay'da %43'lük payıyla, Türkiye'de %24'lük payıyla imalat sektörüdür. Bunu Hatay'da %15 ile toptan ve perakende ticaret izlerken, Türkiye için %13 oranla idari ve destek hizmet faaliyetleri izlemektedir. Üçüncü sırada ise, Hatay'da %12 ile ulaştırma ve depolama sektörü, Türkiye genelinde de %10 ile toptan ve perakende ticaret yer almaktadır.

Sektörel olarak işyeri başına çalışan sayısı en yüksek olan sektör Hatay için imalat sektörü iken Türkiye için diğer hizmet faaliyetleridir. En düşük olan ise Hatay ve Türkiye için de su temini;kanalizasyon,atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleridir.

Hatay'da erkeklerin kadınlara göre daha fazla ağırlıkta çalıştığı üç sektör imalat; ulaştırma ve depolama ve inşaat'tır. Kadınların erkeklere göre ağırlıklı olarak işyerleri ise insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, toptan ve perakende ticaret ve eğitim sektörleri içerisinde yer almaktadır. Türkiye'de ise bu sıralama erkekler için imalat, toptan ve perakende ticaret ve inşaat sektörüdür. Kadınlar için idari destek hizmet faaliyetleri, eğitim ve insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleridir. Buna göre Türkiye genelinden farklı olarak Hatayda

ulaştırma ve depolama sektörü erkeklerin, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörü de kadınların istihdamına büyük bir katkı sağladığı görülmektedir.

Cinsiyete göre sektörel bazda çalışan sayıları incelendiğinde, sırasıyla kadınların en fazla istihdam edildiği sektörler, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, eğitim sektörü ve finans ve sigorta faaliyetleridir. Fakat kadınların yoğun olarak istihdam edildiği sektörlerin toplam mevcut işyerleri arasında payının % 16 seviyelerinde kalması mevcut istihdamın genel resmine baktığımızda kadınların istihdama katılımlarının neden %13 seviyelerinde olduğunun göstergesidir. Kadın istihdamının genel ortalamasını düşüren sektörler diğer bir ifadeyle kadın istihdamının en az olduğu sektörler ise bilgi ve iletişim; inşaat; madencilik ve taş ocakçılığı; elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı ;su temini ;kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme; gayrimenkul faaliyetleri ve kültür sanat eğlence dinlence ve spor faaliyetleridir.

İşyeri büyüklüğü açısından değerlendirildiğinde, bütün çalışanların %62'sinin 50 ve üstü kişi çalıştıran, %34,5'inin 10-49 kişi çalıştıran işyerlerinde istihdam edildiği görülmektedir. Türkiye için bu rakamlar 10-49 aralığı için % 27.3, 5 ve üstü için %70.3 olarak görülmektedir.

Araştırma verileri çerçevesinde meslek gruplarına göre istihdama bakıldığında Hatay'da en fazla istihdamın tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek gruplarında; Türkiye geneline bakıldığında ise nitelik gerektirmeyen meslek gruplarında olduğu görülmektedir.

Toplamda ikinci olarak en fazla istihdam edilen meslek grubu Hatay için nitelik gerektirmeyen meslek grubu iken Türkiye genelinde ise profesyonel meslek grupları yer almaktadır. Üçüncü meslek grubu Hatay ve Türkiye için farklılık göstermektedir. Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar, Hatay için üçüncü sırada yer alan meslek grubu iken, Türkiye için bu sırada büro hizmetlerinde çalışan elemanlar grubu bulunmaktadır. En az istihdam edilen meslek grubu Türkiye ve Hatay için aynı olup, nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanlarıdır. Hatay'da istihdam edilen kadınların %28,3'u profesyonel meslek mensubu, %24,4'ü ise büro hizmetlerinde çalışan kadınlar oldukları görülmektedir.Bu oranlar Türkiye için sırasıyla %22.6 ve %22.2'dir.

Hatay'da erkek çalışanlar arasında istihdamın en fazla tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubunda %30,3 olarak görülmektedir ve bu eğilim Türkiye genelinde %14.8 düzeyindedir. Hatay'da bu sıralamayı %18.2'lik oranla nitelik gerektirmeyen meslekler grubundaki erkekler takip etmektedir.Üçüncü sırayı ise %18'lik oranla sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar takip etmektedir.Türkiye'de ise erkek çalışanlar arasında istihdamın en fazla %27'lik oranla nitelik gerektirmeyen meslekler grubundaki erkekler; ikinci sırayı %14.8'lik oranla tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubu; üçüncü sırayı ise %13'lük oranla sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar oluşturmaktadır. İstihdamın toplam olarak çok düşük (61 kişi) olduğu nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları mesleği dışarıda tutulduğunda; kadınların en az istihdam edildiği meslek grubunun tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubunda ;erkeklerin ise yöneticiler grubunda olduğu görülmektedir.

Tablo 30. Ana Meslek Gruplarına Göre İstihdamın Dağılımı,%, 2012.

Ana Meslek Grupları	Erkek		Kadın		Toplam	
	Türkiye	Hatay	Türkiye	Hatay	Türkiye	Hatay
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	9,8	7,3	23,3	24,4	13,1	9,6
Hizmet ve Satış Elemanları	11,3	7,6	9,4	10,5	10,9	8
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	27,1	18,2	25,7	17,8	26,7	18,1
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0,3	0,1	0,1	0,2	0,3	0,1
Profesyonel Meslek Mensupları	9,8	6,8	23,7	28,3	13,2	9,6
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	13	18	0	3,8	9,9	16,1
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	10,5	8,8	7,7	9,4	9,8	8,9
Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	14,8	30,3	6,7	2,4	12,8	26,7
Yöneticiler	3,3	2,8	3,4	3,4	3,3	2,9
TOPLAM	**75,6**	**87**	**24,4**	**13,1**	**100**	**100**

Kaynak: Hatay ve Türkiye İPA 2012

3.3 Açık İşler

Hatay İşgücü Piyasası Talep Araştırması kapsamında açık iş, araştırmanın saha uygulaması sürecinde ziyaret edilen işyerlerinde işverenlerin "fiilen" ihtiyaç duydukları meslekleri ifade etmektedir. Açık iş yaratılmış, dolu olmayan veya yakında boşalacak olan pozisyonları tanımlar. Hatay İşgücü Piyasası Talep Araştırması kapsamında ise Hatay ilinde işyerlerine yapılan ziyaretler neticesinde, referans dönemi (10 Eylül-31 Ekim 2012) esas alınmak üzere, var olduğu öğrenilen açık iş sayısı 1.415'tir. Bu kapsamda işverenler İŞKUR'a değil, İŞKUR işverenlere ulaşmıştır. Araştırma kapsamında en fazla açık iş bulunan ilk üç sektör sırasıyla idari ve destek hizmetleri faaliyetleri,toptan ve perakende ticaret ve imalat sektörleridir. İl genelindeki açık işlerin % 62'si söz konusu üç sektörde yer almaktadır.

Türkiye genelinde toplanan veriler göz önüne alındığında, ülke genelinde referans dönemi içerisinde toplam 215.337 açık iş talebi alınmıştır. Bu işlerin çoğunluğunu sırasıyla imalat, inşaat, toptan ve perakende ticaret sektörleri oluşturmaktadır. İşyeri büyüklüklerine göre incelendiğinde, en fazla açık iş talebi 50'den fazla çalışana sahip işletmelerde alınmıştır.

Araştırma kapsamında açık iş oranı; mevcut açık iş sayısının mevcut istihdam/çalışan ve açık sayısının toplamına oranıdır[10]. Araştırma sonuçlarına göre, Hatay ilindeki açık iş oranı % 3 iken; oransal olarak en fazla açık iş bulunan sektörler sırasıyla gayrimenkul faaliyetleri (%18,4), idari ve destek hizmet faaliyetleri (%10,6) ve madencilik ve taş ocakçılığı (%10,4) sektörleridir. Türkiye genelinde açık iş oranı hesaplandığında %3.3 olduğu görülmektedir. Oransal olarak en fazla açık iş bulunan sektörler Türkiye genelinde inşaat (%6,1), gayrimenkul faaliyetleri (%5,7) ve imalat (% 5) olarak sıralanmaktadır.Hatay ilinde hiç açık iş olmayan sektörler bilgi ve iletişim ;elektrik,gaz,buhar ve iklim ür. ve dağıtımı; kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor; ve su temini ,kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörleridir.

[10]Açık İş Oranı = (AçıkİşSayısı * 100) / (Mevcutistihdam/çalışanlar + AçıkİşSayısı).

Tablo 31. Hatay İli İçin Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranları,2012

SEKTÖRLER	Açık İşlerin Dağılımı		Açık İş Oranı	
	Hatay	Türkiye	Hatay	Türkiye
BİLGİ VE İLETİŞİM	0	1,7	0	2,6
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	2,5	2,3	9,9	3,8
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİM.ÜRT.DAĞITIMI	0	1,3	0	0,9
EĞİTİM	2,2	1,6	1,8	1
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	2,5	1,5	3,3	1,2
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	1,6	2,5	18,4	5,7
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	3,7	5,7	6,5	3,7
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLENCE VE SPOR	0	1,5	0	2,7
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	4	3,2	10,4	4,2
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	0,8	2,5	2,7	3,6
SU TEMİNİ; KANALİZASYON, ATIK YÖN.İYİLEŞ.FAAL.	0	0,5	0	0,3
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET	19,4	11,6	3,8	3,8
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	11,6	5,7	2,9	4,2
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	23,9	5,5	10,6	1,5
İMALAT	18,3	36,2	1,3	5
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZ.FAALİYETLERİ	4,3	4,4	2,4	3,4
İNŞAAT	5,3	12,2	1,9	6,1
TOPLAM	**100**	**100**	**3**	**3,3**

Kaynak: Hatay ve Türkiye İPA 2012

Açık işlerin dokuz ana meslek grubuna göre dağılımına bakıldığında, Hatay için en fazla açık işin; Sanatkâlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Hizmet ve Satış Elemanları ile Profesyonel Meslek Mensupları ana meslek gruplarında olduğu görülmektedir. Hatay'daki her 100 açık işin 78'i adı geçen dört ana meslek grubunda bulunmaktadır. Türkiye genelinde ise açık işlerin ağırlıkla yer aldığı ana meslek grupları; Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler şeklinde sıralanmaktadır. Türkiye genelideki açık işlerin % 62'si söz konusu meslek gruplarında yer almaktadır.

Tablo 32. Açık İşlerin ve Açık İş Oranlarının Ana Meslek Gruplarına Göre Dağılımı, %, 2012.

Ana Meslek Grupları	Açık İşlerin Dağılımı		Açık İş Oranı	
	Hatay	Türkiye	Hatay	Türkiye
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	6,2	6	1,9	1,6
Hizmet ve Satış Elemanları	11	12,2	4	3,8
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	5,7	15,9	1	2
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	1,8	0,2	29,9	1,9
Profesyonel Meslek Mensupları	10,9	9,2	3,4	2,4
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	38	24,7	6,7	7,2
Teknisyenler, Teknikerler ve Yard. Meslek Mensupları	7,4	9,9	2,5	3,4
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	18,2	20,9	2	5,4
Yöneticiler	0,6	0,9	0,7	1
Toplam	**100**	**100**	**3**	**3,3**

Kaynak: Hatay ve Türkiye İPTA 2012

Ana meslek grupları itibariyle Türkiye'de açık iş oranının en yüksek olduğu ana meslek grubu %7,2 ile sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubudur. Hatay'da ise açık iş oranının en yüksek olduğu ana meslek grubu Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanlarıdır. Türkiye genelinde açık iş oranının yüksek olduğu diğer ana meslek grupları ise % 5,4 ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ve % 3,8 ile Hizmet ve Satış Elemanları'dır. Diğer taraftan il genelinde açık iş oranının yüksek olduğu diğer ana meslek grupları; % 6,7 ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, % 4 ile Hizmet ve Satış Elemanlarıdır. Hem açık iş sayısı hem de açık iş oranlarının yüksek olması bakımından bu iki meslek grubunda işgücü taleplerinin yoğunlaştığını söyleyebiliriz. Ayrıca, tablodan ve açıklamalardan da rahatlıkla anlaşılacağı üzere, Türkiye ve il genelinde açık iş oranının yüksek olduğu ilk üç ana meslek grubundan ikisi çakışmaktadır.

Araştırma kapsamında toplanan açık işlerin mesleklere göre sıralaması yapıldığında ise Türkiye'de beden işçisi (genel) ilk sırada yer almıştır.Hatay' da ise makas makinesi işçisi ilk sırada yer almaktadır. Bu sırayı Türkiye'de makineci (dikiş) ve inşaat elemanları kalıpçısı izlerken Hatay'da tır şoförü ve şoför-yük taşıma izlemektedir.

Tablo 33. En Fazla Açık İş Bulunan İlk 10 Meslek, %, 2012

HATAY		TÜRKİYE	
Meslek	**Oran**	**Meslek**	**Oran**
Makas Makinesi İşçisi	21,6	Beden İşçisi (Genel)	9
Tır-Çekici Şoförü	7,5	Makineci (Dikiş)	7,9
Şoför-Yük Taşıma	4,2	İnşaat Kalıpçısı	6,1
Beden İşçisi (Genel)	3	Satış Elemanı	4,4
Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	1,8	Garson	3,6
Çiftlik İşçisi (Pamuk)	1,8	Güvenlik Görevlisi	3,4
Kasiyer	1,8	Soğuk Demirci	2,5
Hemşire	1,8	Kaynakçı	2,4
Dokumacı (El Tezgahı)	1,6	Temizlik Görevlisi	2,3
Gaz Altı Kaynakçısı	1,5	Şoför	2,1

Kaynak: Hatay ve Türkiye İPTA 2012

Hatay ilinde en fazla talep edilen meslekler makas makinesi işçisi, tır şoförü,şoför-yük taşıma ,beden işçisi (genel), pazarlamacı (satış temsilcisi), çiftlik işçisi (pamuk), kasiyer,hemşire dokumacı (el tezgahı) , gaz altı kaynakçısı dır. Beden işçisi (genel) meslek grubunun büyük bir çoğunluğunun belirli bir meslek tanımına girmeyen işverenin tanımlamakta sıkıntı çektiği nitelik gerektirmeyen ve düşük ücretli istihdam edilen meslek olabileceği düşünülmektedir.

Türkiye genelinde elde edilen sonuçlar ise Hatay'dakinden biraz daha farklı bir tablo ortaya çıkarmaktadır. İşverenler tarafından en fazla talep edilen meslekler sırayıyla, satış elemanı, beden işçisi (genel), konfeksiyon işçisi, elektrik ve elektronik teknikeri ve servis garsonudur.

Grafik 29. Açık İşler İçin Talep Edilen Eğitim Düzeylerinin Dağılımı, %, 2012

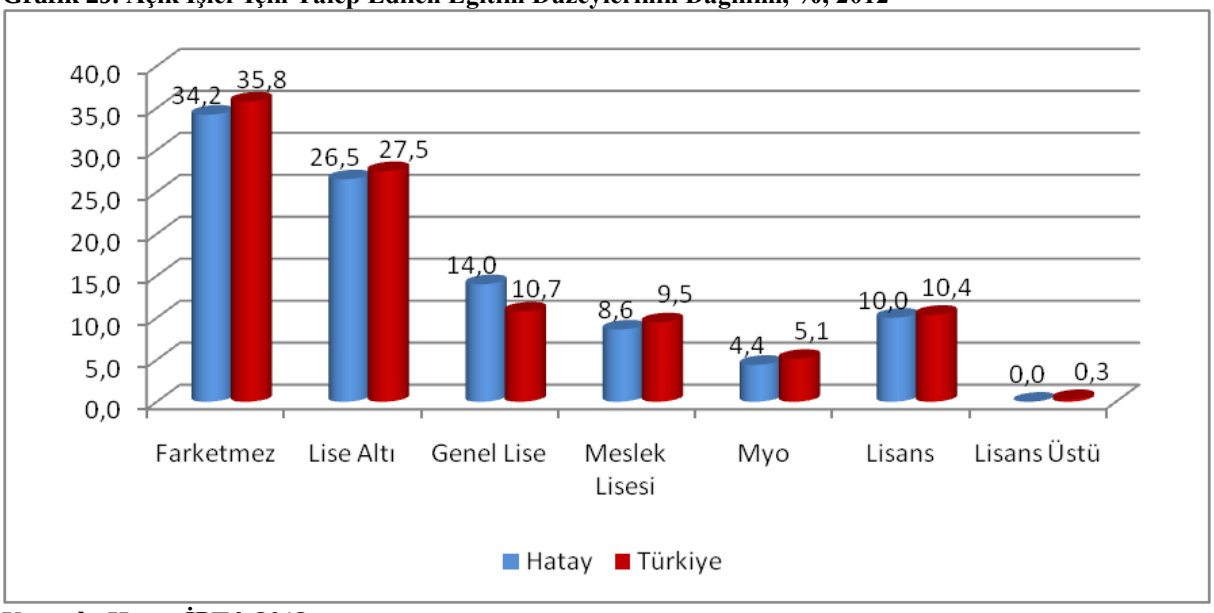

Kaynak: Hatay İPTA 2012

Meslek ayrımı yapılmadan işverenlerce genel olarak talep edilen eğitim düzeyleri incelendiğinde ise Türkiye ve Hatay arasında küçük farklılıklar bulunmaktadır. Eğitim düzeyinde belirli düzey isteği bulunmayanları (fark etmez) oranı Türkiye için % 36 iken Hatay için % 34'tür. Lisans mezunu bireylere olan talep ise hem türkiye'de hem de hatay'da aynı düzeydedir. Aynı şekilde meslek lisesi mezunlarına Hatay'da olan talep de türkiye'de olan talebe yakın bir düzeydedir. Hem Türkiye hem de Hatay için lise altı eğitim düzeyine olan birbirine yakın değerdedir.

Hatay için, eğitim düzeylerine göre en çok talep edilen meslekler sıralaması yapıldığında, makas makinesi işçisi, beden işçisi (genel), tır şoförü, komi (garson yardımcısı) ve pazarlamacılar'da belirli bir eğitim düzeyi aranmamakta olduğu görülmektedir. Lise altı eğitim düzeyinin yeterli görüldüğü meslekler ise ağaç biçme makinesi işçisi, diğer terziler elbise imalat işçileri,elektrik ark kaynakçısı(makine ile), şoför-yük taşıma meslekleridir.

Türkiye geneli için, beden işçisi (genel), makineci (dikiş), güvenlik görevlisi, servis garsonu ve aşçı için belirli bir eğitim düzeyi aranmamaktadır. Bununla beraber temizlik görevlisi ve madenci (genel) mesleklerinde de lise altı eğitim işverenler tarafından yeterli görülmektedir.

Tablo 34. Eğitim Düzeyleri İtibariyle En Fazla Açık İşin Bulunduğu İlk Beş Meslek

Genel Lise				Meslek Lisesi	
	Türkiye	**Hatay**		**Türkiye**	**Hatay**
1	Çağrı Merkezi Görevlisi	Kasiyer	**1**	Hemşire	Gaz Altı Kaynakçısı
2	Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	Servis Rehberi (Okul)	**2**	İmal İşçisi	Elektrikçi (Diğer)
3	Satış Elemanı (Tanıtım)	Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	**3**	Beden İşçisi (Genel)	Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü)
4	Garson (Servis Elemanı)	Şoför-Yük Taşıma	**4**	Güvenlik Görevlisi	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)
5	Servis Garsonu	Beden İşçisi (Genel)	**5**	Gaz Altı Kaynakçısı	Metal Ofset İşçisi

Kaynak: Hatay ve Türkiye İPTA 2012

Hatay için genel lise mezunu seviyesinde eğitim düzeyine göre en çok talep edilen mesleklere bakıldığında, ilk beş sırada yer alan meslekler kasiyer,servis rehberi (okul), pazarlamacı (satış temsilcisi), şoför-yük taşıma, beden işçisi (genel)'dir. Gaz altı kaynakçısı,elektrikçi (diğer),tornacı (torna tezgah operatörü), kaynakçı (oksijen elektrik) ,metal ofset işçileri içinse eğitim seviyesinin meslek lisesi mezunu olmak gerektiği belirtilmiştir.

Türkiye geneli göz önünde bulundurulduğunda, çağrı merkezi görevlisi, pazarlamacı (satış temsilcisi) , satış elemanı (tanıtım), garson (servis elemanı) ve servis garsonu için talep edilen bireylerden lise mezunu olmaları beklenmektedir. Bununla beraber, hemşire, imal işçisi, beden işçisi(genel), güvenlik görevlisi ve gaz altı kaynakçısı mesleklerine bakıldığında en az meslek lisesi eğitim düzeyi aranmaktadır.

Hatay'daki işyerleri ile yapılan görüşmeler neticesinde lisans veya lisansüstü mezunlarının talep edildiği ilk 5 meslek sırasıyla hemşireler, zihinsel engelliler öğretmeni,makinemühendisi,banka gişe yetkilisi,kimya öğretmenleridir. Türkiye geneline bakıldığında, zihinsel engelliler öğretmeni, mühendis, market müdürü, müşteri temsilcisi ve proje yöneticisi pozisyonlarına daha nitelikli olan lisans ya da lisansüstü dereceye sahip bireyler talep edilmektedir.

Grafik 30. Açık İşler İçin Talep Edilen Becerilerin Dağılımı, %, 2012

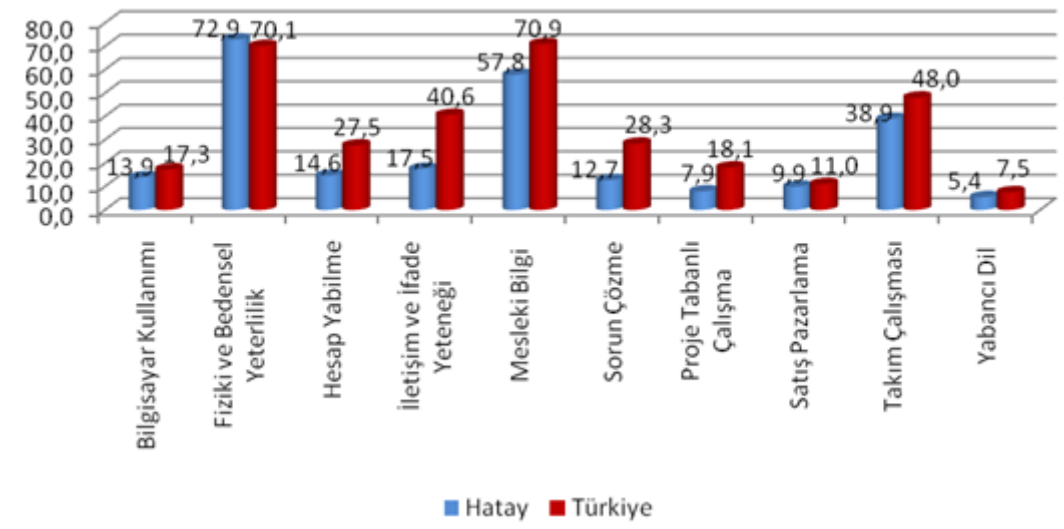

Hatay ilinde açık iş talebinde bulunan işverenlerin en çok talep ettiği beceri % 73 oranla Fiziki ve Bedensel Yeterliliğe sahip olmaktır. Fiziki ve Bedensel Yeterliliği sırayla % 58 ile Mesleğe İlişkin Yeterli Bilgi, % 39 ile Takım Çalışması, % 17,5 ile İletişim ve İfade Yeteneği, % 15 ile Hesap Yapabilme, % 14 ile Bilgisayar Kullanabilme, %13 ile Sorun Çözme, % 10 ile Satış-Pazarlama, % 8 ile Proje Tabanlı Çalışma ve son olarak da % 5,4 ile Yabancı Dil Becerisi takip etmektedir. Türkiye genelinde ise % 71 oranla Meslek Bilgi becerisi birinci sırada yer alırken diğer beceriler Hataydaki becerilerle paralellik göstermektedir.

Tablo 35. Beceri Düzeyleri İtibariyle En Fazla Açık İşin Bulunduğu İlk 10 Meslek, 2012

Hatay			Türkiye		
	Bilgisayar	**Sorun çözme**		**Fiziki beceri**	**Mesleki Bilgi**
1	Muhasebeci	Hemşire	**1**	Beden İşçisi (Genel)	İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)
2	Kasiyer	Tır Şoförü	**2**	İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)	Makineci (Dikiş)
3	Banka Gişe Yetkilisi	Zihinsel Engelliler Öğret.-Özel Eğitim	**3**	Makineci (Dikiş)	Soğuk Demirci
4	Tır Şoförü	Lojistik Elemanı	**4**	Güvenlik Görevlisi	Beden İşçisi (Genel)
5	Zihinsel Engelliler Öğret.-Özel Eğitim	Şoför-Yük Taşıma	**5**	Soğuk Demirci	Güvenlik Görevlisi
6	Hemşire	Banka Gişe Yetkilisi	**6**	Garson (Servis Elemanı)	Garson (Servis Elemanı)
7	Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)	**7**	Temizlik Görevlisi	Profesyonel Sporcu
8	Satın Alma Uzmanı	Satın Alma Uzmanı	**8**	Madenci (Genel)	Madenci (Genel)
9	Vinç Operatörü	Vinç Operatörü	**9**	Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	Temizlik Görevlisi
10	İnşaat Teknikeri	Mekanik Bakım Ve Onarımcısı (Motorlu Taşıtlar Hariç)	**10**	Profesyonel Sporcu	Hemşire

Kaynak: Hatay ve Türkiye İPTA 2012

Hatay işgücü piyasasında, en fazla aranan beceri fiziki ve mesleki bilgiye sahip olma becerileridir. Bilgisayar becerisi, en fazla muhasebeci, kasiyer, banka gişe yetkilisi mesleklerinde talep edilmektedir. Fiziki yeterliliğe sahip olma becerisi ağır kamyon şoförü, beden işçisi(genel), dokumacı (el tezgahı) gaz altı kaynakçısı ve makas makinesi işçisi mesleklerinde talep edilmektedir. İletişim ve ifade yeteneğinin en fazla arandığı meslekler ise zihinsel engelliler öğretmeni,satış elemanı (tanıtım),kasiyer, pazarlamacı (satış temsilcisi) dir.

Türkiye genelinde işgücü piyasasında, en fazla aranan mesleki bilgiye ve fiziki beceriye sahip olma becerileridir. Fiziki becerisi, en fazla Beden İşçisi (genel), İnşaat elemanları kalıpçısı (elle) ve Makineci (dikiş) mesleklerinde talep edilmektedir. Meslek Bilgisi ise, en fazla İnşaat elemanları kalıpçısı (elle), Makineci (dikiş) ve Soğuk demirci mesleklerinde talep görmektedir.

Grafik 31. Açık İş Arama Kanallarının Dağılımı, %, 2012.

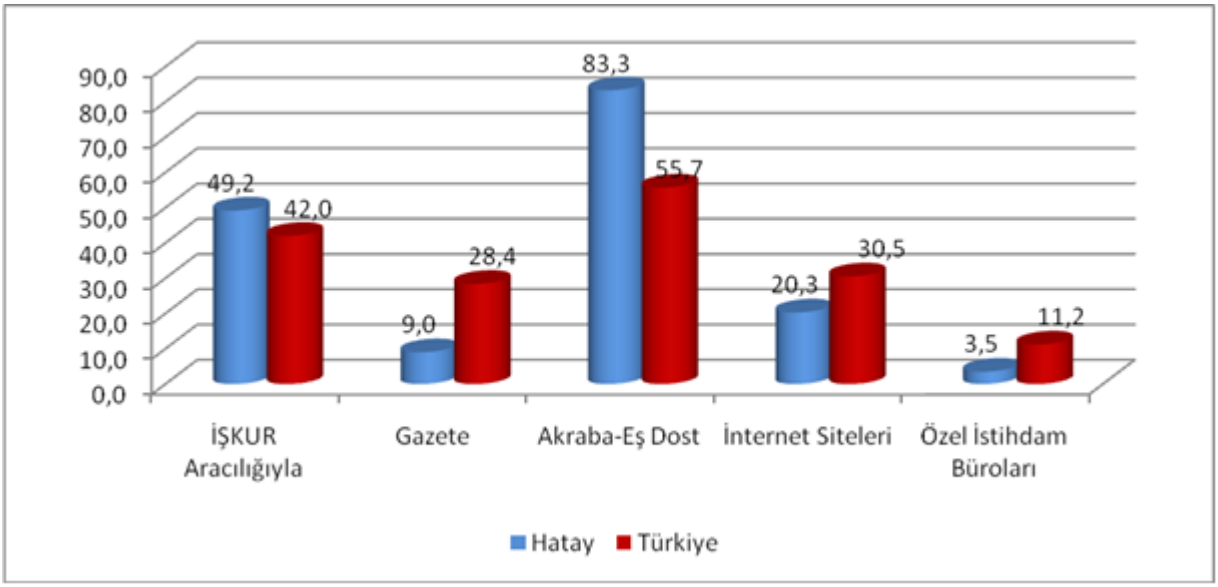

Kaynak: Hatay ve Türkiye İPTA 2012

Araştırma kapsamında işverenler ile yapılan görüşmeler neticesinde elde edilen bilgilerden birisi de açık işlerin temin edilme kanallarıdır. Buna göre, Hatay'da açık işlerin karşılanması için işverenlerin % 83'ü akraba eş-dost, % 49'u İŞKUR aracılığıyla, % 20'siinternet siteleri, % 9'u gazete ve sadece % 3,5'i özel istihdam bürolarını tercih etmektedir. Türkiye genelinde ise işverenlerin % 56'sı akraba eş dost, % 42'si İŞKUR aracılığıyla, % 30,5'i internet siteleri, % 28'i gazete ve % 11'i de özel istihdam büroları vasıtasıyla açık işlerini karşılamaktadırlar. .

Açık işlerin karşılanmasında İŞKUR' un payının hem il hem de Türkiye genelinde yüksek olmasında; son yıllarda işverenlerle geliştirdiği diyalog, 6111 sayılı torba yasayla işverenlere sunulan istihdam ve teşvik paketleri, yüz yüze gerçekleştirilen işyeri ziyaretlerinin etkisi büyüktür. Kurumumuza işverenler internet sayfamızdan (www.iskur.gov.tr) 7/24 erişebilmekte ve yapmak istedikleri işlemi internet üzerinden rahatlıkla yapabilmektedirler. Ayrıca İş ve Meslek Danışmanlarımız işverenlerin mevzuat çerçevesinde bilgilendirilmeleri ile taleplerini karşılamalarına sistemli olarak yardımcı olmaktadırlar.

3.4 Temininde Güçlük Çekilen Meslekler

Hatay İşgücü Piyasası Talep Araştırması kapsamında 10.09.2012-19.10.2012 referans tarihler arasında işverenlerin bulmakta güçlük çektiği veya kolaylıkla temin edemediği meslekler de tespit edilmeye çalışmıştır.

Tablo 36. Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörlere Göre Dağılımı, %, 2012

SEKTÖRLER	HATAY	TÜRKİYE
İMALAT	24,4	34,2
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET	22,4	13,5
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	13,4	5,4
İNŞAAT	10,4	7,4
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZ.FAALİYETLERİ	8,8	4,7
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	4,8	2,9
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	4,1	10,1
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	3,8	6,2
EĞİTİM	3,5	2,1
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	2,1	2,3
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	1,4	3
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	0,3	1,8
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	0,2	2,5
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLENCE VE SPOR	0,1	1,8
BİLGİ VE İLETİŞİM	0	1
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİM.ÜRT.DAĞITIMI	0	0,4
SU TEMİNİ; KANALİZASYON, ATIK YÖN.İYİLEŞ.FAAL.	0	0,5
TOPLAM	100	100

Kaynak: Hatay ve Türkiye İPTA 2012

Temininde güçlük çekilen eleman sayılarının sektöre göre dağılımına bakıldığında ise Hatay için eleman temininde en fazla güçlük çekilen ilk üç sektör sırasıyla imalat, toptan ve perakende ticaret ve ulaştırma ve depolama'dır. Söz konusu üç sektörde temininde güçlük çekilen kişi sayısı, il genelinde teminide güçlük çekilen kişi sayısının % 60'ına karşılık gelmektedir.

Sektörlerin sıralaması Türkiye geneli için ise imalat, toptan ve perakende ticaret ve konaklama yiyecek içecek sektörüdür. Bu sektörler temininde güçlük çekilen toplam eleman sayısının % 58'ini oluşturmaktadır.

Temininde güçlük çekilen eleman sayılarının ilk üç sektöre göre dağılımına bakıldığında Ulaştırma Ve Depolama Sektörü Hatay ilinde üçüncü sıradayken Türkiyede altıncı sırada yer almaktadır.

Grafik 32. Ana Meslek Grupları İtibariyle Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Dağılımı, %, 2012.

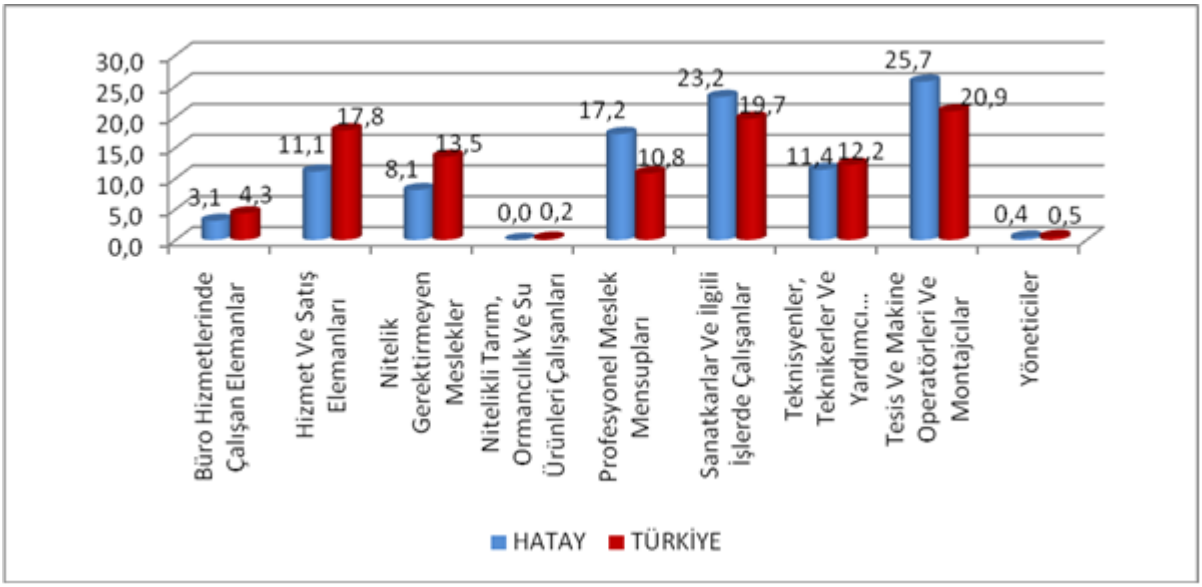

Kaynak: Hatay İPTA 2012

Ana meslek grupları itibariyle temininde güçlük çekilen mesleklere baktığımızda Hatay ilinde sırayla tesis ve makine operatörleri ve montajcılar, sanatkarlar ve ilgili işçilerde çalışanlar ve profesyonel meslek mensupları ilk üç sırayı almaktadır. Türkiye geneli bu sıralamaya baktığımız zaman ilk iki sıra aynı olmasına rağmen üçüncü sırayı hizmet ve satış elemanları meslekleri almıştır.

Tablo 37. Temininde En Fazla Güçlük Çekilen İlk 10 Mesleğin Toplam İçerisindeki Ağırlığı, %, 2012

HATAY		TÜRKİYE	
Meslek	**Oran**	**Meslek**	**Oran**
Tır-Çekici Şoförü	9,2	Makineci (Dikiş)	6,4
Soğuk Haddeci-Çelik	5,2	Beden İşçisi (Genel)	6,3
Şoför-Yük Taşıma	4,5	Satış Elemanı	5,8
Meyve Toplama İşçisi	3,7	Garson	4,7
Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	2,8	Güvenlik Görevlisi	4,3
Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğ.	2,4	Kaynakçı	2,7
Hemşire	2	Şoför	2,7
Beden İşçisi (Genel)	2	Aşçı	2,3
Muhasebeci	1,9	Bilgisayar Yazılım Teknisyeni	1,9
Nezaretçi ve Ustabaşı (Tekstil-Paketleme)	1,9	Temizlik Görevlisi	1,6

Kaynak: Hatay ve Türkiye İPTA 2012

Tır şoförü ve şoför-yük taşıma elemanlarının temininde güçlük çekilmesinin temel nedeni iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması ve bu alanda çalışacak eleman bulunamamasıdır.soğukhaddeci-çelik mesleğinde yeterli beceri ve niteliğe sahip eleman bulunamasından dolayı bu alanda da temininde güçlük çekiliyor. Satış elemanı mesleğinde eleman temininde güçlük yaşanmasının temel nedeni işverenlerin talep ettiği beceri ve nitelik ile iş tecrübesi konusunda işe başvuranların yetersiz kalmasıdır.

İşverenler tarafından sağlanan bilgilere göre eleman temininde güçlük çekilme nedenleri değerlendirilmiştir. Yeterli beceri ve nitelik, aranılan alanda eleman olmaması, çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi, önerilen ücretin az bulunması ve yeterli iş tecrübesine sahip eleman olmaması nedenleri dağılımı Hatay ve Türkiye için benzerlik göstermektedir. En önemli fark önerilen ücretler ve çalışma ortam koşullarının beğenilmemesi ile ilgilidir. Türkiye genelinde eleman temininde güçlük çekilmesinin nedeni %27 ile önerilen ücretin az bulunması iken bu oran Hatay'da sadece %13 'tür. Benzer şekildeki farklılık ise çalışma koşullarıyla ilgilidir. Hatay'da çalışma koşullarının yetersiz olduğunun düşünülmesi %14 iken bu oran Türkiye genelinde %26'dır.

Grafik 33. Eleman Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri (%), Türkiye ve Hatay

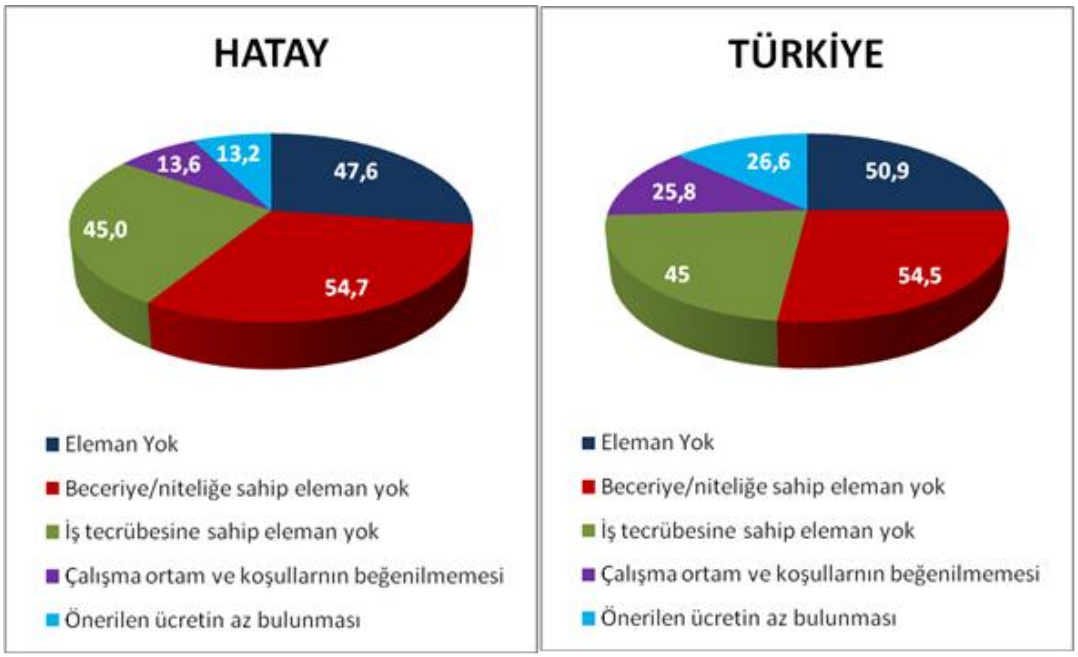

Kaynak: Hatay ve Türkiye İPA 2012

Türkiye genelinde işveren tarafından sağlanan bildirimler neticesinde temininde güçlük çekilen meslekler ile beraber nedenleri de incelenmiştir. Buna göre, tır şoförlerinin yeterli iş tecrübesine sahip olmamaları ve yeterli niteliğe sahip olmamalarından kaynaklanmaktadır. Soğuk haddeci-çelik mesleğindeki elemanların temininde güçlük çekilmesinin temel nedeni ise yeterli beceriye/niteliğe sahip elemanların bulunamamasından kaynaklanmaktadır. Meyve toplama işçilerinin temininde güçlük çekilmesinin nedenleri ise bu alanda eleman bulunamaması ve yeterli niteliğe sahip elemanların bulunamamasından kaynaklanmaktadır.

Şoför-yük taşıma,tır şoförü ,tornacı (torna tezgah operatörü) meslekleri eleman bulamama nedenleri açısından birbirine benzerlik göstermektedirler. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi ve önerilen ücretin az olması bu mesleklerde öne çıkan eleman bulamama nedenleridir. Meyve toplama işçileri, tır şoförü, zihinsel engelliler öğretmeni-özel eğitim meslekleri eleman bulamama nedenleri açısından birbirine yakın meslekler olarak göze çarpmaktadır. Bu meslekler genellikle ilgili meslekte eleman bulunamamasından dolayı karşılanamamaktadır. Metal işleme tezgahları ayarcı-operatörleri , makine teknikeri , şoför (yolcu taşıma) meslekleri de çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesinden dolayı eleman bulamama sorunuyla karşı karşıyadır.

3.5 2012 Yılında İşe Giriş-Çıkışlar

Araştırmanın uygulandığı tarihe kadar Hatay ili 10+özel yerel birim işyerlerinde alınan eleman sayısı çıkartılan eleman sayısından fazladır. Bu dönemde il genelinde 8 bin 471 kişi işe alınmış, 6 bin 703 kişi işten çıkartılmış, ve ilde bin 768 kişilik net istihdam artışı gerçekleşmiştir. Türkiye'de ise araştırmanın gerçekleştirildiği tarihe kadar 1 milyon 766 bin 399 kişi işe alınırken, 1 milyon 409 bin 278 kişi işten çıkarılmış ve ülke genelinde 357 bin 121 kişilik net istihdam artışı ortaya çıkmıştır.

Tablo 38. Sektörlere Göre Net İstihdam Değişiminin Dağılımı, %, 2012

SEKTÖRLER	HATAY	TÜRKİYE
BİLGİ VE İLETİŞİM	-21,1	10,6
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	4,7	2,8
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİM.ÜRT.DAĞITIMI	6	7,8
EĞİTİM	4,4	11
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	3,9	4,3
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	6,9	1,4
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	4,8	5,2
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLENCE VE SPOR	6,1	0,7
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	7,7	4,3
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	6,9	4,8
SU TEMİNİ; KANALİZASYON, ATIK YÖN.İYİLEŞ.FAAL.	0	5
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET	8,6	13,7
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	2,5	1,1
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	0,7	1,7
İMALAT	1,1	4,3
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZ.FAALİYETLERİ	4	5,6
İNŞAAT	12,3	4,8
TOPLAM	**3,8**	**5,7**

Kaynak: Hatay ve Türkiye İPTA 2012

Hatay için alınan eleman sayısı ve işten çıkartılan eleman sayılarının arasındaki fark alındıktan sonra hangi sektörün daha fazla istihdam artışına sahip olduğunu görmek amacıyla oluşturulan tablo 39'da toplam artışın %12,3'ü ile birinciliğinin inşaat sektöründe olduğu görülmektedir. Bunu %8,6'sı Toptan ve Perakende Ticaret takip etmekte, üçüncü sırada ise %7,7 ile Madencilik Ve Taş Ocakçılığı sektörüdür. İşten çıkışın, işe alımdan daha fazla olduğu, yani istihdamın azaldığı tek sektör vardır. Bu da , bilgi ve iletişim sektörüdür. Tüm sektörlerdeki işyerleri açısından bakıldığında hiç işten çıkartılmanın gözlemlenmediği sektörler gayrimenkul faaliyetleri ve su temini ; kanalizasyon ,atık yönetimi ve iyileştirme sektörleridir.

İl genelinde İstihdam hareketliliğinin nominal olarak en fazla olduğu ilk üç sektör; Toptan ve Perakende Ticaret, İmalat ve İnşaat olarak sıralanmaktadır. Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe bin 517 kişi işe alınmış, buna karşın 921 kişi işten çıkartılmış ve yıl genelinde 596 kişilik istihdam artışı meydana gelmiştir. İmalat sektöründe ise 2 bin 76 kişi işe alınmış, bin 864 kişi işten çıkartılmış ve 212 kişilik istihdam artışı yaratılmıştır. Son olarak, İnşaat sektörüne bakılacak olursa yıl içinde 2 bin 106 kişinin işe alındığı, bin 635 kişinin işten

çıkarıldığı ve sektörde 471 kişilik istihdam artışını yaşandığı görülecektir. İl genelinde ortaya çıkan net istihdam artışının % 72'si söz konusu üç sektörde ortaya çıkmıştır.

3.6 Gelecek Dönem İstihdam Beklentisi

Bu bölümde Türkiye genelinde yürütülen araştırma kapsamında işverenlerin gelecek dönemler için eleman sayısındaki artış ya da azalışları hakkında görüşleri alınarak bir takım sayısal verilere dönüştürülmüştür ve istihdamın gelecekteki yapısının nasıl olacağı konusuda öngörüde bulunmaya çalışılmıştır. Bu amaçla işverenlere kısa dönem (31 aralık 2012) ve uzun dönemde (30 Haziran 2013) iş yerlerinde istihdam etmeyi öngördükleri meslekler ve o mesleklerdeki kişi sayıları sorulmuştur.

Elde edilen veriler neticesinde Türkiye için 31 Aralık 2012 itibariyle işyerlerinin beklediği istihdam artışı 235.319 kişidir. Buna göre %1,9 oranında istihdamın artacağı tahmin edilmiştir. Hatay için beklenen istihdam artışı 1.422 kişidir. Buna göre ise Hatay için istihdam oranın %1,1 artacağı tahmin edilmiştir.

Tablo 39. İstihdam Artışı Beklenen Sektörler, 2012- 2013

Sektör	31 Aralık 2012				1 Haziran 2013			
	Hatay		Türkiye		Hatay		Türkiye	
	Artış	NİDO (%)	Artış	NİDO (%)	Artış	NİDO (%)	Artış	NİDO (%)
Bilgi Ve İletişim	0	0	3.094	2,3	0	0	1.931	1,4
Diğer Hizmet Faaliyetleri	23	7,2	5.672	4,5	12	3,1	2.185	1,7
Eğitim	4	-3,7	3.924	1,1	15	0,4	1.710	0,5
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Ür. Ve Dağıtımı	0	0	5.712	1,8	0	0	232	0,1
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	9	0,9	1.843	0,7	23	2,1	1.217	0,5
Gayrimenkul Faaliyetleri	0	0	174	0,2	4	- 10,8	1.027	1,1
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	28	-0,6	19.501	2,5	52	1,8	38.319	4,8
İmalat	590	0,9	48.493	3,3	506	1,2	59.370	4
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faal.	44	1,1	3.655	1,4	38	1,5	4.342	1,6
İnşaat	269	3,7	2.043	0,5	203	4,8	23.498	5,8
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faal.	41	5,4	-12.863	-4	22	2,9	22.550	7
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence Ve Spor	0	0	3.560	3,1	1	3,0	2.673	2,3
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	7	1,4	3.059	1,9	29	5,9	5.464	3,4
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faal.	6	-1,0	3.520	2,4	11	2,8	7.584	5,2
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yön. Ve İyileştirme Faal.	0	0	1.953	0,6	0	0	9.113	2,6
Toptan Ve Perakende Ticaret	245	3,10	18.613	3	319	4,2	29.166	4,6
Ulaştırma Ve Depolama	59	-1,13	3.249	1,2	62	0,4	19.654	7
Genel Toplam:	**1.325**	**1,1**	**115.201**	**1,9**	**1.298**	**2,0**	**230.036**	**3,7**

Kaynak: Hatay ve Türkiye İPTA 2012

İstihdam beklentilerine sektörel olarak baktığımzda 31 Aralık 2012 sonu itibariyle Hatay ilimizde Bilgi Ve İletişim, Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Ür. Ve Dağıtımı, Gayrimenkul Faaliyetleri, Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence Ve Spor Ve Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yön. Ve İyileştirme Faal. dışındaki tüm sektörlerde istihdam artışı beklendiğini görmekteyiz. 30 Haziran 2013 sonu itibariyle yine aynı sektörlerin dışındaki sektörlerde de istihdam artışı beklendiğini görmekteyiz. Türkiye geneline baktığımızda ise 31 Aralık 2012 sonu itibariyle Konaklama Ve Yiyecek Hiz. Faal. dışındaki tüm sektörlerde istihdam artışı beklenirken 30 Haziran 2013 sonu itibariyle tüm sektörlerde artış beklenmektedir. Hatay ilimizde en fazla istihdam artışı her iki dönemde de İmalat sektöründe beklenirken daha sonra sırası ile Toptan Ve Perakende Ticaret ve İnşaat sektörü gelmektedir. Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe uzun dönemde beklenen artış miktarı kısa döneme göre artış gösterirken diğer iki sektörde uzun dönemde beklenen artış miktarında bir düşüş gözlenmektedir. Türkiye geneline baktığımızda da her iki dönemde en fazla artış yine İmalat sektöründe beklenirken bu sektörü sırasıyla İdari ve Destek Hizmetleri Faaliyetleri ve Toptan ve Perakende Ticaret sektörü takip etmektedir.

Çalışmanın yapıldığı tarihe göre 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle 1.298 kişilik istihdam artışı beklenmektedir. Net istihdam artış oranı aynı tarih için %2'dir. Yani çalışmanın yapıldığı tarihteki istihdamda olanların sayısına göre %2 oranında artış beklenmektedir.

31 Aralık 2012 tarihinde net istihdam artış oranı en yüksek olan sektörler %7,2 ile Diğer Hizmet Faaliyetleri ve %5,4 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmet Faaliyetleri'dir. Eğitim sektöründe ise %3,7 oranında istihdam azalışı beklenmektedir. 30 Haziran 2013 tarihinde ise net istihdam artış oranının en yüksek olacağı öngörülen sektörler %5,9 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı ve %4,8 ile İnşaat sektörüdür.

Beklenen artış miktarının sıfır olduğu beş sektör ise elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı; gayrimenkul faaliyetleri; ve kültür,sanat,eğlence ,dinlence ve spor ; bilgi ve iletişim ; su temini,kanalizasyon ,atık yönetimi ve iyileştirme sektörleridir. İşyeri büyüklüklerine göre bakıldığında, en fazla istihdam artışının beklendiği işyerleri 50 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri grubudur.

31 Aralık itibariyle meslekler bazında beklenen net artışa bakıldığında Hatay için ilk üç sırada %34 oranıyla Soğuk Demirci, %14 oranıyla Doğrultma İşçisi-Metal (Soğuk Haddehane)ve %6 ile Lojistik Elemanı yer almaktadır. Türkiye sıralamasında net istihdam artışı ise Güvenlik Görevlisi, Makineci (Tekstil), Satış Elemanı şeklindedir.

Tablo 40. Net İstihdam Artışı Beklenen İlk 10 Meslekler- 31 Aralık 2012

Türkiye	Hatay
Güvenlik Görevlisi	Soğuk Demirci
Makineci (Tekstil)	Doğrultma İşçisi-Metal (Soğuk Haddehane)
Satış Elemanı	Lojistik Elemanı
Beden İşçisi	Diğer Mühendisler
Şoför	Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)
Çocuk Bakım Elemanı	Güvenlik Görevlisi
Kaynakçı	İş Makineleri Teknisyeni
Temizlik Görevlisi	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)
Profesyonel Sporcu	Satış Elemanı (Tanıtım)
Mobilyacı	Beden İşçisi (Genel)

Kaynak: Hatay ve Türkiye İPTA 2012

30 Haziran 2013 itibariyle Hatay'daki işyerlerinin beklediği net istihdam artışı 917 kişidir. Bu toplam istihdam artışı içerisinde %15'lİk artışla Beden İşçisi(Genel) birinci sırayı alırken %12 ile Metal Mamuller Montaj İşçisi mesleği ikinci sırayı almaktadır. Türkiye geneline baktığımızda ise Beden İşçisi ilk sırayı alırken bunu Temizlik Görevlisi takip etmektedir.

30 Haziran'da meslekler bazında beklenen istihdam artış değişimine bakıldığında Türkiye ve Hatay'da ilk sırada beden işçiliği (genel) bulunmaktadır. Türkiye için ikinci sırada temizlik görevlisi bulunurken Hatay'da Metal Mamuller Montaj İşçisi yer almaktadır. Garson (Servis Elemanı) Türkiye genelinde ise üçüncü sıradadır. Soğuk demirci Türkiye genelinden farklı olarak Hatay ' da en fazla istihdam artışı beklenen üçüncü meslektir. Bu durum, özellikle demir-çelik sektöründe yeni yatırımların habercisi olabilir.

Tablo 41. Net İstihdam Artışı Beklenen İlk 10 Meslekler- 30 Haziran 2013

Türkiye	Hatay
Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)
Temizlik Görevlisi	Metal Mamuller Montaj İşçisi
Garson (Servis Elemanı)	Soğuk Demirci
İnşaat İşçisi	Beden İşçisi (İnşaat)
Satış Elemanı (Tanıtım)	Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)
Güvenlik Görevlisi	Diğer Santrifüj-Seperatör Ve Filtre İşçileri (Kimyasal Ve İlgili İşlemler)
Makineci(Tekstil)	Çelik Konstrüksiyon İşçisi
Şoför	Lojistik Elemanı
Aşçı	Prefabrik Yapı Montaj İşçisi
Kaynakçı	Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı)

Kaynak: Hatay ve Türkiye İPA 2012

31 Aralık 2012 itibariyle beklenen net istihdam azalışı sırasıyla Hatay için ilk üç sırada Nezaretçi Ve Ustabaşı (Tekstil-Paketleme), Tır Şoförü, Orta Öğretim Öğretmeni meslekleri gelmektedir. Türkiye geneli için ise Garson, Tuğla İmalat İşçisi, Tur Operatörü Meslekleri gelmektedir. Bu mesleklere baktığımızda Türkiye geneli ile farklılıklar vardır.

Tablo 42. Net İstihdam Azalışı Beklenen İlk 10 Meslekler- 31 Aralık 2012

Türkiye	Hatay
Garson	Nezaretçi Ve Ustabaşı (Tekstil-Paketleme)
Tuğla İmalat İşçisi	Tır Şoförü
Tur Operatörü	Orta Öğretim Öğretmeni
Aşçı	Direksiyon Eğitmeni
Kat Görevlisi	Şoför-Yük Taşıma
Turizm Meslek Elemanı	Montajcı (Kurgucu)
Sevkiyat Görevlisi	Beden İşçisi (İnşaat)
İnşaat İşçisi	Sıcak Haddeci-Çelik
Konserve ve Hazırlama işçisi	Çelik Konstrüksiyon İşçisi
Resepsiyonist	İmal İşçisi

Kaynak: Hatay ve Türkiye İPA 2012

2013 yıl sonu ortasında meslekler bazında en fazla azalma beklenen meslekler Türkiye ve Hatay için farklılık göstermektedir. Hatay için ilk üç meslek Şoför-Yük Taşıma, Direksiyon Eğitmeni, Orta Öğretim Öğretmeni meslekleri gelirken bu sıralama Türkiye geneli farklılık göstermektedir. Bu sıralama Türkiye geneli için Kasiyer, Öğretmen, Sevkiyat Görevlisi şeklindedir.

Tablo 43. Net İstihdam Azalışı Beklenen İlk 10 Meslekler- 30 Haziran 2013

Türkiye	Hatay
Kasiyer	Şoför-Yük Taşıma
Öğretmen	Direksiyon Eğitmeni
Sevkiyat Görevlisi	Orta Öğretim Öğretmeni
Tarla İşçisi(Pancar- Fındık)	Hamal
Çaycı/ Kantinci	Hizmetli (Kamu Kuruluşları)
Güzellik Uzmanı	Muhasebe Meslek Elemanı
Kalite Kontrolcü	Otobüs Bakım Onarımcısı
Raspacı(Gemi)	Satın Alma Sorumlusu
Boyacı(Gemi)	Depo Sorumlusu
Hamal	Kasiyer

Kaynak: Hatay ve Türkiye İPA 2012

Genel olarak meslekler bazında değişim incelendiğinde, özellikle Hatay için beden işçiliği (genel) ve beden işçiliği (inşaat) ,tır şoförlüğü , diğer santrifüj-seperatör ve filtre işçileri (kimyasalve ilgili işlemler) 2013 yıl haziran ayı sonuna göre hem işten çıkarılmalar hem de işe alımlar olacağı anlaşılmaktadır. Mevcut veri bu üç meslekte Hatay'da ciddi bir sirkülasyon olduğunun da bir göstergesidir. Bu durumun muhtemel sebepleri, temininde güçlük çekilme nedenleri bölümünde de detaylı ele alınmış ve özellikle beden işçiliği grubuna dahil olan bireylerin ücret ve çalışma koşullarını beğenmemesi bu mesleğin temininde en önemli faktör olarak değerlendirilmiştir.

4. SONUÇ

Hatay İşgücü Piyasası Analizi raporunun, 2012 yılında Hatay ilinde pilot olarak gerçekleştirilen Talep Araştırması çerçevesinde öne çıkan amaçlarından bir tanesi en genel anlamıyla aktif işgücü politikalarının tümüne veri sağlamaktır. Diğer amaç ise işgücü piyasasında özellikle talep açısından ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerini tespit etmek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliğin giderilmesine yönelik politika ve önerilerin geliştirilmesine yardımcı olmaktır. Dolayısıyla bu raporun bulguları raporun veri sağlama kapasitesi ve ihtiyaçların tespitine yönelik katkı ve öneriler açısından değerlendirilebilir.

Talep Araştırması, Hatay ilinde istihdam ve işsizlik sorunlarının çözümüne yönelik işgücü yapısı ve sektörler bazında personel, eğitim, nitelik gibi ihtiyaçların belirlenmesine yönelik veri ve bilgi derlenmesini kolaylaştırıcı bir çalışma olmuştur. Özellikle il bazında işgücü piyasasına ilişkin verilerin az olması, Talep Araştırması'nın katkılarını daha kıymetli hale getirmektedir. Ancak bu rapor çerçevesinde veri derleme ve değerlendirme anlamında yaşanan bazı sıkıntılar vardır. Bu sıkıntıların büyük çoğunluğu, özellikle işgücü piyasasına arz yönünden bakarken kullanılabilecek verilerin il özelinde değil, TR63 bölgesi genelinde mevcut olmasıdır. Veri anlamında ikinci bir kısıtlılık ise işgücü talebi araştırmasının sadece 10 ve fazla çalışanı olan işyerlerine odaklanmasıdır. Bu anlamda iki tespit yapılabilir. Birincisi 1-9 kişi büyüklüğüne düşmüş işyerlerlerinin azımsanamayacak kadar çok olmasıdır. Dolayısıyla Talep Araştırması sonucunda yapılan analiz ve veri gruplamaları, 1-9 kişi çalıştıran sadece bazı işyerlerini kapsamıştır. İkinci tespit ise araştırma çerçevesinde görüşülen işyerlerinin toplam istihdam anlamında Hatay özelinde beyan edilen sadece 46.265 çalışanı kapsıyor olmasıdır. 2011 yılı itibariyle Hatay ilinde çalışma yaşı nüfusun (15-64 yaş) yaklaşık 950.000 olduğu, bu nüfusun da 2010 yılı itibariyle %50'sinin işgücüne katıldığı düşünüldüğünde araştırmanın kapsamı hayli daralmış olmaktadır. Buna tarım sektörü, kayıtdışı sektör ve kamu sektörünün payları da eklendiğinde elde edilen verilerin sadece kısıtlı sayıda işyeri ve çalışan açısından geçerli olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Yine de bu raporun sonuçlarına bu kısıtlılıklar göz önünde tutularak bakıldığında mevcut veriler ışığında bir takım değerlendirmeler ve öneriler yapmak mümkündür.

Bu raporda sunulan veri ve analizin değerlendirmesi sorun alanlarının, ihtiyaçların ve işgücü gelişimi açısından hedef kitlenin tespiti olarak üç grupta ele alınabilir. Aşağıda yapılan değerlendirme bu üç grubu birbiriyle ilişkili bir şekilde sunmaktadır.

TR63 bölgesinde iktisadi faaliyet ve istihdam (%42) hizmet sektöründe yoğunlaşmakta, yine en fazla Gayri Safi Katma Değer de hizmetler sektöründe üretilmektedir. TR63 bölgesinde istihdam ve işgücüne katılım Türkiye'den düşüktür ve kişi başı Gayri Safi Katma Değer Türkiye genelinden %35 daha azdır. Bu durum tarım sektörünün ağırlığından kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla tarımdan ayrılan kesimin kente geldiğinde iş olanağı bulabilmesi için sunulacak işgücü yetiştirme faaliyetlerinden yararlanması gerekmektedir.

Hatay'da çalışma yaşı kapsamındaki nüfus Türkiye genelinden daha düşük eğitimlidir. Buna ek olarak Hatay ilinde çalışma yaşı kapsamındaki kadın nüfus, erkek nüfustan daha az eğitimlidir. TR63 bölgesinde özellikle kadınlar işgücü piyasası dışındadır (%62). Bu oran erkekler için %32 toplamda da %30 oranındadır. Ayrıca işsizlik oranlarına bakıldığında, TR63 bölgesinde işsizliğin %12 oranıyla Türkiye ortalamasının üstündedir. işsizliğin en

yüksek olduğu yaş grubunun hem kadınlar, hem erkekler için %26,2 ile 20-24 yaş grubu olduğu, ve bunu 15-19 ve 25-34 yaş gruplarının izlediği gözlenmektedir. TR63 bölgesinde eğitim yükseldikçe işgücüne katılım da yükselmektedir. Bu veriler kadınların ve gençlerin işgücüne katılım oranının ve istihdam olanaklarının artması, işsizlik oranlarının ise azalması için kadınlara ve gençlere önem verilmesi gerektiğine işaret etmektedir. Dolayısıyla düzenlenecek olan işgücü yetiştirme faaliyetlerinin öncelikli hedef kitlesi kadınlar ve gençler başta olmak üzere işsizler, diğer bir hedef kitlesi ise işgücü dışında kalan nüfus olmalıdır.

İşgücü arzının eğitim durumu açısından bir diğer önemli tespit, son yıllar için bakıldığında ilköğretimden mezun olan öğrenci sayısı ile izleyen dönemde genel ortaöğretim ile mesleki ve teknik ortaöğretime kayıt olan öğrenci sayısı arasında 5.015 öğrencilik bir fark olduğudur. İlköğretim mezunlarının %19,5'una tekabül eden bu kesimin kısmi oranlarda örgün öğretime devam etmediği, açık öğretim kapsamına geçtiği ya da göç yoluyla ilden ayrıldığı düşünülebilir. Bu durumda ilköğretimden sonra öğrenim hayatına son veren kesimin de işgücüne katılabilmesi ve istihdam olanaklarından yararlanabilmesi için verilecek işgücü yetiştirme eğitimlerinden faydalanması gerekmektedir. İşgücünün eğitim durumu anlamında bir diğer nokta ise Hatay ilinde yeni öğrenci kayıtlarının meslek ve teknik ortaöğretim lehine artışta olduğudur. Bu durum talep açısından daha fazla nitelikli işgücü yetişmesi anlamına gelmektedir.

Arz ve talep eşleştirmeleri düşünüldüğünde, 2011 yılı itibariyle Hatay ilinde açık işlere başvuru yapan 16.851 kişi 20-34 yaş aralığında yer almaktadır. Bu gruptan işe yerleştirilmiş olanların sayısı ise başvuranların yaklaşık sekizde birine tekabül eden 2.115 kişidir. Ayrıca TR63 bölgesi genelinde işsizliğin en yüksek olduğu yaş grubunun da 20-34 yaş grubu olduğu ve işe başvuruların çok büyük oranda ilkokul ve ortaokul mezunları tarafından yapıldığı gözlenmektedir. Bu veriler ışığında Hatay ili özelinde bu yaş grubu işgücünün eğitilmesi ihtiyacı olduğunu söylemek mümkündür. Bu anlamda düzenlenecek eğitimlerin hedef kitlelerinden bir tanesinin 20-34 yaş aralığındaki işgücü olduğu rahatlıkla söylenebilir. Özellikle de 30 yaş üstü işgücünde yaşanan istihdam zorluğu, bu yaş grubunun eğitimi için özel önlemlerin alınmasını gerektirmektedir.

Yine arz ve talep eşleştirmeleri anlamında, yapılan eşleştirmeler sonucunda gönderilen kişilerin işveren tarafından kabul edilmemesi durumunda kabul edilmeme sebeplerinin neler olduğu bilinememektedir. İleride daha iyi işe yerleştirmeler yapılabilmesini sağlamak açısından işverenlerin gönderilen kişileri kabul etmeme sebeplerinin araştırılmasında yarar vardır.

İşgücü talebi açısından bakıldığında Hatay ili özelinde imalat, toptan ve perakende ticaret ile inşaat sektörlerinin hem işyeri sayısı, hem çalışan dağılımı, hem açık iş, hem işe giriş-çıkışlar, hem de gelecekte istihdam artışı anlamında ağırlıklı bir yere sahip olduğu açıkça görülmektedir. Dolayısıyla düzenlenecek olan işgücü yetiştirme faaliyetlerinin kısa vadede bu sektörlerin ihtiyaçlarına yönelmesi olumlu sonuçlar yaratabilir. Bunun yanı sıra madencilik ve taş ocakçılığı ile elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörlerinde duraklama ve/veya düşüş olduğu da fark edilmektedir. Dolayısıyla düzenlenecek işgücü yetiştirme faaliyetlerinin bu duraklama ve düşüşü göz önüne alması gerekir.

İşgücü piyasası analizlerinde temel göstergelerden birisi olan açık iş oranı toplam açık iş sayısının yanı sıra sektörlerin istihdam büyüklüklerini de dikkate almaktadır. Açık iş oranı yüksek olan sektörlerin ağırlıklı sektörlere ek olarak büyüme potansiyeli taşıdığını söylemek

yanlış olmayacaktır. Bu anlamda Hatay ilinde bu potansiyeli yansıtan sektörler gayrimenkul faaliyetleri(%18,4), idari ve destek hizmet faaliyetleri(%10,6), madencilik ve taş ocakçılığı faaliyetleri(%10,3) olarak belirmektedir. Ayrıca orta vadede net istihdam artış oranı beklentisi en yüksek olan sektörler de Madencilik Ve Taş Ocakçılığı (%5,9); İnşaat sektörü(%4,8); Toptan Ve Perakende Ticaret olarak ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla düzenlenecek olan işgücü yetiştirme programlarının özellikle de orta vadede (1 yıl) bu sektörlerin ihtiyaçlarına yönelik olması işgücü arzı ve talebi eşleştirmeleri açısından olumlu sonuçlar verebilir.

Meslek olarak açık işlere bakıldığındaysa Hatay ilinde işgücü talebinin %21,63'ünü makineciler oluşturmaktadır. Makinecileri % 7,49 ile Tır şoförü takip etmektedir. En çok talep edilen meslekler sıralamasında ilk on meslekte yer alan diğerleri arasında ise fark minimum düzeydedir ve % 4,17 ile Şoför(Yük Taşıma), % 3,04 ile Beden işçisi, %1,84 ile Pazarlamacı (Satış Temsilcisi), % 1,77 ile Çiftlik İşçisi (Pamuk), % 1,77 ile Kasiyer ve % 1,77 ile Hemşiredir. Dolayısıyla düzenlenecek işgücü yetiştirme faaliyetlerinin bu mesleklere hitap etmesi gerektiği düşünülmektedir.

Son olarak ise dikkat edilmesi gereken önemli bir unsur, araştırma kapsamında Hatay ili işgücü piyasasına meslek grupları açısından bakıldığında en fazla çalışan sayısının erkekler için tesis ve makine operatörleri ve montajcılar işlerinde(%30,3); bu sayı kadınlarda ise en fazla profesyonel meslek mensuplarındadır(%28,3). Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar için açık işlere bakıldığında da 258(%18,2) kişilik açık işle ikinci sırada gelirken Profesyonel Meslek Mensupları 154(10,9) ile açık işle dördüncü sırada yer almaktadır. Ayrıca temininde güçlük çekilen mesleklerde de tır şoförü(%9,2), soğuk haddeci-çelik(%5,2), şoför-yük taşıma(%4,5) meslekleri ön plana çıkmaktadır. Bu durumda Hatay ilinde işgücü talebi açısından, aslında eğitim aranmayan mesleklerin veya işgücünün düşük düzey eğitimli olmasının işverenler için yeterli olacağı sonucuna varılabilir. Ancak bu araştırma ve analiz çerçevesinde ücret ve çalışma koşulları gibi işgücü piyasası bileşenleri değerlendirilmeye alınmadığı için, bu tespitin işgücü arz ve talebi arasında var olan dengesizlikleri gidermekte işlevsel olacağı düşünülmemektedir.

İşverenlerin gelecek ile ilgili olumlu beklentileri işgücü piyasasında talep yaratacaktır. Bu işgücü talebiyle arzı eşleştirerek Hatay'da istihdamı artırmak üzere aşağıdaki öneriler değerlendirilmelidir:

- İŞKUR'un işsiz kayıtlarında sayısal olarak işgücü piyasasında mevcut talebin çok üstünde olan işsizlere yönelik, onları istihdama dahil edecek şekilde kurslar düzenlenmelidir.
- İşverenlerin nitelik gerektiren mesleklerde eleman talebine karşılık, sistemde kayıtlı iş arayanlara niteliklerini geliştirmek üzere eğitimler vererek, bu kayıtlı işgücünü işverene sunmak üzere işyeri ziyaretleri fazlalaştırılabilir.
- TR63 bölgesinde tarım sektörünün ağırlığından ötürü bu sektörde meydana gelecek olası daralma tarımdan ayrılan kesimin kente göç etmesine neden olabilir. Bu nedenle, tarım sektöründen ayrılan kişiler ve özellikle kadınlar göz önüne alınarak bu bireylerin istihdamını sağlayacak eğitim faaliyetleri düzenlenmesi de gerekmektedir.

- İşgücü piyasasında kadınlar ve gençlerin istihdama katılım oranlarını yükseltmek amacıyla hedef kitlesi gençler ve kadınlar olan eğitim programları düzenlenmelidir.
- Dezavantajlı grubun işgücüne katılımını ve istihdamını artırmak için kontejanları dolduramayan işverenler ile işbirliği yapılarak uygun mesleki eğitim programları hazırlanmalıdır.
- Mesleki eğitim programları çerçevesinde, örgün öğretimden ayrılan genç nüfusu ve açık iş taleplerini birlikte değerlendirerek, işgücü piyasasına dahil edecek şekilde eğitim başlıkları belirlenmelidir.
- Kadınların istihdama katılımını artırmak amacıyla aktif işgücü piyasası politikaları kapsamında gerektiği takdirde mesleki eğitim kurslarına katılımı artıracak teşvik politikaları uygulanmalıdır.
- Özellikle kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor sektöründe beklenen istihdam artışına yönelik bu sektörde faaliyet gösteren işyerleri ile yakın ilişki kurularak oluşması beklenen eleman ihtiyacını gidermek üzere eğitimler ve araştırmalar yapılmalıdır.

Hatay'daki işgücü talebini kurum vasıtasıyla karşılayabilmek için Hatay İŞKUR İl Müdürlüğü:

- İşe yerleştirme olanaklarını kamuyla paylaşmalı
- Düzenli periyodlarla işe yerleştirmelere ve eğitim faaliyetlerine ilişkin istatistikleri kamuoyuna duyurmalı
- Kurum veritabanında yüksek nitelikli iş arayanların oranını arttırmalı

KAYNAKÇA

1. TÜİK İşgücü Anketi Dinamik Veri Tabanı

2. DPT (2007) Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007-2013) İşgücü Piyasası, Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Devlet Planlama Teşkilatı, Ankara.

3. TÜİK (2011) Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, 2011, Türkiye İstatistik Kurumu, Yayın No. 3649, Ankara.

4. Türkiye İş Kurumu, 2011 İstatistik Yıllığı.

5. TİSK ve Türk-İş (2007) İl Düzeyinde İşgücü Piyasasını İzleme Rehberi, TİSK ve Türk-İş Yerel Düzeyde İşgücü Piyasasını İzleme ve Yönlendirme Mekanizmalarının Etkinleştirilmesi Projesi, 2007, Ankara.

Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu

İŞKUR

Samsun İli İşgücü Piyasası Talep Araştırması

(İŞYERİ BİLGİ FORMU)

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümüne yönelik işgücü yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçları belirlenmesine yönelik bilgi

Bilgi verme ve gizlilik

Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel

Kapsam

Bu araştırma, İlinizdeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden tüm İşyerlerini kapsamaktadır.

Bilgi formunun, İşyeri sahibi veya ortakları, müdür bulunan İşyerlerinde İnsan Kaynakları, Personel, İşletme veya Muhasebe Müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir.

Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

Örnek No: : ☐☐☐☐☐☐

İşyerinin Yasal Ünvanı :

İşyerinin Tabela Ünvanı :

ADRES BİLGİLERİ

İL :

İLÇE : .....

KÖY : .....

MAHALLE : .....

CADDE/SOKAK : .....

DIŞ KAPI NO : .....

İÇ KAPI NO : .....

TELEFON/FAKS/e-MAİL : ...../...../.....@.....

Formu Cevaplayan İşyeri Yetkilisinin

Adı ve Soyadı : ..... **Unvanı** : .....

Tarih : ..... **Telefonu** : .....

E-posta : @ **İmzası/Kaşe** :

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu çalışanlarınca" doldurulacaktır.

BU BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR. ARZ EDERİM.

	Ziyaretçi	Kontrolör	Veri Giriş Personeli
Adı ve Soyadı	:		
Tarih ve İmza	: ...../.....		/.....

BİLGİ İÇİN BAŞVURULABİLECEK ADRES TELEFON VE FAKS NUMARALARI

İL MÜDÜRLÜĞÜ	ADRES	TELEFON	FAKS	E-POSTA
..... Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü				

Bölüm I - İŞYERİ FAALİYETİ

1: İşyerinin ana iktisadi faaliyetini aşağıdaki listeden işaretleyiniz(*)

01		Madencilik ve Taş ocakçılığı
02		İmalat
03		Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
04		Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
05		İnşaat
06		Toptan ve parekende ticaret, motorlu kara taşıtlarının ve motorsikletlerin onarımı
07		Ulaştırma ve depolama
08		Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
09		Bilgi ve iletişim
10		Finans ve sigorta faaliyetleri
11		Gayrimenkul faaliyetleri
12		Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
13		İdari ve destek hizmet faaliyetleri
14		Eğitim
15		İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
16		Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
17		Diğer hizmet faaliyetleri

(*) Sadece bir faaliyet kolu işaretlenecektir.

2: İşyerinin iktisadi faaliyet kodu işyeri listesindeki ile	Aynı	
	Değişmiş	

3: İşyeri mevsimlik çalışıyor mu?	Evet		→ **Soru 4'e geçiniz.**
	Hayır		→ **Soru 4'e geçiniz.**

Bölüm II - MEVCUT İSTİHDAM

S4: İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

01	02	03	04
Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü,	Erkek	Kadın	Toplam
TOPLAM			

SONRAKİ SAYFAYA GEÇİNİZ →

Bölüm III -AÇIK İŞLER

S5: İşyerinizde şu an eleman ihtiyacı duyduğunuz meslekleri ve her meslekte ihtiyaç duyulan eleman sayısını belirtiniz?

S5.1: Eleman ihtiyacı duymuyoruz ☐ → Soru 6.1'e geçiniz.

01	02	03	04										05	06				
Eleman İhtiyacı Duyulan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Lise altı 2. Genel lise 3. Meslek lisesi 4. Meslek yüksekokulu	Beceri İhtiyacı (*) 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve Bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (analitik beceri) 4. Mesleğe ilişkin yeterli bilgi 5. Proje tabanlı çalışma										İhtiyaç duyduğunuz elemanı şu anda herhangi bir yolla arıyor musunuz? **1-EVET**	Açık işlerinizi hangi yolla arıyorsunuz (*) 1. İŞKUR aracılığıyla 2. Gazete 3. Akraba-Eş Dost 4. İnternet Siteleri				
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	**2- HAYIR**	1	2	3	4	5
	___	__											__					
	___	__											__					
	___	__											__					
	___	__											__					
	___	__											__					
	___	__											__					
	___	__											__					
	___	__											__					
	___	__											__					
	___	__											__					
	___	__											__					
	___	__											__					
	___	__											__					
	___	__											__					
	___	__											__					
	___	__											__					
	___	__											__					
	___	__											__					
	___	__											__					

(*) Birden fazla işaretlenebilir.

SONRAKİ SAYFAYA GEÇİNİZ →

BÖLÜM IV. İŞE GİRİŞ-ÇIKIŞLAR

S6.1: 2012 yılı içerisinde işyerinizde eleman alımı yapıldıysa mesleklere göre belirtiniz?

01	02
Eleman Alınan Meslekler	Alınan Eleman Sayısı
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__

S7.1: İşyerinizde, 2012 yılı içerisinde eleman çıkma/çıkarılma durumunu mesleklere göre belirtiniz?

01	02
Eleman Çıkan / Çıkarılan Meslekler	Çıkan / Çıkarılan Eleman Sayısı
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__

SONRAKİ SAYFAYA GEÇİNİZ

BÖLÜM V. 31 ARALIK 2012 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA DEĞİŞİM OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

01	02	03
S.8: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte istihdam artışı bekliyor musunuz?	**Evet** →	**8.3'e geçiniz**
S.8.1: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte artış olacağını düşünmüyorum. ☐	→	9.soruya geçiniz
S.8.2: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte artış olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐	→	9.soruya geçiniz
S8.3: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında artış olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
31 Aralık 2012 tarihi itibariyle ARTIŞ olacağını düşündüğünüz meslekler	31 Aralık 2012 tarihi itibariyle beklediğiniz sayısal **artışı** belirtiniz.	
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
S.9: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte istihdam azalışı bekliyor musunuz? **Evet** → **9.3'e geçiniz**
S.9.1: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte azalış olacağını düşünmüyorum. ☐ → 10.soruya geçiniz
S.9.2: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte azalış olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐ → 10.soruya geçiniz
S.9.3: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında azalış olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?
31 Aralık 2012 tarihi itibariyle AZALIŞ olacağını düşündüğünüz meslekler 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle beklediğiniz sayısal **azalışı** belirtiniz.
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__

SONRAKİ SAYFAYA GEÇİNİZ →

BÖLÜM VI. 30 HAZİRAN 2013 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

01	02	03
S.10: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte istihdam artışı bekliyor musunuz?	**Evet** →	**10.3'e geçiniz**
S.10.1: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte artış olacağını düşünmüyorum. ☐	→	11.soruya geçiniz
S.10.2: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte artış olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐	→	11.soruya geçiniz
S10.3: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında artış olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
30 Haziran 2013 tarihi itibariyle **ARTIŞ** olacağını düşündüğünüz meslekler	30 Haziran 2013 tarihi itibariyle beklediğiniz sayısal **artışı** belirtiniz.	
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
S.11: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte istihdam azalışı bekliyor musunuz? **Evet** → **11.3'e geçiniz**
S.11.1: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte azalış olacağını düşünmüyorum. ☐ → 12.soruya geçiniz
S.11.2: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte azalış olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐ → 12.soruya geçiniz
S11.3: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında azalış olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?
30 Haziran 2013 tarihi itibariyle **AZALIŞ** olacağını düşündüğünüz meslekler 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle beklediğiniz sayısal **azalışı** belirtiniz.
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__
__	__

SONRAKİ SAYFAYA GEÇİNİZ →

BÖLÜM VII. ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

S12.1: 2012 yılı içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

S12.2: Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. ☐ → **Anket Bitmiştir**. TEŞEKKÜRLER.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temimininde güçlük çekilen eleman sayısı	Temininde Güçlük çektiğiniz mesleği şu an karşıladınız mı? **1-EVET** **2- HAYIR**	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni **(*)** 1. Bu meslekte eleman bulunamaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin				
			1	2	3	4	5
01	02	03	04				
__	__		__
__	__		__
__	__		__
__	__		__
__	__		__
__	__		__
__	__		__
__	__		__
__	__		__
__	__		__
__	__		__
__	__		__
__	__		__
__	__		__
__	__		__
__	__		__
*** Birden fazla güçlük nedeni işaretlenebilir.**							

VIII.Bilgi Formu Hakkında Görüş ve Onerileriniz?

(Bu kısım Ziyaretçi tarafından doldurulacaktır)

Ek 2. Yöntem

İşgücü Piyasası Araştırmasında amaç, kapsam dahilindeki sektör bazında İl ve Türkiye tahmini vermektir. Örnek hacmi istenilen düzeyde tahmin üretilmesini sağlayacak kriterler dikkate alınarak ve % 25 cevapsızlık oranı ilave edilerek 66 ilde tamsayım 15 ilde örnekleme şeklinde belirlenmiştir. Geri kalan 66 ilde ise 10+işyerlerinde tam sayım uygulanmıştır. Hatay ili de tam sayım uygulanan illerden bir tanesidir.

Amaç: Talep araştırmasının amacı işsizliğin indirgenmesi ve iller bazında sektörlere göre istihdam politikalarının oluşturulması için işverenlerin talep boyutunu tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

Coğrafi kapsam: İlçe ve köyleri de kapsayacak şekilde tüm ildir.

Birim: İldeki 10 ve daha fazla kişi çalışanı olan yerel birim işyerleridir.
Yerel birim coğrafi olarak tanımlanan bir yerdeki mal ve hizmetlere ilişkin faaliyetleri ya da bunların bir kısmını yürüten bir girişim ya da girişimin bir parçasıdır. Yerel birim girişimin; merkez, büro, mağaza, büfe, fabrika, atölye, maden ocağı, şantiye, otel, lokanta, kafe, okul, hastane, depo gibi adresi coğrafi olarak tanımlanabilen bir yerdeki yerleşik olan bölümüdür. Bu yerde ekonomik faaliyet tek bir girişim için bir ya da daha çok kişinin tam gün ya da kısmi olarak çalışmasıyla yürütülür. Girişim merkezinin bulunduğu yer de bir yerel birimdir.

Çerçeve: TÜİK'in 2011 yılı İşyeri Kayıt Sistemi işyerleri listesini oluşturmuştur. Çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için işyeri cevapsızlık formu doldurulmuştur.

Sektörel kapsam: İktisadi faaliyetlerin sınıflamasında Avrupa Birliği Ekonomik Faaliyetler Sınıflaması NACE Rev.2 kullanılmış ve sınıflamada yer alan 21 ana sektörden 17'si kapsama dahil edilmiştir.

B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini, Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve Perakende Ticaret, Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı
H	Ulaştırma ve Depolama
I	Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri
J	Bilgi ve İletişim
K	Finans ve Sigorta Faaliyetleri
L	Gayrimenkul Faaliyetleri
M	Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler
N	İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri
P	Eğitim
Q	İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri
R	Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor
S	Diğer Hizmet Faaliyetleri

Kapsanmayan sektörler

A	Tarım, Ormancılık, Balıkçılık
O	Kamu Yönetimi ve Savunma, Zorunlu Sosyal Güvenlik
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri
U	Uluslar arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

Meslek sınıflaması: Mesleklerin tespitinde kullanılan sınıflama ISCO 2008'in Türkiye uyarlaması olan Türk Meslekler Sözlüğüdür.

Veri derleme yöntemi: İşgücü Piyasası Talep Araştırması (İPTA) alan uygulaması yüz yüze görüşme yöntemi ile 10 Eylül- 31 Ekim 2012 tarihleri arasında uygulanmıştır.

Ek 2a: Örnek Hacmi ve Örnek Seçimi

İşgücü Piyasası Araştırmasında tam sayım yapılmıştır.

Ek 2b:Cevapsızlık Düzeltmesi

Alan uygulaması sırasında alanda kapanan, faaliyeti kapsam dışına çıkan, mükerrer olan ve referans yılında faaliyette bulunmayan birimler kapsam dışında değerlendirilmiş, birimin cevap vermeyi reddetmesi, alanda bulunamaması, el değiştirmesi gibi cevapsızlık durumunun oluşması halinde cevapsızlık düzeltmesi yapılmıştır. Bu yolla değişkenler bazında elde edilen sonuçların cevapsızlık nedeniyle ortaya çıkacak yanlılık etkileri giderilmiştir. Cevapsızlık düzeltmesi aşağıdaki gibi hesaplanmıştır.

R®= cevapsızlık düzeltmesi

R®=seçilmiş uygun birim sayısı (kapsam dışı birimler hariç) / cevaplı birim sayısıdır.

Ek 2c: Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları

Tamsayım Yapılan İller	10+ İşyeri Sayısı
Balıkesir	1.585
Manisa	1.582
Tekirdağ	1.545
Hatay	1.416
Aydın	1.370
Şanlıurfa	1.342
Kahramanmaraş	1.327
Eskişehir	1.282
Sakarya	1.250
Malatya	1.070
Afyonkarahisar	995
Elazığ	974
Ordu	962
Kütahya	890
Erzurum	856
Van	850
Zonguldak	832
Sivas	804
Çorum	802
Çanakkale	753
Düzce	736
Uşak	691
Giresun	687
Mardin	677
Osmaniye	671
Adıyaman	644
Batman	641
Rize	607
Aksaray	602
Nevşehir	559
Edirne	517
Isparta	505
Kırklareli	485
Kastamonu	481
Yozgat	475
Amasya	445
Niğde	423
Bolu	406
Karaman	393
Yalova	386
Burdur	364
Şırnak	345
Bartın	303
Karabük	299
Bilecik	291
Bingöl	281
Sinop	280
Erzincan	278
Kırşehir	260
Artvin	244
Kırıkkale	240
Siirt	233
Bitlis	216
Ağrı	213
Çankırı	212
Muş	192
Kars	177
Iğdır	162
Gümüşhane	127
Kilis	119
Hakkari	117
Tunceli	93
Bayburt	77
Ardahan	57
Tamsayım toplamı	**38.698**

Örnekleme Yapılan İller	10+ Örneklem İşyeri Sayısı
Adana	1.677
Ankara	1.982
Antalya	1.745
Bursa	1.838
Denizli	1.507
Diyarbakır	1.422
Gaziantep	1.472
İstanbul	2.132
İzmir	1.881
Kayseri	1.440
Kocaeli	1.737
Konya	1.658
Mersin	1.572
Muğla	1.478
Trabzon	1.393
ÖrneklemToplam	**24.934**
Tokat (Pilot İl)	704
Samsun (Pilot İl)	1387
Araştırmada Seçilen Toplam İşyeri	**65.723**

Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır**.**

İşgücü Talep Araştırması: İŞKUR tarafından 10-Eylül-31 Ekim tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

İşgücü Talep Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan **"**Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2011 yılı kayıtlarıdır. Talep araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için **"**işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır.

Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar. Yukarıda belirtilenler şu şekilde özetlenebilir;

Çalışma çağındaki nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

İşgücü: İstihdam edilenler+ İşsizler

Kurumsal olmayan nüfus: Okul, yurt, otel, çocuk yuvası, huzurevi, hastahane, hapishane, kışla ya da orduevinde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Genç nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\textbf{İKO} = \frac{\text{İşgücü } Arzı\ (İstihdam + İşsiz)}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

Eğitim seviyelerine göre işgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

İstihdam edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İş başında olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş başında olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

İstihdam Oranı = $\frac{Toplam\ istihdam}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus}$ x 100

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İşteki durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

Mesleklere göre istihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) İSCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. İSCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

İktisadi faaliyetlere göre istihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, ormancılık ve balıkçılık
B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, Buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve parekende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motordikletlerin onarımı
H	Ulaştırma ve depolama
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
J	Bilgi ve iletişim
K	Finans ve sigorta faaliyetleri
L	Gayrimenkul faaliyetleri
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
O	Kamu yönetimi ve savunma
P	Eğitim
Q	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
R	Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
S	Diğer hizmet faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış Mal ve Hizmet Üretim Faaliyetleri
U	Uluslar arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

Kayıt dışı istihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt dışı istihdam oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

Kayıtdışı istihdam Oranı $= \frac{Kayıtdışı\ istihdam}{Toplam\ istihdam}$ x 100

Eksik istihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

Zamana bağlı eksik istihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer

işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Yetersiz istihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine

ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son üç ay içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, üç ay içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine ençok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

İşsizlik Oranı = $\frac{\text{İş}siz}{\text{İş}g\text{ücü } arzı\ (istihdam+\text{iş}iz)}$ x 100

Genç işsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç işsizlik oranı : Genç işsizliğini ayrıntılı olarak tanımlayabilmek için dört ölçüt önemlidir.

- 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.
- içinde genç işsizlerin oranını gösteren genç işsizlik oranı
- Yetişkin işsizlik oranı içinde genç işsizlik oranının yüzdesi
- Genç işsizlik indeksi olarak tanımlan toplam işsizlik içinde gençlerin oranı
- Genç nüfus içinde genç işsizlerin oranı

Uzun süreli işsizlik: Kısa süreli işsizlik; işsizlik ödenekleri, daha önce yapılan tasarruflar veya aile üyelerinin desteği ile yönetilebilir. İşsizliği süresi uzadıkça ekonomik yıkıma yol açar. Bir yıldan fazla süreli işsizlik olarak tanımlanan uzun süreli işsizliğin değerlendirilmesinde iki ölçüt önemlidir.

- Toplam işgücü içinde uzun süreli işsizlerin oranı
- Uzun dönemli işsizlik indeksi olarak tanımlanan bir yıldan fazla süredir işsiz olanların toplam işsizlik içindeki oranı

İşgücüne dahil olmayan (İnaktif) nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır.

İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. İş bulma ümidi olmayanlar: Daha önce ii aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma,öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus Oranı $= \frac{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus - (İstihdam + İşsiz)}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus}$ x 100

Eğitim durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana grupla aşağıdadır

1. Okuma yazma bilmeyen
2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen
3. İlkokul
4. İlköğretim
5. Ortaokul veya mesleki ortaokul
6. Genel Lise
7. Mesleki veya teknik lise
8. Yüksek öğretim

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır (İŞKUR)

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı işgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Aktif kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 2 yıl sure ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Talep araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

İşe Yerleştirme: İş arayanların kurumca işe yerleştirilmesidir.

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri

başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Temininde güçlük çekilen meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş bağımlılık oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

Yaş Bağımlılık Oranı $= \frac{(0-14 \text{ yaş nüfus} + 65 \text{ yaş nüfus})}{15-64 \text{ yaş nüfus}} \times 100$

Bölgesel Gayri Safi Katma Değer (GSKD): Bir bölgede yerleşik ekonomik birimlerin belli bir dönemde bu bölgedeki ekonomik faaliyetleri sonucunda ürettikleri mal ve hizmetlerin (çıktı) değerinden, bu üretimde bulunabilmek için kullandıkları mal ve hizmetler (ara tüketim) değerinin çıkarılması sonucu elde edilen değerdir.

Kişi Başı Bölgesel Gayri Safi Katma Değer: Cari fiyatlarla bölgesel gayri safi katma değerin yıl ortası bölge nüfus tahminine bölünmesi ile TL cinsinden kişi başı bölgesel gayri safi katma değer elde edilir. Hesaplanan bu değerin ithalat ağırlıklı ortalama dolar kuruna bölünmesi ile, dolar değeriyle kişi başı bölgesel gayri safi katma değere ulaşılmaktadır.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için

belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Yerel birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer

almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Ek 4a: İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksi (Sege-2011)

İL KODU	İLLER	SEGE 2011 Sırası	İL KODU	İLLER	SEGE 2011 Sırası
TR100	İstanbul	1	TRB11	Malatya	42
TR510	Ankara	2	TR332	Afyon	43
TR310	İzmir	3	TR905	Artvin	44
TR421	Kocaeli	4	TRA12	Erzincan	45
TR611	Antalya	5	TR631	Hatay	46
TR411	Bursa	6	TR821	Kastamonu	47
TR412	Eskişehir	7	TR813	Bartın	48
TR323	Muğla	8	TR722	Sivas	49
TR211	Tekirdağ	9	TR833	Çorum	50
TR322	Denizli	10	TR823	Sinop	51
TR424	Bolu	11	TR903	Giresun	52
TR212	Edirne	12	TR633	Osmaniye	53
TR425	Yalova	13	TR822	Çankırı	54
TR222	Çanakkale	14	TR712	Aksaray	55
TR213	Kırklareli	15	TR713	Niğde	56
TR621	Adana	16	TR832	Tokat	57
TR721	Kayseri	17	TRB14	Tunceli	58
TR422	Sakarya	18	TRA11	Erzurum	59
TR321	Aydın	19	TR632	Kahramanmaraş	60
TR521	Konya	20	TR902	Ordu	61
TR612	Isparta	21	TR906	Gümüşhane	62
TR221	Balıkesir	22	TRC13	Kilis	63
TR331	Manisa	23	TRA13	Bayburt	64
TR622	Mersin	24	TR723	Yozgat	65
TR334	Uşak	25	TRC12	Adıyaman	66
TR613	Burdur	26	TRC22	Diyarbakır	67
TR413	Bilecik	27	TRA22	Kars	68
TR812	Karabük	28	TRA23	Iğdır	69
TR811	Zonguldak	29	TRC32	Batman	70
TRC11	Gaziantep	30	TRA24	Ardahan	71
TR901	Trabzon	31	TRB13	Bingöl	72
TR522	Karaman	32	TRC21	Şanlıurfa	73
TR831	Samsun	33	TRC31	Mardin	74
TR904	Rize	34	TRB21	Van	75
TR423	Düzce	35	TRB23	Bitlis	76
TR714	Nevşehir	36	TRC34	Siirt	77
TR834	Amasya	37	TRC33	Şırnak	78
TR333	Kütahya	38	TRA21	Ağrı	79
TRB12	Elazığ	39	TRB24	Hakkari	80
TR715	Kırşehir	40	TRB22	Muş	81
TR711	Kırıkkale	41			

Ek 4b: Nüfus ve Konut Araştırması Kapsamında İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri*

İl	15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	İşgücü	İstihdam	İşsiz	İşgücünde olmayan nüfus	İşgücüne katılım oranı (%)	İstihdam oranı (%)	İşsizlik oranı (%)
Toplam	**55 639**	**26 420**	**24 320**	**2 100**	**29 219**	**47,5**	**43,7**	**7,9**
Adana	1 536	671	595	77	864	43,7	38,7	11,4
Adıyaman	408	211	187	23	197	51,7	46,0	11,1
Afyonkarahisar	530	250	237	13	281	47,1	44,7	5,1
Ağrı	333	163	151	12	170	49,0	45,5	7,2
Amasya	255	124	116	7	131	48,5	45,6	6,0
Ankara	3 794	1 691	1 570	121	2 103	44,6	41,4	7,1
Antalya	1 559	835	790	45	723	53,6	50,7	5,4
Artvin	134	78	73	5	56	58,3	54,7	6,0
Aydın	794	391	359	33	403	49,2	45,1	8,3
Balıkesir	942	459	426	33	483	48,7	45,2	7,2
Bilecik	163	76	72	4	87	46,7	44,2	5,3
Bingöl	182	86	78	8	95	47,5	43,1	9,3
Bitlis	208	103	91	11	106	49,2	43,7	11,1
Bolu	223	105	99	6	118	47,1	44,4	5,7
Burdur	201	103	97	6	98	51,3	48,2	5,9
Bursa	2 045	985	916	69	1 060	48,2	44,8	7,0
Çanakkale	408	204	195	8	204	49,9	47,8	4,2
Çankırı	140	69	65	3	71	49,0	46,6	5,0
Çorum	415	193	183	10	221	46,6	44,1	5,3
Denizli	733	384	360	23	350	52,3	49,1	6,1
Diyarbakır	995	402	347	55	592	40,4	34,9	13,8
Edirne	335	188	177	11	147	56,2	52,9	5,9
Elazığ	418	178	159	19	241	42,5	38,0	10,6
Erzincan	167	79	74	5	88	47,4	44,4	6,4
Erzurum	549	259	242	17	290	47,2	44,1	6,6
Eskişehir	634	265	247	18	369	41,8	39,0	6,6
Gaziantep	1 134	497	460	38	637	43,9	40,5	7,6
Giresun	336	166	153	14	169	49,6	45,4	8,3
Gümüşhane	100	45	41	4	55	45,0	41,2	8,5
Hakkari	174	72	62	9	102	41,2	35,8	13,0
Hatay	1 035	474	423	51	560	45,8	40,9	10,8
Isparta	327	163	152	12	164	50,0	46,4	7,1
Mersin	1 241	570	517	54	671	46,0	41,6	9,4
İstanbul	10 368	4 983	4 565	418	5 384	48,1	44,0	8,4
İzmir	3 173	1 477	1 330	147	1 696	46,6	41,9	9,9
Kars	211	108	102	6	102	51,4	48,3	6,0
Kastamonu	292	161	156	6	131	55,2	53,3	3,5
Kayseri	917	396	368	28	522	43,1	40,1	7,0
Kırklareli	284	153	140	13	131	54,0	49,4	8,4

İl	15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	İşgücü	İstihdam	İşsiz	İşgücünde olmayan nüfus	İşgücüne katılım oranı (%)	İstihdam oranı (%)	İşsizlik oranı (%)
Kırşehir	173	80	75	6	93	46,5	43,1	7,3
Kocaeli	1 208	555	502	53	653	45,9	41,5	9,5
Konya	1 493	683	649	33	811	45,7	43,5	4,9
Kütahya	453	207	195	12	246	45,6	43,0	5,9
Malatya	556	251	230	21	305	45,2	41,4	8,4
Manisa	1 048	546	520	26	502	52,1	49,6	4,8
Kahramanmaraş	726	335	307	28	391	46,1	42,2	8,4
Mardin	471	198	177	20	274	41,9	37,6	10,3
Muğla	669	365	343	22	303	54,6	51,3	6,1
Muş	248	125	115	10	123	50,3	46,3	8,1
Nevşehir	215	115	110	5	100	53,4	51,1	4,3
Niğde	244	129	122	7	115	52,9	49,8	5,8
Ordu	551	299	282	16	252	54,2	51,3	5,4
Rize	253	120	108	13	132	47,6	42,6	10,5
Sakarya	678	309	281	27	370	45,5	41,5	8,8
Samsun	960	472	434	38	488	49,2	45,2	8,0
Siirt	185	79	73	7	106	42,9	39,2	8,6
Sinop	164	81	77	4	83	49,6	47,1	4,9
Sivas	474	209	194	15	265	44,1	40,9	7,4
Tekirdağ	647	341	317	24	306	52,7	49,0	6,9
Tokat	453	218	207	11	235	48,1	45,6	5,2
Trabzon	592	305	281	24	288	51,4	47,4	7,8
Tunceli	72	40	35	5	32	55,1	48,2	12,5
Şanlıurfa	988	447	400	46	542	45,2	40,5	10,4
Uşak	269	144	132	12	125	53,6	49,1	8,4
Van	638	276	249	27	362	43,2	39,0	9,8
Yozgat	347	171	159	12	176	49,4	45,9	7,0
Zonguldak	488	238	220	17	251	48,7	45,1	7,3
Aksaray	273	147	139	8	126	53,8	51,0	5,3
Bayburt	58	33	32	2	25	57,4	54,5	4,9
Karaman	176	88	81	6	88	49,9	46,4	7,1
Kırıkkale	216	84	75	9	132	38,8	34,8	10,3
Batman	314	128	112	16	186	40,8	35,7	12,6
Şırnak	260	109	93	17	150	42,1	35,7	15,3
Bartın	150	74	69	5	77	49,0	45,7	6,9
Ardahan	80	50	47	3	31	61,7	58,2	5,7
Iğdır	125	71	66	5	54	56,8	52,6	7,3
Yalova	163	76	69	8	87	46,8	42,0	10,2
Karabük	178	73	67	6	105	40,9	37,4	8,6
Kilis	85	43	41	2	42	50,7	47,9	5,5
Osmaniye	343	148	132	16	194	43,3	38,6	10,9
Düzce	262	141	130	11	121	53,6	49,4	7,8

Kaynak: TÜİK *(2Ekim 2011 İtibariyle)

İŞKUR

www.iskur.gov.tr
wwww.iskur.gov.tr
wwww.iskur.gov.tr
wwww.iskur.gov.tr
wwww.iskur.gov.tr
wwww.iskur.gov.tr
wwww.iskur.gov.tr

Hatay Çalışma ve İş Kurumu il Müdürlüğü

Maşuklu Beld. Reyhanlı Yolu Cad. No:15 Antakya/HATAY
Tel: 0 326 225 36 16 Fax: 0 326 225 04 16
www.hatayiskur.gov.tr